

NİSAN 1996, SAYI 59

50.000 TL (KDV dahil)

KERVAN

DÜNDEN GÜNE

GÜNDEN YARINA

BUGÜN TAKSİM, YARIN ANADOLU
DEVİRİMCİ CEPHEYE GİDEN YOL
ÇERKEZ ETHEM OLAYI

NESİMİ KEÇELİOĞLU

KÖTÜ

Ülkeme oturdu bir düzen daha,
Gerici yobazlar hortlarsa kötü.
Her işi bitirdik kaldık allaha,
Namerdin işi iş mertlerse kötü.

Gayri bu şaşanın tuttuk yolunu,
Giydirdiler bize arap çulunu.
Camiye, mekkeye devlet malını,
Hocanın uşağı sırtlarsa kötü.

Rizeli hayırlı hanfendi sakın;
Hem baba yukarda, hem kendi

sakın;
Güvercin azıcık diklendi lakin,
Şu dünkü uluyan kurtlarsa kötü.

Yarışı kaybettik giiti kupada,
Meydanda tepinir it de sıpada,
Çıkıp da o uzun sivri tepede,
Hocanın eşeği zırlarsa kötü.

Gayrısı bütün iş gider tersine,
Nesimi'm ne dersin in cin dersine?
Arayıp bulurlar gitsem Mersine,
Kaygımız böyledir dertlerse kötü.

GAZİ'DEN - TURAN

YANMAYA GELDİM

Bir sabah erken kalkıp, ben de
zafer için koşayım dedim. Belki
hücreye tıkacaklar, belki işkence
yapacaklar, belki "kayıplara"
karışacağım, ya da bir kaçtane
atıp bırakacaklar. Hiç önemli
değil yapsınlar, farketmez.
Bizim için bu dünyada
yokluktan, yoksulluktan ve
sömüründen başka birşey yok.
Bu sömürü altında
yaşamaktansa, özgürlüğümüz
için mücadele etmek daha iyidir.
Farketmez, kollarımıza taksınlar
o pashı kelepçeleri, atımlar
zindanlara, korkutamazlar bizi,
biz alıştık. Asılmaya alıştık,

yanmaya alıştık. Önemli değil
be yoldaşlarım. Pir Sultan'a
atılan bir gül gibi açalım, bu
şereftir. Çünkü biz zafere, kızıl
yıldızla koşacağız. Bir gün gelip
zafer bizim olacak. İşçi-köylü
emekçiler hep bir ağızdan
bağırarak:
ÖZGÜRLÜK BİZİM...

Duydum Sivas'da ozanlar var imiş
Duydum köpekler Pir Sultanı

asmış
Sivas'ta yanan erenler imiş
Merhaba ey erenler yanmaya
geldim.

Maraş'da, Çorum'da, Sivas'da,
Gazi'de

Kimbilir şimdi kimler sırada
Bilmem ki kaç tanesi hücrede
Merhaba ey canlar yanmaya
geldim.

TÜRKAN KOÇYİĞİT

KARANFİL

Kendimi buruşturup atasım gelir
Yanbaşımdaya can çekişen zamanı
Alıp götüremedim ya.
Çaresizlikten ölen karanfil

tohumlarına
Ruhumun zincirlerini yağlayan
düzen

Farkında ya karanfillerin, güllerin,
çiçeklerin

Kendi adıma, kendim için değil,
Kokuları dağılsın diye
karanfillerin dört yana.
Ve işkencelerde ölmesin diye

yorgun bedenler
Karanfil bile alamadım ya,
Kendimi buruşturup atasım gelir.
Dipsiz kuyulara.

ALİ BARBOROS

GÖZALTI

Suçum demokrasi ve özgürlüktü
Daha fazla özgürlük daha fazla

insan hakları
Suçum kitlelerle yürümek slogan

atmak
İğrençlikleri yüzlerine nefretle
haykırmak
Ve gözaltına alınmak öldüresiye
dövülmek
Nefretim bıçınlandı ve daha da
arttı

Düzenin köpeklerine boyun
eğmedim

Direndim ağzımdan kan gelene
kadar canım yanıyor.

Aldırmadım daha da kızdım
şerefsizlerin işkencelerine.

Nasıl demiri döğersin sertleşir ve
çelikleşir

İşte öğlesine çelikleştim
Daha fazla özgürlük istediğimden

Suçum türkü söylemekti
Suçum hak arayan halkımın

yanında olmaktı
Suçum özgürlük ve sınırsız bir
dünya dayşamaktı

Halkımla sınıfımla dünya
yaratmaktı

Uğrunda seve seve ölmekti benim
sömürsüz dünya için

Ölmedim inadına yaşıyorum
yaşayacağım suç olsa da

Yaşamak halkımın yüreğinde
yeter ki unutulmasın

İşte o zaman ölürüm ben
Ey sömürülen halklar insanlar

Ekmeğine göz koyanlar
Hesap sormanın zamanıdır şimdi

Yarın geç yarın geç olmadan
Haydi birleşin dünya emekçileri

KERVAN BACI

BELKİ YARIN

Dost ya da dostlar
Ne nasıl dendiğini duyar gibiyim
Evet; ben yine de dostlar diyorum
İnsan dost aramış her anında,
Ömeğin iyi günde, kötü gününde
Ben de DOSTLAR aradım bugün
İyi günümdeydim.

İşte O DOST bildiğim insanları
bekledim

Her zamanki gibi sadece
bekledim,

Her zamanki gibi beklemekle

kaldım,
Çünkü;
Hangi DOSTLAR'dı beklediğim
Uykusundan yeni uyanmış
Saçları darımadığına bir artist gibi
Oraya buraya savrulmuş dost
bildiklerim

Toplamak ne mümkün bugün
Ha...
Belki yarın belki yarından da
yakın
Lakin bugün değil yanılma
Sen yine de bekle gelecek o gün.

Eğitimciler kazandı

13 Mart'ta Ankara bu sefer de eğitim
emekçileri tarafından sarsıldı. Emekçilerin
kararlı mücadelesi sonuç verdi.
Eğitim-Sen'in kapatılma davası geri alındı.

1990 yılında kurulan
Eğitim, Bilim ve
Kültür Emekçileri Sendikası,
kapatılmama mücadelesi verdi.
Emekçilerin kararlı mücadelesi
kazanım verdi. Eğitim-Sen'in
kapatılma davası geri alındı.

Sendikanın kapatılma
kararına karşın, eğitim
emekçileri 9 Mart'ta
Güvenpark'ta oturma
eylemleriyle eylem planlarına
başladılar. Soğuk, kar demeden
oraya toplanan öğretmenlere,
polisler azgınca saldırdı. Ankara
Valisi Erdoğan Şahinoğlu ve
Ankara Emniyet Müdür
Yardımcısı Sadullah Akan,
ezilen emekçilerin son lokma
ekmeğini de ellerinden almak
için saldırı emirleri vererek,
eğitim emekçilerine meydan
dayağı attırmış ve 34
öğretmenimizi gözaltında
tutarak insanlık dışı
uygulamalarına devam etmiştir.
Öncekilerden farkı olmayan 53.
hükümetin Başbakanı ve İçişleri
Bakanının ilk icraatlarından biri
Ankara Güvenpark'ta
öğretmenleri dövmeğe olmuştur.
Dövme zorbalığına emniyet
müdürlüğüne götürürken yolda
da devam edildi. Kişisel eşya ve
paralarına sorumluları
bilinmeyecek şekilde el
konuldu. Devletin dirhem
dirhem verdiğini, tekrar devletin
kolluk kuvvetleri gasp ederek
geri almıştır.

Ertesi sabah, kararlı,

korkusuz direniş devam etti. Bir
önceki günün azgınca
saldırılarına rağmen, emekçiler
Güvenpark'ta tekrar biraraya
geldiler. 13 Mart'a kadar oturma
eylemlerine devam ettiler. 13
Mart sabahı ise, yurdun dört bir
tarafından gelen sendikalı
emekçilerin katılımıyla yürüyüş
başladı. "Emekçiyiz, Haklıyız,
Kazanacağız", "Zafer Direnen
Emekçinin Olacak" sloganları
ile kortej ilerledi.

Yapılan konuşmalarda,
eğitimde özelleştirmenin eğitim
sistemini derinden etkilemekte
olduğu, paran kadar oku
mantığının, üniversite
harçlarıyla, katkı paylarıyla,
okul satmalarla
yaygınlaştırıldığına değinildi. 13
Mart günü genel başkan Siyami
Erdem konuşmasını şöyle
bitirdi: "Teknolojinin, bilginin
tüm sınırları aştığı, tabuların
kırıldığı dünyada, en temel
hakların gasbı üzerinden
yürütceğiniz politikalar dün
olduğu gibi, bugün de bizleri
karşısında bulacaktır."

Eğitimde olumsuz gidişe
karşı emekçiler karşı çıkmıştır.
Gün geçtikçe eğitim sisteminin
anti laik ve şöven yapısı ile
beyinlere kazınmaktadır.
Saldırıları alabildiğince keyfi ve
yaygınlaşmış kurumlarca
uygulanılmaktadır.

Bu eylem de gösterdi ki,
emekçiye kalkan eller kırılır.
Sultan Uçar

8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde Devrimci Dayanışma

İTİB (İngiltere Türkiyeli İlericiler Birliği), GİK-DER (Göçmen İşçiler KÜLTÜR Derneği) ve
H.K.M. (Halklar Kültür Merkezi)'nin ortaklaşa düzenlediği kutlamaya çoğu kadın, 600'ü aşkın işçi,
emekçi katıldı. Kutlama, altı yıl kadar önce, kötü yaşam koşulları ve ırkçı polisin baskılarına karşı
siyah emekçilerin ayaklandığı ve şimdi çok sayıda Türk, Kürt ve Kıbrıs'lı göçmen işçinin de yaşadığı
Broadwater Farm Sitesi'nin Halk Salonu'nda yapıldı.

Öncesinde kısa bir hazırlık süresi yaşanmasına rağmen yoğun ve başarılı bir program sunuldu. Gece,
komünist ozan Nazım Hikmet yoldaş'ın kadınlara ilişkin bir şiiriyle açıldı. Sunucu yoldaşın çağırısıyla,
1857'de kadın emekçilerin mücadele bayrağını canları pahasına yükseltmiş binlerce işçi kadının ve
devrim, sosyalizm uğruna şehit düşmüş tüm devrimcilerin anısına bir dakikalık saygı duruşu yapıldı.

Kutlama gecesinde çok sayıda yerel sanatçı halk türküleri ve işçi marşlarıyla izleyicileri coşturdu.
Folklor ekiplerinin gösterileri beğeniyle izlendi. Daha sonra ülkemizde emekçi kadınların yaşadığı çifte
sömürüyü anlatan bir kısa oyun sunuldu. Ayşe Gülen Halk Sahnesi'nin 8 Mart için hazırlayıp gönderdiği
bu oyunu, Londra Halk Sahnesi oyuncularını çalışmalarına yeni başlamış olmalarına rağmen- büyük
başarıyla sergilediler.

Bir diğer tiyatro etkinliği de GİK-DER Tiyatro Ekibi'nin sunduğu TANYA oyunuydu. Nazım Hikmet
yoldaşın ünlü şiirinden derlenen ve Hitler faşizminin saldırısını şanlı bir mücadeleyle püskürtten Sovyet
halkının verdiği onbinlerce şehitten birinin, genç partizan Tanya'nın ser verip sır vermeyen komünist
tutumunu anlatan bu oyun büyük ilgi topladı. Alkışlarla birlikte, "kahrolsun faşizm", "insanlık onuru
işkenceyi yenecek" sloganları salonu inletti.

Gecede üç örgüt adına, kadın sorunu ve emekçi kadının devrim savaşımındaki yerini anlatan ortak
bildirgenin yanı sıra, TKP İngiltere Örgütü, İngiltere Devrimci Halk Güçleri, MLKP İngiltere Örgütü ve
Yüz Çiçek Açsın Kültür Merkezi'nin mesajları okundu. Ayrıca gece tertip komitesine ulaşan, Londra
Cezacvi Devrimci Halk Güçleri Tutsakları, Emekçi Kadınlar Birliği, Atılım, Sosyalist Kadın ve Atılım
yazarı Kutsiye Bozoklar'ın mesajları da halka iletildi.

Gurup Nisan'ın müziği eşliğinde sahneye akan onlarca gencin halayı ve 'yaşasın devrimci
dayanışma', 'kadın erkek elele, haydi mücadeleye' sloganlarıyla sona eren 8 Mart kutlaması, ön
hazırlığı, salonun örgütlenmesi, ortak sloganlar, kısacası her yönüyle devrimci dayanışmanın güzel bir
örneğini oluşturdu. ●

İngiltere'de Gazi Ayaklanmasının 1.yıldönümünde Gazi Şehitleri Anıldı

Toplantı, TKP İngiltere Örgütü, İngiltere Devrimci Halk Güçleri
ve MLKP İngiltere Örgütü tarafından düzenlendi.

Ülkemizde sınıf mücadelesinde yeni bir dönemi başlatan,
halkların direniş ateşini körükleyen şanlı Gazi Direnişi'nin
yıldönümünde, ayaklanmayı değerlendirmek, dersler çıkarmak ve
Gazi şehitlerini anmak üzere biraraya geldik. Toplantı, Gazi'de ve
mücadelenin tüm alanlarında şehit düşmüş özgürlük ve demokrasi
savaşçıları için bir dakikalık saygı duruşuyla açıldı.

Toplantıyı düzenleyen üç örgüt tarafından ortaklaşa hazırlanmış,
Gazi deneyimini detaylı anlatan, önemli ve çıkarılacak derslere
değinerek bir metnin okunmasından sonra konu görüşmeye açıldı.
Sözalan arkadaşlar konunun çeşitli yönlerine de değinerek toplantıya
olumlu katkıda bulundular.

Gazi Direnişi'nden sahneler ve şehitlerin görüntülendiği dia
gösterisinden sonra Gurup Nisan'ın devrimci türkülerine toplantıya
katılanlar da eşlik ettiler.

Toplantı mücadele azmimizi belirten sloganlarla sona erdi. ●

Sosyalist basın susturulamaz

ANAYOL hükümeti de, tıpkı kendinden önceki hükümetler gibi sosyalist basın üzerindeki ilk icraatlarıyla, kendi yasalarını bile çiğnemek uğruna ne kadar anti-demokratik, ne kadar faşizan olduğunu gösterdi.

13 Mart 1996 günü ODAK dergisi mühürlendi, derginin eşyaları paramparça edilerek kullanılmaz hale getirildi, bilgisayarları ve arşivi resmen çalındı. Derginin yazışları müdürü Erkan Duman ve teknik eleman Bülent Şenlik apar topar, büroya gitmekte olan gazete yazarı Hamza Yalçın ise, polis tarafından üzerine gütersuzca ateş açılarak gözaltına alındı.

Aynı zihniyete sahip devlet, iki gün sonra 15 Mart 1996'da bu kez ATILIM gazetesini çalışanlarının evlerine baskın yaparak gazetenin sahibi Ashhan Yücesan'ı, Genel Yayın Yönetmeni İbrahim Çiçek ve eşi Aysel Çiçek'i, muhabir Hacı Orman'ı, Sabahat Karahan, Zeynel Yeşil ve

Doğan Şahin'i gözaltına aldı. ODAK dergisi ve ATILIM gazetesi çalışanları şu anda yoğun işkence altındadır.

Devletin sosyalist basına yönelmesinin nedeni emperyalizme bağımlı bir ekonominin yarattığı krizi halka fatura etmeye çabalamanın ürünüdür. Siyasi olarak halka birşey verememenin ürünüdür. Askeri olarak tükenmenin, yıpranmanın ürünüdür. Çünkü, IMF ve emperyalistlerin dayattığı ekonomik model, çeşitli milliyetlerden emekçi halkımızı sefil etmiştir. Düzenin siyasi partilerinin vaadleri artık halkı aldatamamaktadır. Ordu, Kürdistan'daki kirli savaşta maddi ve manevi olarak yıpranmıştır. Ve herşeyden önemlisi, ülkemizde halkın sabrı taşmakta, katliamlara, zamma, zulme karşı isyan sesleri yükselmektedir. Gazi Mahallesi direnişinin yaktığı ateş, bugün öğrenci gençliği sarıp sarmalamış, gençlik

haraç uygulamasına karşı haklı bir ses yükseltmiştir. Kürt ulusal sorunu ise yakıcı bir biçimde kendini dayatmaktadır.

İşte, sosyalist basının hedef alınmasının, eşyalarının yağmalanmasının, çalışanlarının işkencelerden geçirilmesinin ve katledilmesinin nedeni tam da burada yatmaktadır. Sosyalist basın, emekçi halklarımızın onurlu sesi olma misyonunu yılmaksızın sürdürdüğü için insanlık dışı uygulamalara maruz kalmaktadır.

Son olarak, burada bir kez daha, dostun düşmanın önünde şunu ifade etmek isteriz: Baskılar, katliamlar, zulüm ve sansür sosyalist basını şimdiye kadar susturamadı, şimdiden sonra da susturamayacaktır. Çünkü sosyalist basın, emekçi halkımıza dayanmaktadır. Onun kadar onurlu ve onun kadar direngen olmakta kararlıdır.

DEVİRİMCİ SOSYALİST BASIN PLATFORMU

Sosyalist basından elinizi çekin

Orta derecede gelişmiş kapitalist bir ülke olan Türkiye'de ekonomik ve sosyal krizler çalkantılar her gün yeniden çoğalıyor. Sınıf kavgası şiddetleniyor. Sınıf kavgası her şeyin altında yatan kızıl bir gerit gibi herşeyi etkiliyor, belirliyor.

Dünyada tanınmış romancımız Yaşar Kemal yazdığı bir yazıdan dolayı hapis cezası alırken, yine Gazi Mahallesi'ndeki büyük yürüyüş, egemenleri ve onların kolluk güçlerini ürkütüyor. Gazi katliamını protesto yürüyüşü, İstanbul emniyet müdürünü kızdırıyor, çıldırıyor. Televizyon

ekranlarından "marjinal" diye alay ettikleri sosyalistlere, devrimcilere tehditler savuruyorlar.

15 Mart gecesi *Anlam* Gazetesi çalışanı İbrahim Çiçek, Hacı Osman, Aysel Çiçek, Ashhan Yücesan, Zeynel Yeşil, Sabahat Karahan gözaltına alındıktan sonra, 19 Mart günü *Anlam* ve *Özgür Gençlik* dergilerine birer ay kapatma cezası gösterilmeden mühürlendi. Ayrıca *Partizanın Sesi* muhabiri Özgür Saltık'da 4 gün gözaltında tutulduktan sonra, tutuklandı. *Partizanın Sesi* dergisi 1 ay kapatıldı. *Ronahi* gazetesi çalışanı

M.Fehim Işık Zeytinburnu Polis Karakolu'na çağırıldıktan sonra TEM görevlisi sivil ekiplere teslim edildi.

Bu saldırıları, tüm devrimci sosyalist basına ve kendimize yapılmış sayıyoruz. Egemenlerin korkusu boşuna, nedensiz değildir. Devrimciler, sosyalistler halkın içinde derya gibidir. Kökleri derinlerdedir. Hiçbir saldırı, devrimci sosyalist basını susturmadı, susturmayacaktır.

Evet bir kez daha haykırıyoruz: Devrimci-Sosyalist basın susturulamaz. KERVAN DERGİSİ

İstedikleri kadar oyunlar çevirsinler NEWROZ PİROZ BE!

Bir Newroz zamanında, Anadolu'muz fıkır fıkır kayıyor.

Egemenler, daha önce katliamlar düzenledikleri (Cizre-Nusaybin katliamı) bu günde, bu kez yeni bir manevrayla "Newroz"un adını "Nevruz" yaparak ve başbakanlık düzeyinde kutlamalar yaparak, "insanlıktan" bahsettiler.

Kürdistan'da, halka saldırı yeni bir temelde tezgahlanıyor. Özel tim ve koruculuk sistemleri tutmayınca, bu kez Urfa Valiliği aracılığı ile "Avcı birlikleri" adı altında halkı halka kırdırma oyunu planlıyorlar. Egemenlerin hiçbir manevrası yeni bir savaş makinası yaratmanın dışına çıkmıyor, çıkamıyor.

Kadife eldiveni bile halka balyoz, zulüm baskı olarak ortaya çıkıyor. "OHAL ve köy koruculuğunu" gelen kamuoyu baskısı nedeniyle kaldırmayı tartışırken, bu kez ondan beter bir oyunu "avcı birlikleri ve güçlendirilmiş merkezi idare" adı altında sahneliyorlar.

Ülke çapında halka saldırıları örgütleyen kadrolar, mecliste yer alırken Kürt halkının değerli evlatları cezaevlerinde suçsuz, sebepsiz yere cezalandırılmaktadırlar. Sivas'ta insan yakan katillerin başı Temel Karamollaoğlu, Eski OHAL valileri, emniyet müdürleri bugün bir yandan bakanlıkları, bir yandan banka yönetim kurulu üyelikleri ile kendi "milletlerine" (burjuvaziye

diye anlayan) hizmet yarışındayken Leyla Zana'lar, İsmail Beşikçi'ler içeriye tıkılıyorlar. Yaşar Kemal'i hapse göndermeyi planlıyorlar.

Newroz kendi içinde ezeli bir savaşın ezeli bir ayrışmanın ayaksesleriyle geldi. Kürt bölgelerindeki insan avcılarının hergün yeni bir saldırısı gündemdeyken köy boşaltmalar, sürgünler, kayıplar gündemdeyken, Newroz'un Newroz'a uygun kutlanması gerekirdi, öyle de oldu. Halkımız, Newroz kutlanması olan her yerde meşdanları doldurdu. Binyıllar önce yakılan bu Newroz ateşi bir kez daha zalimlere, Dehak'lara korku verdiği gibi, Türkiye burjuvazisine de yine korku verdi. ●

■ Aylık dergi. ■ Sahibi: Genel Ajans Ltd. Şti. adına İsmail Yıldırım ■ Sorumlu yazı işleri müdürü: Cemal Küçükşahin & Merkez yönetim bürosu: Piyerloti Cad. No:17/4, Çemberlitaş, İstanbul. Tel:0212-516 84 64 ■ Temsilcilikler: & Gaziosmanpaşa: Ayhan Yöle, Zübeyde Hanım Mah. Sultan İşhanı, No:4/2, Dörtöyol Tel:0212-536 96 01 ■ Halkalı: Devrim Çiçekş Gültepe Mah. Barbaros Sok. No:28/B ■ Kartal: Niyazi Şahin, Hamam Sok. İdeal İşmerkezi, No:4/4 Tel:0216-353 57 25 ■ Okmeydanı: Neşe Çolakoglu, Piyalepaşa Mah. Piyalepaşa Cad. No:148 Kat:2 Tel:0212-250 9338 ■ Tuzla: Ahmet Karataş, Yayla Mah. Hatboyu Cad. Yıldız Sok. No:6 ■ Adana: Ali Güneşer, PTT Evleri, 1233/6 Sok. No:26, Yüreğir Tel:0322-329 61 02 ■ Bursa: Ender Can Genç, Çakır Hamam Temiz Cad. Sütmen İşhanı, No:39/3 Tel:0224-223 76 56 ■ İzmir: Ahmet Süzük 6418 Sok. No: 6/1 Tel: 362 93 19 Şemikler ■ İzmit: Muradiye Yılmaz, Fethiye Cad. Salim Efendi Sok. Alemdar İş Merkezi No:4 Tel:0262-324 03 74 ■ Manisa: Rıza Hoşgökşen, Akgedik Köyü Tel:0236-246 92 43 ■ Salihli: Taccittin Demir, Seyrantepe Mah. İnönü Cad. No:93 ■ Turgutlu: Akın Karayigit, Altay Mah. Akgün Sok. No:6 ■ Zile: Sadık Çıkrıkçıoğlu, Uzun Çarşı, Galeri Sok. No:6 Tel:0356-327 34 71 ■ Zonguldak: Ali Arı, Nizam Cad. Uzunçarşı, No:406 Tel:0372-323 33 37 ■ Avrupa Genel Temsilciligi: Murtaza Dersimli, P.O.Box 1822, Londra N1, İngiltere. ■ Diğer yurtdışı temsilcilikleri: ■ Fransa: Şanver Şen, c/o 37 Rue d'Hauteville Paris 75010. ■ Almanya-Frankfurt: Şirin Günel, Berliner Str. 5, 6236 Escham ■ Almanya-Münih: Hikmet Yalçın, Lessing Str. 41, 85757 Karlsfeld. ■ İsviçre: Ahmet Kısa, 7 Rue de Lancy, 1227 Carouge, Cenevre. ■ Avustralya: Eyüb Aydoğmuş, P.O.Box 5072, University of Canberra ■ Hollanda: Hüseyin Keleş, Bart Venhallenplein 72, 3122 TD Schiedam ■ Rusya: Yevgeni Paşintsev, 29-2-215 General Belov St. Moscow 115563 ■ Basım öncesi hazırlık: Genel Ajans. ■ Baskı: İlcak ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme/kısaltma hakkı dergimize aittir. Hiçbir yazı geri verilmez. ■ Yıllık abone bedelleri: Yurtiçi: 500 000TL, İngiltere: 17 Sterlin, Almanya: 120 DM, Fransa: 300 FF, Hollanda: 90 HFL, İsviçre 100 SFr, Amerika 80 \$, Avustralya: 80 \$. ■ Havaleler:

KERVAN'IN İÇİNDEN

4

KERVAN SÖYLEŞİSİ

Aşık Kul Hasan ile Ayhan Aydın'ın yaptığı söyleşi: "Bozuk düzeni kökünden yıkmayınca bayram olmaz."

6

TARİH YALANLA YAZILMAZ

Çerkez Ethem olayı ve bazı gerçekler. Seyit Rıza Güven

9

PİS ELLERİNİZİ KÜBA'DAN ÇEKİN

Domuzlar Körfezi çıkartmasından önce başlayan, ABD destekli karşı-devrimci gurupların provokasyonları hâlâ sürüyor ve püskürtülüyor. Mustafa Kızıltepe

11

DEVİRİMCİ CEPHEYE GİDEN YOL VE TKP

Başyazarımız Rıza Yürükoğlu'nun *İşçinin Sesi*'nin 437. sayısında çıkan yazısı.

16

GENÇLİK: ÖĞRENCİLERİN HAKLI TALEPLERİNE POLİS SALDIRISI

Ankara'daki öğrenci eylemi, işçi sınıfı mücadelesinin devrimci yolundan ilerleyen, hakkını kazanmak isteyen, umut dolu bir mücadeledir.

Yaşayan en büyük halk ozanlarından birisiniz. Zengin bir kültürel birikiminiz olduğunu biliyoruz. Bizlere kısaca yaşam öykünüzü anlatır mısınız?

Kahramanmaraş'ın Afşin İlçesi'nin Emin İlyas Köyünde 1933'de doğumum. Babam köyün ağası Kör Sadık'ın çiftçiliğini yapardı. Toprak ağanın, tohum ağanın, öküz ağanın da, ekip biçmek babamındı. Hasat zamanı Kör Sadık gelirdi, dört teneke ürünün birini babama verir, üçünü kendisi alırdı. Babamda o bir tenekelik mahsülü kahya hakkı, muhtar hakkı, bekçi hakkı... derken dağıtıp açıkta kalırdı. Geçinemediğimiz için de yorgani sırtlayıp, Adana pamuk tarlalarında soluğu alırdı. Ben 1963'de Ankara'ya geldim. Müşerref Hekimoğlu, sağolsun, ilk işe giriş dilekçemi yazdı. Devlet Tiyatrosunda işe girdim. 9 Yıl memur olarak burada çalıştım. Sosyal konulu şiirlerimden dolayı, iktidar çevreleri benden rahatsız oldular. "Vatandaşın derdini dile getirmek sana mı düşmüştü?" dediler. Bana baskı uyguladılar, işten attılar. 9 yıllık tazminatı da ödemediler.

Anlatsam çok uzun mevzular var ya, ne yapacaksın işte. Netice şu ki bu çileli yaşam devam ediyor. Karşıyaka'da bir gecekondu yapmıştım. Ankara Valiliği onu, tekrar kendi ellerimle yıkmak zorunda bıraktı. Ama yerine okul yapılacaktı. Bu nedenle üzüntülü değilim.

Büyük halk ozanlarıyla, yazarlarıyla, çizerlerle yakın dostluğunuz olduğunu biliyoruz. Etkilendiğiniz kişiler kimlerdir? Sanat ve düşün dünyanızın oluşmasına etki eden isimler kimler? Parti, dernek örgüt, kuruluş, kişilerle çalışmalarınızdan bahsedersiniz?

1963'den sonra Türkiye İşçi Partisi'nin üyesi oldum. TİP'nin büyük yardımını ve desteğini gördüm. Ben köydeyken de nereden bilgili birinin adını duysam, yanına gider günlerce kalırdım. Bu şekilde birçok insan tanıdım. Bunlar benim gelişmemde etkili oldu. Elbistan'ın Gantarma Köyü'nde Tacim Dede vardı. Tacim Dede'ye çok sık giderdim. Günlerce yanında kaldığım Dede'den etkilendimle yazdığım şiirlerim vardır.

Pir Sultan ve Şah Hatayi'nin şiirlerinden çok fazla etkilendim. Onların şiirlerini okuyarak büyüdüm, geliştim. Onların eserleri hep anlamlı ve ilhamlıdır.

"Özümüzü bire bağlamak gerek / İrmak gibi coşup çağlamak gerek / Haksızın bağrını bağlamak gerek / diye çağırıyor Pir Sultan Abdal" diyorsunuz bir şiirinizde. Pir Sultan'ın yaşam felsefesi, inanç dünyası, eylemi sizi çok etkiledi ve çok etkiliyor. Nasıl bir etkilene bu?

Fuzuli olsun, Seyit Nesimi olsun, Osmanlıca'nın etkisi altında kalarak dillerini ağır tutmuşlar. Bunları okumaya, anlamaya tercüman ister. Halk onların şiirlerini çözemiyor. Pir Sultan bunlardan çok farklı. Öz Türkçe yazmış tüm şiirlerini, herkes anlayabiliyor. Sözleri çok özlü. Gerçekci olması,

Ayhan Aydın, yaşayan tarihi değerlerimizden Aşık Kul Hasan ile söyleşi yaptı. Aşık Kul Hasan Babamız, görüşleriyle, çektikleriyle, kavgasıyla, Türkiye emekçi halkının şanlı kavgasının saygılı örneklerinden biridir.

"Bozuk düzeni kökünden yıkmayınca bayram olmaz Sömürgecileri toptan yakmayınca bayram olmaz"

özellikle çok içtenlikle "Enel- Hak" felsefesini savunması, bütün güzelliklerin insanda olduğunu şiirlerinde işlemesi. Kuran-ı Natık (Konuşan Kuran-Kervan) sayılır insan Alevi felsefesi'nde. Zaten ilk insan Adem'e meleklerin dahi secde etmesi insanın kutsiyetini gösterir. Tanrı insana ruhundan ruh, lisanından lisan verdiğini beyan eder. Kuran'da, "ben de Ademin kalbine girdim sır oldum" diye de bir ayet vardır. Alevisi Sünnisi "sana bu canı kim verdi" desem Allah verdi diyor. "Bu ruhu kim verdi desem", Allah verdi diyor. Lisanını da Allah vermiş. O halde sen Allah'ın bir kopyasıdır dediğim de "Haşa" diyorlar, gerici yobazlar. Melekler insana secde kılıyor. Secde kime kılınır? Allah'a kılınır. Hak ademde olmasaydı, melekler ona secde ederler miydi?

Yani tasavvufta derinlikler var, siz de onları görüyorsunuz?

Elbette. Hacı Bektaş Veli'nin görüş ve fikirlerine baktığımızda da çağımıza ne kadar yakın olduğunu görürüz. Özellikle insan sevgisi gerçekten kayda değer derinlikte.

Halk Ozanlığı nasıl başladı? Nasıl yayıldı? Günümüze nasıl geldi?

Bazıları "Dost elinde bade" içtikten sonra ozan olduklarını söylerler. Bu bence hurafedir. Bade ise nasıl bir bade bu? Diğer yandan, "kamil insanın gerçek sözü abu hayat niteliğindedir" diye bir deyim var. Yani kamil insanın gerçek sözü insan abu hayat suyu içmiş gibi neşe, ilham verir. Aşık

eder kendini daha doğrusu. Aşıklık böyle başlar işte. Yoksa bir kıza sevdalanan aşığa gerçek aşık denemez. Biz ona, "baldır aşığı, kara sevda aşığı" deriz. Ben onları "güz çiçeklerine" benzetiyorum. Çünkü güz çiçekleri açar ve hemen solarlar. Rüzgar gelir yapraklarını savurur gider. Ömrü az olur. Fakat insan-ı kamile aşık olup, gerçek bir pirden nasip alarak yola çıkarsa, Enel Hak aşığı olursa, Pir Sultan, Fuzuli, Kul Himmet, Nesimi, Yunus gibi, onun aşıklığı ebediyete kadar devam eder.

Bazı halk ozanları açıkcası İktidar çevrelerine yararlanabilmek için, TRT kanalından program yapabilmek için, reklamını yaptırmak için gerçekleri, halkın dertlerini dile getirmekten kaçınıyorlar. Oysa ki halk ozanının işlevi, gerçekleri dile getirmesidir.

Ahmet Taner Kışlalı Kültür Bakanı iken "Ozanlar Semineri" i olmuştu. Kızılay Türk-İş Konferans Salonu'nda. Orada Mevlüt İhsani, Aşık Reyhani, Şerif Taşlıova, gibi ozanlar "dudak değmez" yaptılar. Dudak değmez, dudaklar arasına iğne koyup atışmaktır. Çaldı söylediler. Birbirleriyle, "Nallarım seni, çullarım seni, koca köpek gibi hırlar durursun, boz merkepler gibi zırlar durursun" gibi sözlerle atıştılar. Bundan sonra kalkıp birbirleriyle öpüştüler. Çok büyük bir başarıymış gibi bazıları alkışladılar. Gerçek ozanların da zoruna gitti bu durum. Rahmetli Aşık İsmail Daimi, usul hakkında söz istedi. "Gerek tekke edebiyatında, gerekse halk edebiyatında böyle bir iğneli ozan ve ozanlık görmedim" dedi. Onları yerden yere çaldı. Çok uzun alkış aldı. "Ben meslektaşımı

köpek yaptıktan sonra, şeytan yaptıktan sonra, besmele çekerek ondan uzaklaştırım" dedi.

Sosyal içerikli şiirleriniz hayli fazla. "Bağımsız Türkiye birleşmedikçe / Gerici akımlar körleşmedikçe / Gerçek demokrasi yerleşmedikçe / Özlenen hedefe varılamaz ki" diyorsunuz. Gerici akımların gelişmesinin nedeni sizce nedir? Bunlar nasıl körleşecek?

Ben bu konuda halkı suçlayamıyorum. Fikret Otyam Cumhuriyet'ten emekli olmadan önce, Orhan Kemal'le ilgili anıların yayınladı. Mektep arkadaşlığından bahsetti. Orhan bana da dedi diyor: "Fikret'çiğim insanlara öfkelenme; yüzde 99'u kültürden yoksun olduğundan, kafadan hastadır. Hastaların ise kusuruna kalınmaz."

İktidar çevreleri oy kaygısıyla halka demokratik bilinci, çağdaş bilinci vermediği yerde, onları uyutma yolunu seçmişlerdir. Halkın bağnaz, gerici olması siyasetçilerimizden kaynaklanıyor. Halkın suçu yok bence bu konuda.

Propaganda yapıyor siyasetçiler halk üzerinde, halkı uyutuyorlar. Cennet, melek, öbür dünyayı çok bol işleyerek onların beyinlerine kazıyorlar. Özgür düşüncelerini engelliyorlar. Eğitimi yozlaştırıyorlar. Gericileştiriyorlar. Temiz vatandaşların dini duyguları sürekli istismar ediliyor.

Biz kendimiz bilinçlenmeliyiz ki, bunlardan kurtulalım.

"Hırsız tilki emeğini çaldıkça / İşçi köylü perperişan oldukça / Fikir suçu yürürlükte kaldıkça / Gerçek demok-

KUL HASAN İLE SÖYLEŞİ

rasi kurulamaz ki'' Düşünce özgürlüğüne çok büyük önem veriyorsunuz burada?

Fikir suçu ortadan kalkmadıkça ne ozan, ne yazar halka gerçeği söyleyemiyor. Söylerse; 200 milyon para cezası ve şu kadar da hapislik. Bitiyor adam, felç oluyor. Fikir özgürlüğü demokrasinin ön koşuludur bana göre. Yoksa kandırmacaya döner demokrasi.

''Kahpe felek bu mu idi dileğin / Ömür boyu yaşam boyu çileyim / Bana gül diyorlar nasıl güleyim / Dost ağlayıp düşman güldükten sonra'' Bu şiirinizde feleğe bir sitem var. Niçin ozanlar feleklere sitem ederler?

Aslında tabi felek diye bir şey yok. Birçok sorunu halk feleğe yüklemiş. Ozanlar da bunu işlemişler şiirlerinde. Elbetteki düşmanların gülmesi dostların ağlaması üzülmenecek şeyler. Kahredici şeyler, bunları da şiirlerimizde işlememiz adeta bir zorunluluktur. Çünkü bizler hep güzelin iynin peşindeyiz. Duygu işçileriyiz. Ozanlık duygu işi tabii. Duygularımızı sazlara sözlere döküyoruz.

Vefasız yar mezarıma gelmesin
Boşa ağlamasın öldükten sonra

Sağ iken kıymetimi bilmezse, öldükten sonra ağlamasının anlamı yok ki. Sevgi hayattayken anlamlı; öldükten sonra hiçbir anlamı ve önemi yok. Çünkü güzellik kalmadı, sevicecek bir şey kalmadı.

''Sırrımı verme kalleşe / Özü çürük

kalbi boşa / Pervanem düşmüş ateşe Yanmadan tütermi dersin'' diyor Şah Hatayi. Yani herkese sır verilmmez. Bize sır verilebilecek kişi olan dostlardan bahseder misiniz? Dostluk nedir, siz nasıl yorumluyorsunuz dostluğu?

Canım kurban olsun halden bilene
Beyhude halimden bilmiş bilmemiş

İnsan söyleyecekse derdini kamile söylemelidir. Kamil insan seni dinler, gereken nasihatini de verir. Şöyle yap, böyle yapma diye. Ama sen gider de cahile derdini yanarsan, halden bilmeze yanarsın; dillere destan olursun, seni rezil kepaze eder. Senin kabahatin suçun olmasa dahi sana birşeyler de ekler, seni zor durumda bırakır. Onun için ''kamille otur, kamille kalk'' görüşü çok doğru bir görüştür. Özellikle İnsan-ı Kamil'e sır açılabilir. Cahille yoldaş olunursa menzile yetişilemez. Seni yarı yolda bırakır döner gider.

İsa peygamber bence büyük bir insan. Yabana atılmayacak sözleri var. ''Herkesi meyvesinden tanıyınız'' der. Meyvesi derken. konuşmasından, hareketlerinden, karakterinden, ahlakından tanıyabilirsiniz demek istiyor. ''Koyun libası giyinen kurtlardan sakınınız'' der, İncil'de. Yani sana dost gibi yaklaşıp düşman çıkacaklardan sakınınız, demek ister. Seni hürsana uğratar. Bu konuyu işleyen benim bir şiirim var:

Yanıltıpta yalancıya kandınsa
Sakın yalancıya kanma bir daha
Vefasızın çilesine yandınsa
Boş yere ateşe yanma bir daha

Bu bir uyarıdır.

Geçmiş sosyalist harekette yer almış kişilere karşı da derin bir sevginizin olduğunu şiirinizden de biliyoruz. Peki nedir sizi kendine çeken bu ilgi?

Bozuk düzeni kökünden yıkmayınca
bayram olmaz
Sömürgecileri toptan yakmayınca
bayram olmaz

Hani demokrasi babam, niçin
işlemiyor, neden
Fikir suçu Türkiye'den kalkmayınca
bayram olmaz

Kul Hasan Hüseyin İnan gözlerimden
akan al kan
Deniz Aslan'lar mezardan kalkmayınca
bayram olmaz.

Deniz Gezmiş olsun, Yusuf olsun, İnan olsun diğerleri olsun... Bunlar hayatının çiçek baharında, halka feda ettikleri canlarıyla halkın davasını savunmuşlardır. Mertçe, yiğitçe, kendi çıkarları için değil, halkın çıkarları için mücadele ettiler. Halk için verdiler canlarını. Düzen, halktan yana olan o fidanları ve onlar gibi olan nice fidanları ezdi. Türkiye'nin tam bir demokrasiye sahip olabilmesi için, tüm düşüncelerin özgür ve serbest olması gerekir. Nasıl mikroplu bir yarayı bir doktor ameliyat edip temizlemezse, halkın iliğini kemiğini sömürenler de temizlenmezse toplumsal sorunlar halledilmez.

Şu anda nelerle uğraştığınızı öğrenebilir miyiz?

Ben Avusturalya'ya gidip 8 ay kalmıştım. 1991 yılında. Göçmen Türk işçilerinin yaşadıklarını gördüm, izledim. Onlarla konuştum. Beraber oldum. Oradaki ''devrimciyim'' diyen örgütlerin de Türkiye'dekiler gibi çelişkileri yaşadıklarını, çatışmalarını gördüm. Orada konserler verdim. 4 tane kaset yaptım. Orada yazıp söylediğim bir şiirimi aktarmak isterim:

Kurtuluş savaşını beraber verdik
Kürdümüz, Türkümüz Lazımız bizim
Niçin böyle yurt dışına savrulduk
Bu muydu alın yazımız bizim

Bizi yabancıya kul eylemişler
Paramızı geçmez pul eylemişler
Bize başka başka hal eylemişler
Kaybolan gerçek özümüz bizim

Ayrı ayrı telden çağırır türkü
Bitmezse kavga sömürü çarkı
Kimini kurt yemiş kimini tilki
Çakala yem olmuş kuzumuz bizim

İbrahim Tatlıses dum dese dinler
Kapa gözlerini yum dese dinler
Bir iki üç mum dese dinler
Dinleyen kalmamış sazımız bizim

Kul Hasan'ım vizesiyle düşlerim
Tepemize yaz gülleri isterim
Perdeler bozulmuş teller paslanmış
Akort tutmaz olmuş sazımız bizim

Bu şiirim ve diğerlerinde de görüldüğü gibi, bozulan-yozlaşan değerler karşısında kahrolmak, şu anda içinde bulun-

duğum hal. Şu ana kadar beşyüz şiirim oldu. Kitap üzerinde çalışıyorum. Türkiye'de yaptığım iki kaset yanında yurtdışında yaptığım kasetler de var.

Halk ozanlarından Aşık Veysel, Ali İzzet Özkan, Aşık Daimi gibi değerli isimlerle yakın dostluğunuz oldu. Bu ozanlar hakkındaki fikirleriniz nelerdir?

Aşık Ali Özkan sosyal içerikli yazdığı şiirlerle büyük bir ilgi ve merak uyandırmıştı çevresinde. Değerli bir halk ozanıydı. Aşık Veysel'le çok karşılaştık, birçok konserimiz oldu. Bir gün Aşık Veysel'e: ''Artık yaşayan en yaşlı ozansın, üstat sayılıyorsun. Halkın sorunlarını dile getiren şiirler yazsan iyi olmaz mı? Gerçek halk ozanının görevi bu değil mi?

Çağımızın sorumluluğu için birşeyler yapmalıyız. Biz gerçekleri söylediğimizden bizi sindirmeye yok etmeye çalışıyorlar. Bu konudaki fikirlerin nedir?'' diye sorduğumda: ''Kul Hasan ben korkuyorum'' diye cevap verdi. Veysel'in ölümüyle halk ozanlığının bittiğini söylüyorlar, ama bu doğru değil. İnsanlık devam ettikçe ozanlık devam edecek. Veysel için bir şiir yazmıştım da Hasan Hüseyin Korkmazgil bana biraz sitem etmişti. ''Veysel'e böyle şiir yazılır mı?'' demişti. Veysel'e sitem dolu bir şiir yazmıştım:

Şu bozuk düzene karşı çıkmadan
Çekti gitti Aşık Veysel rahmetli
Bahseyledi çekirdekten bostandan
Ekti gitti Aşık Veysel rahmetli

Sadık yarı toprağına üst konu
Demedi ki sömürgeci pis konu
Ecel yetti devran döndü çark döndü
Korktu gitti Aşık Veysel rahmetli

Çok korkaktı biliyorum huyunu
Savunmadı ezik işçi köyünü
Bile bile haksızlığı boynunu
Büktü gitti Aşık Veysel rahmetli

Kul Hasan der ki susar mı ozan
Hiç kapak tutar mı kaynayan kazan
Veysel'i de suya düşürdü düzen
Aktı gitti Aşık Veysel rahmetli

Daimi'nin ölüm haberini duyunca kendimi kaybettim. Çok ama çok üzüldüm. İlk dönemlerinde onunla, Nesimi ile birlikte konserlere çıktığımızda süklüm püklüm olurdu, ''Kul Hasan çıkar şimdi siyasetten bahseder konserin tadını kaçırır'' derdi. Sadece Muhammet Ali'den, Hasan Hüseyin'den sözeden parçalar okurdu.

Nesimi ile beraber bir Avrupa tumesine çıkıyor Aşık Daimi. Çıkış o çıkış. Aşık İsmail Daimi, Avrupa'dan döndükten sonra o kadar güzel şiirler yazmaya, okumaya başladı ki bizleri bile etkiledi. Sosyal konulu şiirler yazmaya başladı. Ama ne kitap bastırabilirdi, ne de o dönemki ürünlerini kasetlere okuyabilirdi. Erzincan'da doğan ve aslen dede olan birisiydi.

Elbette bunların dışında değerli ozanlar var. Aşık İhsani, Aşık Zamanı, Hüseyin Kaçıran, Emekçi, Meçhuli bunlar da toplumsal şiirler yazan değerli ozanlardır. ●

Tarih kitapları ve okuldaki dersler çok sıkıcıdır. Her olay egemenlerin bakışıyla şekillenir, delillendirilir. Herşey yanlı, delilsiz, gerçeklerden, sınıflardan kopuk anlatılır. Hepimiz Malazgirt savaşının nasıl anlatıldığını hatırlarız. İşte on bin kişilik Türk ordusu, 100 bin kişilik Koman Diyojen ordusuyla karşı karşıyadır... Masal gibi anlatılır. Hızır paşalara aman vermeyen Pir Sultan'a "asi" adı takılır. Pir Sultan'ın ezilenlerin sesi olduğunu kimse yazmaz. Bunlar yazılmaz. Burjuva tarihi yalandır, zülmüdür, şişirmedir.

Kurtuluş savaşında da aynı şeyler olmuştur. Nazım Hikmet'in, binlerce devrimcinin "vatan haini" ilan edildiği akıllardadır. Bu yazımızda bu "vatan haini" ilan edilenlerden Çerkez Ethem üzerinde duracağız.

Çerkez Ethem ile ilgili yazılanlar

Kemalist yazar Avcıoğlu, "eşkiyalıktan bolşevikliğe, bolşeviklikten Yunan işbirlikçiliğine bir çırpıda geçiveren Ethem" der. (Doğan Avcıoğlu, *Milli Kurtuluş Tarihi*, s.573)

Yine liberal-kemalist yazar İlhan Selçuk, *Cumhuriyet* gazetesinde şöyle diyor: "Komutan Sıfır'ı gazete ve dergi sayfalarında yıllardan beri izlerken Çerkez Ethem'i zaman zaman düşündüm. Ulusal bağımsızlık amacıyla yola çıkan bir insanın pusulasını şaşırarak ihanetin karanlık kuyusuna nasıl düştüğünü anımsadım."

Mete Tunçay ise, "Milli Mücadelenin Anadolu'da sınıflarüstü ulusal birlik oluşturduğunu, eşrafın (siz bunu zenginler olarak anlayın- *Kervan*.) parasal desteğine dayandığını ama Ethem'in eşrafa tavrının tepkiler yarattığını belirterek şöyle buyuruyor: "Bunun için de Kuvayi Seyyare'yi ortadan kaldırmak zorunlu olmuştur." (Mete Tuncay, *Türkiye'de Sol Akımlar*, s.243)

Solcu(!) profesör Yalçın Küçük de, her zamanki gibi, çelişkili yaklaşımıyla, *Türkiye Üzerine Tezler* kitabının 640. sayfasında, "Çerkez Ethem'i bir 'hain' saymanın imkansızlığı yavaş yavaş belli oluyor." derken, 711. sayfasında, "...nevi popülist eğilimler var. Çerkez, bir köylü hareketini, bir devrimci-demokrat hareketi, kişisel yeteneksizliği nedeniyle heba etmiştir. Bu yüzden ihanet etmiştir. Bu söylenebilir." diyor.

Tüccar-yazar Cemal Şener, *Çerkez Ethem Olayı* adlı kitabında bir yığın lafi geveledikten sonra, olayı yine tüccar bir mantıkla Çerkez Ethem, M.Kemal rekabetine dayandırıyor. Şöyle toparlıyor tezi: "Aksi halde Mustafa Kemal öyle kişisel kavgaların adamı değildir. Mustafa Kemal, kişisel olarak Çerkez Ethem'e düşman olamaz..Mustafa Kemal ne yaptığını bilen usta bir önderdir. Üstelik politik manevralar yapmakta tecrübeli, uzak görüşlü... Çerkez Ethem, Mustafa Kemal çatışması, Mustafa Kemal'in yengisi ile sonuçlandı... Acaba Çerkez Ethem bu kavgayı başarsaydı ne olurdu? Doğrusu bu konuda olumlu konuşmak pek mümkün değildir."(s.142-143) diyor.

Gördüğümüz gibi, hiçkimse Çerkez Ethem olayını tarihteki yerine düzgün oturtamıyor. Çünkü onlar, tarihi sınıflar

Tarih yalanla yazılamaz

ÇERKEZ ETHEM OLAYI VE BAZI GERÇEKLER

kavgasından soyutlamaya çalışıyorlar.

Çerkez Ethem, tarihte erdemin adıdır, ihanet gibi ona iğreti duran kelimelerin değil.

Çerkez Ethem Bolşeviklere yakındı

Sabah gazetesi ve *Star* dergisi yazarı Ergun Hiçyılmaz kitabında bu konuya kısaca değinmektedir: "Mustafa Kemal'in savaşı bitirene kadar ortaya koymayı tasarladığı barış politikasının, Çerkez'in 'devrime' yönelik davranışları ile zaafa uğraması temel nedendir." (Ergun Hiçyılmaz, *Gizli Belgelerde Çerkez Ethem*)

Çerkez Ethem olayı, bir çerkez hareketi değildir. O daha 1918'de Rus halk ihtilalinin de etkisiyle İstanbul'daki 7'ler toplantısı ile Anadolu'da bir halk kurtuluş mücadelesi örgütleyicilerindendir. Ve iki yıla yakın bir zaman Anadolu kazan, onlar kepçe, Kuvayı Seyyare orduları ile işgalcilere karşı savaş vermiştir. Çerkez Ethem'in bu çalışmaları Yunan Genelkurmay belgelerine şöyle geçmiştir: "Hamidiye korsanı Rauf Bey gibi Çerkez olan Ethem Bey'in çağrısıyla Türkiye'deki Çerkezler dört bir yandan batı Anadolu'ya gelmiş, kuvvetli bir savunma hattı oluşturmuşlardır. Bu hat, fazla kuvvetlendirilmeden takviye kuvvet istiyoruz." (Aktaran, Muhitin Ağaç, *Çerkez Ethem Olayı*, Cemal Şener, s.149)

Bu aktarım bile Çerkez Ethem'in Kurtuluş Savaşında gördüğü işlevin büyüklüğünü anlatıyor. Yine birçok gerici ayaklanmanın bastırılması, hatta bunlar içinde gerici Çerkezler diyebileceğimiz Anzavur ayaklanmasının ve en son Yozgat ayaklanmasının bastırılması ile Kurtuluş Savaşına yaptığı katkı ortadadır.

Çerkez Ethem'in kumandanlığını yaptığı Kuvayı Seyyare bir halk ordusudur. Ve daha başından beri Osmanlı paşaları, Mustafa Kemal ve İnönü gürhunun yabancıdır. 20 Kasım 1920 tarihli bir yazı ile Batı Cephesi komutanlığı, Kuvayı Seyyare komutan vekili Çerkez Ethem'in kardeşi Tevfik Beyden rapor ister. Tevfik Beyin cevap yazısı, bu konuda çok öğreticidir: "Kuvayı Seyyare, ne bir tümeni vardır, ne de muntazam bir kuvvet haline getirilebilir ve buna imkan yoktur. Bu serserilerin başına ne bir subay, ne bir hesap memuru koymak mümkün olmadığı gibi, kabul ettirilmesine de olanak yoktur. Çünkü subay gördüler mi, azrail görmüşçesine ayaklanıyorlar. Bizim müfrezelerimiz Pehlivan ağa, Ahmet Onbaşı, Sarı Mehmet, Topal İsmail gibi adamlar tarafından idare edilmektedir. Bölük emirleri de okuduğunu yazamaz, yazdığını okuyamaz adamlardandır." (Mustafa Kemal, *Söylev*, s.380)

Çerkez Ethem'in kardeşi Tevfik Beyin çizdiği tablo ve çeşitli belgeler Kuvayı Seyyare adı verilen Çerkez komutasındaki birliklerin bir halk ordusu olduğu yolundadır. Kuvayı Seyyare bir halk ordusu olduğu gibi, Mustafa Kemal'den çok Bolşeviklere yakın bir ordudur. Çerkez Ethem'in kuvvetleri içinde bulunan İsmail Hakkı Bey (kendisi yüzbaşısıdır) 700 kişilik bir milis gücün başıdır ve taburu Bolşevik taburu olarak adlandırılmaktadır.

Çerkez Ethem, pislige, soysuzluğa isyan eden bir halk komutanı idi.

Bunu hiçbir yalan, dolan, entrika değiştiremez.

M.Kemal- Çerkez Ethem-İnönü üçgeni

arasında süregelen çatışmalar,

Kurtuluş Savaşında

sınıflar kavgasının ta kendisidir.

Çerkez Ethem, "Bolşevik Devrimi'ni" sevmiş, komünistlerin dostu olmuştur.

Tasfiyesi o dönemde halk devriminin tasfiyesidir.

Nasıl ki, Mustafa Suphi ve 15 yoldaşımıza

tezgah kurulmuşsa,

Çerkez Ethem'e de şeytani tezgah kurulmuştur.

Yozgat isyanının bastırılmasından sonra Çerkez Ethem'in kuvveti iyice artar. Bu arada Çerkez Ethem'in Ankara ziyaretleri sıklaşıyor. Ankara'nın ileri gelen milletvekillerinden, Bolşevik olarak bilinen ve seçildiği halde, M. Kemal tarafından İçişleri Bakanlığı görevinden istifa ettirilen Dr. Nazım bey ile tanışır. H.I. Dinamo, *Kutsal İsyanda* bu karşılaşmayı ve Dr. Nazım'ın Çerkez Ethem'e söylediklerini şöyle yazar: "Yeni orduyu neden örneğin sizin kişiliğinizin çerçevesinde kurmak istemiyorlar da, yetenekleri ve güçleri üzerinde hiçbir kimsenin bir şey bilmediği eski Osmanlı ordusunun general ve albayları çerçevesinde yaratmak istiyorlar? İç ve dış düşmanlara karşı ilk doyurucu yumruğu indiren sizsiniz. Şimdiye kadar yenilgi nedir bilmediniz. Ellerinizin altındaki güç artık bir çete değildir. Bunu bütün dünya anlamıştır. Sovyet Rusya'da koskoca gerici Çar yanlısı emperyalist devletler beslemesi orduları önüne katıp kovalayan komutanlar, hep halkın içinden çıkmış sizin gibi komutanlardır. Hiçbir çarlık generali, halktan yana, devrimden yana çıkmamıştır, çıkamamıştır. Bizim Osmanlı ordusu paşalarımızın ve albaylarımızın tutulacak bir tek yanları, emperyalizme karşı çıkmış olmalarıdır. Yarın Türkiye düşmandan temizlendiğinde Osmanlı ordusunun paşaları burada ancak bir burjuva devleti kuracaklar, bütün ağalık, derebeylik gibi kurumları olduğu gibi bırakmak zorunda kalacaklardır...Gördüğümüze göre, M. Kemal'in gittiği yol diktatörlük yoludur. (H. İzettin Dinamo, *Kutsal İsyanda*, c.7, s.340-342)

Nazım beyin bütün anlatıkları gerçekleşmiştir. Emperyalizme karşı savaşan burjuvazinin sorunu sadece pazar sorunu olmuştur. Ne zaman ki işgalciler kovulmuş yine eski tas, aynı hamam sömürü, zulüm düzeni süregelmiştir.

Çerkez Ethem, anılarında Bolşeviklerden etkilendiğini samimiyetle yazar. Yine Lenin'in "ulusların kaderlerini tayin hakkı" görüşü için "yüksek insanı prensip" der. Çerkez Ethem, M. Kemal'den çok Bolşeviklere verdiği önemi şöyle anlatıyor: "Bolşeviklerin lehimizde mühim hatta nakdi muavetleri, gizli ve aşkar bizi iltizam eden dostlukları inkar edilemeyecek kadar meydan idi. Gerçi o zaman bu dostluk her iki taraf için de zaruri idi. Böylece hepimizi taktir etmekle beraber, Moskova'daki yoldaşlar Türk İhtilali ileri gelenleri arasında beni daha ziyade emin buluyorlardı ve bunu açıkça ortaya koyuyorlardı. (*Çerkez Ethem'in Anıları*, s.108)

Çerkez Ethem'in tasfiyesi, halk devriminin tasfiyesidir

Bir çok belgeden anlaşılacağı üzere, Çerkez Ethem ile Ankara hükümeti arasındaki çelişkiler sınıfsaldır. Ankara hükümeti Çerkez Ethem'in sınıfsal tahlilini yapmıştır. Onu Bolşeviklik kurabilecek bir devrimci, bir devrim tehlikesi olarak görmektedir. Bakın Çerkez Ethem'in hain ilan edilışinden 22 gün önce 7 Aralık 1920'de İ.İnönü ne yazıyor: "Tevfik bey cephe, Ethem bey Kütahya'da kalarak biteviye kuvvetlerini çoğaltmaya çalışacaklardır. Benim bütün cepheyi almadığım şekli altında Rıfat beyin cepheden alınması, Fahredin beyin değiştirilmesi bizim Kuvayı Milliye başkanı ve müfrezelerine karşı bulunduğumuzu inandırarak hepsini yanlarına ve himayelerine almak ve aynı zamanda kamuoyunu ve meclisi yanlarına çekmek, hasılı maddi ve siyasi güçlerini artırıp bir devrim yapabilecek bir duruma gelmektedir. Bolşevik akıma sahip çıkmak istiyorlar. (*Genelkurmay Belgeleri*, 7 Aralık

1920, Batı Cephesi komutanı İsmet İnönü.)

İnönü, Çerkez Ethem kuvvetlerinin bir bolşevik devrim yapabileceğini kastediyor ve bunu açıkça bildiriyor. 22 günlük şeytan oyunu Çerkez Ethem ve kuvvetlerinin başına oynanıyor. 27 Aralık'ta yani İsmet İnönü'nün yazdıklarının üzerinden 20 gün geçtiği vakit, Eskişehir'e bir nasihat heyeti gönderilmiştir. Celal Bayar liderliğindeki bu heyetten hep olumlu sinyaller gelirken, M.Kemal Batı ve Güney Cephesi komutanlarına şu telgrafi gönderir: "Kütahya'da kurulan cevabı Kuvayı Seyyare işinin artık barış yoluyla ve siyasette çözümünün mümkün olamayacağını işgal etmiş ve sorunun kuvvet yoluyla çözüm gereği ortaya çıkmıştır. Bunun en son safhasında şimdiden meclise bildirmeye ihtiyacı yoktur. Başarı ile sonuçlandırsak, meclisin yaptıklarımızı onaylayacağı kuşkusuzdur. Haklı olduğumuzu ispat edecek yeteri kadar belge ve delillerimiz mevcuttur." (Aktaran: Yalçın Küçük, *Türkiye Üzerine Tezler*, s.690) (abç)

Bu belge öğreticidir. Birincisi o dönemdeki meclisteki güç dengeleri Çerkez Ethem lehine olduğundan M. Kemal meclis toplantısına gerek duymuyor. İkincisi belge ve delillerim var diyor, ama "önce ezelim sonra açıkla- rız" diyor. 29-30 tarihli Çerkez Ethem'in meşhur telgrafi yüzünden bu kez onu hain ilan ediyorlar. Çerkez bu telgrafında şöyle diyor: "Bu israflar içinde milletin savaşa devam olanağı kalmıyor. Bir yıldan beri devamlı toplantı halinde olduğunuz halde bu süre içinde yaptığınız en büyük iş kendi maaşlarınızı 300-400 liraya çıkarmak olmuştu. Herhalde aylardan beri ordu arasına sokulan fitneden haberdar edildiğiniz halde bir gizli oturum ile bunları giderme ve önleme yürekliğini göstermediniz." (*Çerkez Ethem'in Anıları*, s.167)

Çerkez Ethem böylesine pislige soysuzluğa isyan eden bir halk generali idi. O, Anadolu Kurtuluş Savaşının büyük örgütçüsü, savaşçısıdır. Bunu hiçbir yalan, dolan, entrika değiştiremez. M.Kemal-Çerkez Ethem-İnönü üçgeni arasında süregelen çatışmalar Kurtuluş Savaşında sınıflar kavgasının ta kendisidir. Çerkez Ethem adındaki komutan, halkın ta kendisidir. O, apoletli Osmanlı paşaları ve onların yalan dolanlarına hep yabancı durmuş, "bolşevik devrimini" sevmiş, komünistlerin dostu olmuştur. Tasfiyesi o dönemde halk devriminin tasfiyesidir. Nasıl ki, Mustafa Suphi ve 15 yoldaşımıza tezgah kurulmuşsa, Çerkez Ethem'e de şeytani tezgah kurulmuştur.

"Hain" yakıştırması koca bir yalandır, uydurmadır. Ethem'in Yunan topraklarına geçmesi, hastalığının arttığı ve birliklerinin dağıldığı anda olmuştur. Yunanistan'da üç gün kalmış ve başka ülkeye geçmiştir. Asıl hainler, halkın kurtuluş savaşını kapitalizmle noktalanlar, bu uğurda ellerinden gelen herşeyi yapanlardır.

Lafı eveyyip gevelemiyoruz. Çerkez Ethem'i ve onun Anadolu'da yaptıklarını saygı ile anıyoruz. O halkın değerli bir komutanı olarak kalacak ve yüzyıllar boyu saygı ile anılan bir gerilla komutanı olarak anılacaktır.

Tarih yalanla kurulmaz. ●

Nitelikli sağlık hizmeti

Bilimsel tıbbın başlangıcı olan 14 Mart 1827'nin 169.yıl-dönümünde, Türkiyeli hekimler olarak yine çok yönlü sorunlarla karşı karşıyayız.

Bu yıl da, ne yazık ki, sağlık alanıyla ilgili güzel şeyler söyleyemeyeceğiz. 1995-96 dönemi, sağlık-hasta-yaşam-hekim hakları açısından olumsuzlukların alabildiğine sürdüğü bir yıl oldu. Bugün ülkemizde ne sağlıklı yaşamı ve hasta haklarından, ne de hekimlerin özgür ve bağımsız çalışma ortamından söz etmek olanaklıdır. Kamu sağlık kuruluşlarının çökertilmesi girişimleri, sağlıkta eşitliğin sağlanmasının ve sağlıklı yaşam hakkının önündeki engellerden en önemlisini oluşturmaktadır.

Bunun yanında, hekimlerimizin ve tüm sağlık görevlilerinin, mesleklerini her tür dış etkenden uzak, özgürce uygulamaları, çeşitli nedenlerle kısıtlanmaktadır. Meslektaşlarımız, tıp mesleğinin doğası ve etik kuralları gereği, eşit ve ayrımsız olarak çalışmalarının bedelini zaman zaman hapis cezaları, hatta yaşamlarıyla ödemektedirler. Tıp mensupları ayrıca, emeklerinin karşılığı olmaktan çok uzak olan ücretleri; tıp eğitiminin başlayıp tüm meslek yaşamları boyunca süren eğitim sorunları; işsizlik boyutuna ulaşmış istihdam alanındaki güçlükleriyle, her şeye karşın sağlık hizmeti vermeye çalışıyorlar. Böylesi sorunlu bir mesleğin üyelerinin

işlerine yabancılaştırması kaçınılmazdır.

Hekimlerin ve toplumsal değerlerin vicdanı olarak önemli çalışmalar yapmayı başaran Türk Tabipleri Birliği (TTB) ve tabip odalarımız, ne var ki, çeşitli engeleyici etmenler ile kısıtlanmaktadır. TTB'nin sınırlı yetkileri ve olanakları ile ülkemizdeki tüm tıp topluluğunu ve sağlık sektörünü yönlendirmesi çok güçtür. Ancak, tüm bu gerçeklere karşın TTB, sağlığın her alanında bir güç olarak kendini topluma kabul ettirmiştir.

TTB, özellikle kamu sağlık kurum ve kuruluşlarının gözden düşürülmesi ve çeşitli biçimlerde özelleştirilmesi girişimlerine karşı etkin bir çaba içinde olmayı, ülkemiz insanlarına karşı birincil önemde bir görev olarak benimsemiştir. Siyasal iktidarın bilinçli seçimiyle, mali olanakları ve yönetsel işleyişleri en olumsuz düzeylere düşürülen kamu kurumları, özellikle de kamu hastaneleri, sağlık sorunlarının en önemli nedeni gibi gösterilmekte; medyanın bir bölümü de bu temayı etkin biçimde işleyerek, kamuoyu oluşturmaya çalışmaktadır. Bu arada, kamu kaynakları özel sektöre aktarılırken, kamu sağlık sistemine yapılması gereken yatırımlar durdurulmuştur.

Böylesi bir ortamda, temel bir hak olan sağlık hizmetinden yararlanmanın önüne önemli bir engel getirilmiş olmaktadır. TTB, herkesin eşit düzeyde sağlık hizmetinden yararlanmasını

savunmakta ve hasta haklarının çağdaş ölçütlerle güvence altına alınmasını istemektedir. Halkın, sağlık hizmetinden yararlanmasının ve hastaların uluslararası belgelerle tanınmış hakları sağlanmasının önünde-para, uzaklık, vb. -hiçbir engel olmamalı; bu konuda insanlar arasında- ırk, renk, din, etnik köken, ulusal kimlik, yaş, cins, siyasal yönelim, vb.- ayrımlar gözetimelemelidir. Sağlık ve hasta haklarının güvence altına alınması, aynı zamanda yaşam hakkının bir önkoşuludur.

TTB'nin asil işlevlerinden bir başkası, hekimlerin mesleki sorumluluklarını bağımsız ve özgür olarak yerine getirmelerine yardımcı olmaktır. Aslında bu üç alan, birbirleriyle iç içe ve yakından ilişkilidir.

Toplum, hekime mesleki özgürlük ve bağımsızlık sağladığında, bireyleri için en iyi sağlık hizmetini güvence altına almış olur. Bu nedenle TTB, tüm meslektaşlarımızı, hasta hakları konusunda bilgilendirmeye ve denetlemeye çalışırken, aynı zamanda hekimlerin meslek uygulamaları sırasında karşılaştıkları her türlü baskıya karşı savaşım yürütmektedir. Hekimlere mesleki çalışmalarında uygulanan herhangi bir kısıtlama ya da engelleme, sonuçta hasta hakları ve toplum vicdanını zedeleyecektir.

TTB, ülkenin iyi yönetilmemesinden kaynaklanan tüm olumsuzlukların sağlık sektörüne de yansıtıldığını bilinciyle,

olanakları ölçüsünde üyelerini ve tüm sağlık çalışanlarını bu kötü koşullara karşı durabilecek bir bilim ve eğitim donanımıyla desteklemeye çalışmaktadır. TTB aynı zamanda, halkımızın sağlık sorunlarına, sağlıkta eşitlik, hasta ve yaşam hakları ekseninde ışık tutmaya, çözüm önerileri sunmaya yönelik etkinlikler örgütlemektedir. Bu çabaların, mesleğimizin ve toplumumuzun gereksinimlerine denk düştüğüne inanıyoruz.

Hekimler olarak;

* Kamu sağlık kurumlarının desteklenmesini, geliştirilip güçlendirilmesini, sağlık alanında özelleştirmenin gündemden kalkmasını,

* Sağlık sektörünün iyi yönetilmesini ve çağdaş ölçülere uygun bir sağlık örgütlenmesinin sağlanmasını,

* Hekimlerin mesleklerini özgür ve bağımsız olarak uygulayabildiği koşullara sahip olmasını,

* Hekimlerin emeklerinin karşılığına denk düşecek ücretler alabilmelerini,

* Halk sağlığını yakından ilgilendiren hekim eğitimi sorunlarının, hekimlerle birlikte ve ivedilikle ele alınmasını istiyoruz.

Bu koşulların sağlanması, halkımıza nitelikli sağlık hizmeti verilmesini ve sağlık alanında eşitliğin güvencesini oluşturmaktadır.

*TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ
MERKEZ KONSEYİ*

İşçi-Emekçi Sağlığı/Hakları Ödülleri

Istanbul Tabip Odası İşçi Sağlığı ve Meslek Hastalıkları Bilim Dalı'nda DR. NEJAT YAZICIOĞLU anısına her yıl ödül verilmesini kararlaştırmıştır. Bu ödülün verilme gerekçesi şöyle dile getirildi:

"Yönetim Kurulumuz, eski genel sekreterimiz DR. NEJAT YAZICIOĞLU'nun anısına İŞÇİ SAĞLIĞI ÖDÜLÜ verilmesini kararlaştırmıştır.

"NEJAT YAZICIOĞLU, yaşamının büyük kısmını İşçi Sağlığı ve Meslek Hastalıkları çalışmalarına adanmış, konunun güncelleşmesi ve bilimsel temellere oturtulması için her platformda uğraş vermiş, mücadele etmiş bir meslektaşımızdır.

"Bu amaç uğruna, İşçi Sağlığı Derneği'ni kurmuş, pek çok zorluklara rağmen inatla süregenliğini sağlamış, meslektaşlarımıza, işçilere ve aydınlara sürekli seminerler-kurslar düzenleyerek, emekçilerin bu alanda bilinçlendirilmelerine katkıda bulunmuştur.

"O'nun başlıca ideali, genç hekimlerimizi bu alana çekmek, tüm çalışanlara rahat bir soluk aldırma idi. Başlatılan bu çalışmalarla NEJAT YAZICIOĞLU arkadaşımızı hiç eğilmeyen başıyla aramızda yaşatacağımızı

umuyoruz."

DR. NEJAT YAZICIOĞLU BİRİNCİLİK ÖDÜLÜ, İşçi sağlığı ve Meslek Hastalıkları alanında yaptığı bilimsel çalışmalar ve bu bilim dalının gelişmesi için katkılarından ötürü Dr. Nazif Yeşilleyen'e verildi.

DR. NEJAT YAZICIOĞLU MAN-SİYON ÖDÜLÜ, İşçi sağlığı ve Meslek Hastalıkları alanında yaptığı bilimsel çalışmalar ve bu bilim dalının gelişmesi için katkılarından ötürü Dr. Ayla Öztürk'e verildi.

DR. SEVİNÇ GÖZGÜNER, İNSAN HAKLARI, BARIŞ VE DEMOKRASİ ÖDÜLÜ, Metin Göktepe ve "Cumartesi anaları"na verildi. Gerekçesi şu şekilde açıklandı:

"Bu ülkenin insanları olarak, insan hakları, barış ve demokrasi sorununu bütün şiddeti ile yaşamaya devam ediyoruz. İnsana yakışır bir biçimde yaşamadığımız bir ülkenin insanı olmak, bugün de dün olduğu gibi ağırmıza gidiyor. Ülkenin bir bölümünde sürdürülen, ama tüm ülkeyi derinden sarsan savaş ortamı ve talanın ekonomiye egemen olduğu süreç, insanların yaşam haklarını bile ellerinden almaktaki ve bu ağır baskı koşullarında biz hekimler, insana hizmetten alıko-

nulmaktayız.

"Aralarındaki fark gittikçe artan iki sınıflı bir toplumda yaşıyoruz. Demokrasi, özgürlük, ekmek ve daha insanca bir yaşam isteyen emekçiler, yaşadıkları her yerde, evlerinde, işlerinde, okullarında, hapisane ve tutukevlerinde bile bilinçli, planlı ve örgütlü bir şiddetin muhatabı durumunda kalıyorlar.

"Kendisini İslamın sözcüsü ilan etmiş ve dini kontrolü altında tutan radikal dinciler, şeriat kurallarının geçerli olacağı bir düzeni dayatıyor ve emekçi kitleleri bir yandan kandırmaya yeltenirken, bir yandan da baskı altına almak istiyorlar.

"Tüm bu ortam ve koşullarda emekçilerin yaşamın her alanındaki mücadelesi elbette durmuyor. En doğal istemleri olan yaşama haklarını savunmak için elele verip, her türlü baskıya ve haksızlığa karşı duruyorlar.

"Bunların arasında çıkan bir Metin Göktepe bedenini, aklını, bilincini ve yaşamını ortaya koyarak bu örgütlü şiddetin açığa çıkmasını sağlayan objektif bir görevi üstleniyor. Ağır bir bedel ödeyerek, yani yaşamını vererek, oynanan kirli oyunlardan birisini açığa çıkarıyor. O, bu eylemiyle, şiddetin örgütlenmesinde devletin rol ve niteli-

ğini ortaya çıkararak, Sevinç Özgüner Ödülü'nün ilk ortağı oluyor. Onun ödülünü, annesi Fadime Göktepe'ye veriyoruz.

"Demokratik toplumlar için en büyük tehlike, gözetiminde kayıplar, işkenceler, yargısız infazlar gibi insan hakları ihlallerine karşı toplumun duyarsız hale gelmesi ve sessiz kalmasıdır.

"Tıpkı Metin Göktepe gibi katledilmiş, ama bulunamadığı için adına şimdilik 'kayıp' denilen insanlarımız için, en başta anaları olmak üzere duyarlı kesimler kayıptan doğan bu 'ayıp'ı ortaya koymak için, yağmurda, karda, soğukta olmalarına karşın, içleri yanarken tam 44 haftadır Galatasaray Meydanı'nda inançla, güvenle, onurla direniyorlar. Ve direndiklerini tüm ülkeye duyurmaya çalışıyorlar.

"İşte taşlı dikenli bir yolda yapılan bu ağır yolculuğun insanlarından, herkesin öğreneceği çok ama, çok şey var. Buna dikkat çekmek için, onlara bir parça destek olmak için, biz 1996 yılı Dr. Sevinç Özgüner, İnsan Hakları, Barış ve Demokrasi Ödülü jüri üyeleri, bu yılın ödülünün ikinci ortağı olarak "Cumartesi anaları"nı seçiyor ve tümü adına Baba Ocak'a sunuyoruz." ●

Pis ellerinizi Küba'dan çekin

Mustafa Kızıltepe

17 Nisan 1961 sosyalist Küba'nın kısa geçmişinde önemli bir tarihtir. ABD'nin doğrudan silahlandığı karşı devrimci güçlerin Domuzlar Körfezi'ne çıkarma yapıp gencecik halk iktidarını boğma girişimi 72 saat içinde bozguna uğratılmıştı.

Aradan tam otuzbeş yıl geçti. Bu süre içinde ABD tam sekiz cumhurbaşkanı değiştirdi! Ancak Küba'ya karşı girişilen provokasyonlar durmak bilmedi. Tersine, giderek daha da arttı, artıyor. En sonuncusunu geçtiğimiz Şubat ayının 24'ünde yaşadık. Bu son provokasyonun Küba tarafından cezalandırılması başta ABD olmak üzere tüm emperyalist ve gerici ülkeleri çileden çıkardı. Küba'ya uygulanan ambargonun daha da boğucu bir hale getirilmesi için yeni yasa tasarıları hem Kongre'de, hem Senato'da onaylandı.

Tüm bu olaylar, 1959 yılında Küba'da işçi sınıfı ve halkın temsilcilerinin devrimle iktidarı ele geçirmesinin ardından emperyalizmin uygulamaya koyduğu politikanın doğal ve mantıksal sonuçlarıdır. Yazımızın konusu Domuzlar Körfezi çıkarmasının 35. yıldönümü; ancak bugün süren provokasyonlar hem güncel, hem de konumuzla doğrudan bağlantılı olduğundan son bölümde onlara da değineceğiz.

Küba'da gerçekleştirilen devrim ve kurulması için nice özveriler yapılan sosyalist toplum birçok açıdan engin deneyimleri içeriyor, ve dünya devrimcilerine örnek oluşturuyor. Somut olarak söyleyecek olursak:

☆ Herşeyden önce coğrafik konumu nedeniyle Küba devrimi, başlı başına bir olaydır. Dünya işçi sınıfının, en güçlü emperyalist ülkenin ta burnunun dibine diktiği kızıl bir sancaktır. Dile kolay. ABD'ye topu topu 180 km. uzaklıktaki bir adadan söz ediyoruz. O ada ki, 1959 yılına kadar ABD'nin arka bahçesi ya da serbest ticaret bölgesi olarak görülüyordu: Ülkenin tüm madenlerinin %90'ını, topraklarının %50'sini ABD elinde tutuyor, ve tüm dışatımın %67'siyle dışalımın %75'ini kontrol ediyordu!

☆ Küba devriminin yapılışı, silahlı karakteri, halkın doğrudan ayaklanmaya katılışı ve de tabii ki devrimin önderlerinin (Fidel Kastro, Che Guevara, Camillo Cienfuegos) efsanevi kişilikleri dünyanın dört köşesindeki devrimcilerin, işçi sınıfının sonul zafere inananların gönüllerinde, belleklerinde dipdiri durmaktadır.

☆ Küba gibi, 50'li yıllarda dünya kapitalist sisteminin hiyerarşik yapısında piramidin en altlarında yer alan bir ülkede sosyalizme yönelip halkın devrimci enerjisini harekete geçirince neler

Sorunun özü komünizm düşmanlığıdır, burunlarının dibinde yeşeren sosyalizme tahammülsüzlüktür. Bizim seçimimiz bellidir.

Küba'da işçi sınıfının ve onun siyasal örgütü eliyle uyguladığı demokrasiyi savunuyoruz. Ve proleter demokrasisinin egemen kılınması için savaştan tüm örgütleri de sonuna kadar destekliyoruz.

yapılabileceğini tüm dünyada dost düşmana göstermesi açısından da örnek olan bir ülkedir.

☆ Devrimin ve sosyalizmin kuruluşunun başardıkları içinde en önemli olanları kısaca hatırlarsak: 1958'de toplumda 1 milyondan fazla okuma-yazma bilmeyen vardı, çocukların yalnızca %56,4'ü okula gidiyordu ve Küba'da toplumun %95'inin ortaokul diploması yoktu. Yirmi yıl içinde ilkökul çağındaki tüm çocuklar okula gidiyordu ve 6-16 yaşları arasındaki çocukların ise %92,6'sı ilk ya da ortaokula gidiyordu. Yüksek öğrenim çağındaki gençliğin de üniversiteye gitmesi için gösterilen uğraşlar sonucunda 1958'deki 15.000 civarındaki üniversite öğrenci nüfusu 1979'a gelindiğinde 145.000'e varıyordu. Küba bugün Latin Amerika ülkeleri içinde okuma-yazma oranı en yüksek olan ülkedir. Ve bu devrimin bir eseridir.

☆ Gelelim sağlık konusuna. Dünyanın en zengin kapitalist ülkelerinde sağlık hizmetlerinin nasıl gerilediğini okuyoruz, görüyoruz. Bunca zenginliğe karşın en temel insan haklarından biri olan sağlıklı yaşama için gerekli harca-

ma fonları hiçbir zaman devletin yatırımlarından hakettiği oranda destek alamıyor. Oysa Küba'ya bakarsak, devrimden bu yana geçen kısa süre içinde olağanüstü başarılar elde edildiğini görüyoruz: Henüz 1977 yılına gelindiğinde 345 poliklinik, 115 diş polikliniği, 148 yöresel hastane, 105 doğum ve çocuk bakım evi, 21 kan bankası, 37 temizlik ve mikrobiyoloji servisi çalışır durumda. 1958 yılında bu saydıklarımızın hiçbirisi yok Küba'da!..

☆ Çocuk koruma ve bakımında elde edilen sonuçlar ise gerçekten genç devrim hükümetinin göğsünü kabartacak kadar olumlu: Doğumda ölen çocuk sayısı binde 13'e, anne sayısı ise onbinde 4'e düşüyor (bu rakamlar tüm Latin Amerika ülkeleri içinde en düşük olanlardır), her 400 kişiye bir doktor, her 1500 kişiye bir dişi, vs. Sağlık hizmetlerinin ise hemen tümü bedava! Demek ki istendiğinde pekala oluyor tüm bunlar!..

Küba'da devrimin başardıklarının listesini daha da uzatabiliriz. Ancak konumuzu dağıtmamak için tekrar Domuzlar Körfezi çıkarmasına döne-

lim. Yukarda da belirttiğimiz gibi, 2 Ocak 1959'da ABD'nin kuklası olan diktatör Batista, devrimin ardından kaçtığı Küba, ABD'nin serbest ticaret bölgesiydi. Şeker ve tütün endüstrilerinin dışında ülkede tüketilen dış firçasından tutun da, lüks otellere kadar herşey Amerikan şirketleri tarafından üretilmekteydi. En yetenekli mühendislerin, teknisyenlerin hepsi ABD'liydi.

Haziran 1959'da devrim hükümeti ABD'nin sahip olduğu şeker ve tütün endüstrilerinin ulusallaştırılmasına karar verdi. ABD bu karara itiraz etmekte gecikmedi, ve şeker dışalımını kotasını önemli ölçüde düşürdü. Sovyetler Birliği bu duruma müdahale ederek Küba'yla anlaşma yaptı: Küba'dan alacağını garanti ettiği şekere karşılık Sovyetler Birliği'nin elindeki ham petrolün Küba tarafından rafine edilmesi öngörüldü. Ancak Küba'daki petrol şirketlerinin yöneticilerinin hemen hepsi ABD'li olduğundan Sovyet petrolünü rafine etmeyi reddettiler. Fidel yoldaş da bunun üzerine 6 Ağustos 1960'ta ülkedeki tüm petrol şirketlerinin ulusallaştırıldığını ilan etti. ►

◀ Küba'yla ABD arasındaki gerilim giderek artmaya başladı. 19 Ekim 1960'ta ABD Küba'ya karşı ticari ambargo ilan etti. Ambargonun konmasıyla birlikte ABD'ye kaçan karşı-devrimci Kübalı sayısında önemli bir artış oldu. Bu göçe yardımcı oldukları için Küba'daki ABD büyükelçiliğinde çalışan personelin bir kısmı istenmeyen kişi ilan edilerek ülkelerine yollanınca gerilim daha da arttı.

3 Ocak 1961'de ABD Cumhurbaşkanı Eisenhower Küba'yla tüm diplomatik ilişkileri kestiklerini ilan etti. Hemen ardından Washington tarafından hazırlanan sabotaj olayları birbirini izledi: Şeker kamışı tarlaları yakıldı, fabrikalar ülke içindeki karşı-devrimci güçler tarafından dinamitlendi.

4 Mart'ta Fransız bandıralı "Le Courbe" gemisi dinamitlenerek batırıldı. Yüz civarında insan öldü. Geminin kargosu Küba devriminin Belçika'dan satın aldığı silahlardı. Tüm veriler sabotajda açık CIA parmağı olduğunu göstermesine karşın resmen üslenen çıkmadı.

Adada giderek artan bir işgal psikozu yaşanmaya başlayınca başta Che yoldaş olmak üzere Küba devriminin önderleri hızla halk milisleri kurup, Florida'nın tam karşısına düşen Pinar de Rio bölgesinde olası bir Amerikan askeri müdahalesine karşı halkı savaşa hazırladılar.

15 Nisan'da iki Amerikan B26 tipi savaş uçağı Havana ve Santiago kentlerinin havaalanlarını bombardıman ettiler. Beklenen çıkarma ise 48 saat sonra, 17 Nisan 1961'de gerçekleşti. 1500 kadar Amerikan yanlısı Kübalı karşı-devrimci, Küba'yı Fidel ve yoldaşlarından geri almak amacıyla Domuzlar Körfezi'ndeki Giron plajına

ayak bastılar. İyi eğitilip silahlandırılmış olan karşı-devrimciler Miami'den, Porto Rico yakınlarındaki Vieques adalarından ve Nikaragua'daki Puerto Cabeza'dan geliyorlardı.

Domuzlar Körfezi çıkarmasının birkaç günün işi olmadığı belliydi. Eisenhower zamanında planlanıp hazırlanmaya başlanmış ve Kennedy tarafından uygulanmaya konulmuştu. Karşı-devrimcilerin çıkarma teşebbüsü topu topu 72 saat içinde tam bir bozguna uğratıldı. 1100'den fazla savaş esiri alındı.

Küba'yı silah zoruyla yenemeyeceğini anlayan ABD ve onun güdümündeki Amerika Devletleri Örgütü (Organisation of American States), devrimi boğmak amacıyla Ocak 1962'de Küba'yı üyelikten çıkardı. Bu kararın sonucu olarak Küba (Meksika ve Kanada'nın dışında), Amerika kıtasının diğer ülkeleriyle her türlü ticari ve ekonomik bağı koparmış oluyordu. ABD koyduğu ekonomik ambargoyu daha da ağırlaştırdı: Küba'ya uğramış hiçbir geminin Amerikan limanlarına yanaşmasına izin verilmiyordu.

Aradan 34 yılı aşkın bir süre geçti. Bu süreç içinde dünya önemli çalkantılara sahne oldu. Tabii en önemlisi, başta Sovyetler Birliği olmak üzere çeşitli sosyalist ülkelerde sosyalizmin geri devşirilmesi yaşandı. Bu olayı öne çıkarmamızın nedeni konumuzla yakın ilgisinden kaynaklanıyor. Şöyle ki: Küba'yla önemli ticari ve ekonomik ilişkileri olan sosyalist ülkeler toptuluğu ortadan kalkınca Küba'nın durumu giderek daha da zorlaştı. 34 yılı aşkın ekonomik ambargo ve ülkeyi sürekli savaş konumunda yaşamaya zorlamak da yetmiyormuş gibi şimdi de çeşitli hammadde ve gıda maddelerini bulmak

gerçek bir sorun oldu.

Dünya emperyalist sistemi dayatıyor: "Kapitalizme geri dön, dile ben-den, istediğimi veririm o zaman" diyor! Kübalılar hem gururlu insanlar, hem de sosyalizmin işçi sınıfına ve emekçi halka ne büyük kazanımlar sağladığını bunca yıldır somut olarak gördüler. Üretim araçlarının özel mülkiyetinin tekrar geri getirilip bugüne dek kazanılmış haklarının geri alınmasını önlemek için savaşılmaya kararlılar.

Domuzlar Körfezi çıkarmasından önce başlayan ABD destekli karşı-devrimci anti-komünist gurupların provokasyonları hala sürüyor. En sonuncusu ise bu yılın 24 Şubat'ında yaşandı. "Brothers to the Rescue" (Yardıma Yetişen Kardeşler -yardımları eksik olsun!-) adlı Miami'de örgütlü Kübalı karşı-devrimcilere ait üç sivil uçak, Küba hava sahasının üstünde uçarken Küba hava kuvvetlerine bağlı jetler tarafından ateş açıldı. Sivil uçaklardan ikisi düştü, biri kaçmayı başardı. Tabii hemen olayın ardından anti-komünist histeri kampanyası aldı başını yürüdü. Küba jetleri sivil uçaklara uluslararası hava sahasında ateş açmışlar, uluslararası yasaları ihlal etmişler vs. diye!

Fidel Kastro yoldaşın 11 Mart tarihli

bardaktaki suyu taşıran son damlaydılar ve bu kez cezalandırıldılar.

Sorun gerçekten Küba hava sahasının içinde mi yoksa dışında mı düşürüldüler sorunu değildir. Yapmak istedikleri uğursuz iş daha başından bellidir. Ve buna pek tabii izin verilmeyecektir. Merak ediyorum, biz de uçaklara atlayıp, izin falan almadan ABD hava sahasının içine girip büyük şehirlerinden birkaçının üstünde işçileri ayaklanmaya çağırın bildiriler yağdır-sak acaba ABD hükümeti bize izin verir mi diye!! Bu sorumuzun da yanıtı açık olduğuna göre nereden kaynaklanıyor bu tutarsız tavır?

Sorunun özü komünizm düşmanlığıdır, burunlarının dibinde yeşeren sosyalizme tahammülsüzlüktür. O derecede ki, Dünya Ticaret Örgütü (World Trade Organisation)'nun kurallarını hiçe sayan ambargo dayatması, Dünya Bankası'na baskı yaparak "demokratik olarak seçilmiş hükümet" iktidarda olmadıkça Küba'ya kredi verilmesini önlemeye kadar varmıştır. Hangi yüzle ABD demokratik hükümetleri desteklediğini söyleyebilir? Siudi Arabistan'ı mı örnek alacağız? Ya da Pakistan'ı mı? Kuveyt'i mi? Endonezya ya da Panama'yı mı?

Time dergisinde çıkan söyleşisinde de hatırlattığı gibi, bu provokasyonlar son aylarda iyice pervasızlaşmaya başlamıştı. 13 Temmuz 1995'te Havana'nın üstüne kadar uçan bu uçaklar şehrin üstüne binlerce bildiriler atmışlardı. Bu yıl 9 ve 13 Ocak'ta aynı provokasyonlara giriştiklerinde Küba jetleri uyarı uçuşları yapmışlar, ve Küba devleti de ABD'ye diplomatik protesto mesajı yollamıştı.

En son olarak 24 Şubat'ta aynı uğursuz işlere girişmeye kalkışanlar

Bizim seçiminiz bellidir. Küba'da işçi sınıfının ve onun siyasal örgütü eliyle uyguladığı demokrasiyi savunuyoruz. Ve proleter demokrasisinin egemen kılınması için savaşan tüm örgütleri de sonuna kadar destekliyoruz.

Çekin pis ellerinizi Küba'dan! Yaşasın Küba devrimi! Şan olsun Afrika'da, Latin Amerika'da yeşeren sosyalizm umutlarını kanlarıyla sulayıp proleter enternasyonalizminin en güzel örneklerini veren Kübalı devrimcilere! ●

Aşağıdaki yazı elimize ulaşan
İşçinin Sesi'nin 437. sayısından alınmıştır.

DEVİRİMCİ CEPHEYE GİDEN YOL VE TKP

RIZA YÜRÜKOĞLU

A. TÜRKİYE ORTAMI

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi, 30 Aralık 1995'de yayınladığı duyuruda şöyle demişti: "Türkiye, Cumhuriyet döneminin en büyük siyasal bunalımını yaşıyor. Burjuvazinin yönetim (yönetememe) krizi derinleşiyor. Ve bu kriz, toplumsal krize, bir devrimci duruma dönüşeceğinin tüm işaretlerini veriyor."

Gerçekten, durum tam da böyledir. Emekçi halkta büyük bir tepki var. Bunun sonuçlarını her yanda görüyoruz. Artık en reddedilmez kanıt da, son günlerde ortaya çıkan öğrenci hareketleridir. Belki de hiçbir şey, ortamı, öğrenci hareketleri kadar güzel gösteremez. Gençlik, hele öğrenci gençlik, benzetme yerindeyse, romatizmalı insan gibidir. Yağmurun yağacağını en erken o hisseder. Nerede öğrenci hareketleri hızlanıyorsa, orada işler kızılsacak demektir.

Bunun karşısında, bu tepkinin devrimci güçlerle birleşmemesi için, Türkiye devrimci hareketi tasfiye edilmek istenmektedir. Bir yandan devletin "güvenlik" güçleri eliyle, öte yandan reformizm-legalizm eliyle.

Yargısız infazlar olağanüstü hızlandı. Medyaya yansıyanlarla ölçülemez oranda hızlandı. Hergün yüzlerce ev basılıyor. Hergün kaç tane insan götürülüyor. Kim ölüyor, kim kalıyor belli değil... Bir de, eski legal partiler, yeni partileşmeler, yeni strateji değişiklikleri, hareketi legalizmi ve reformizmi yönüne götürmeye çalışıyor. Sanki anlaşılmalı gibi!

B. DEVİRİMCİ HAREKET BİRLİĞİ ZORUNLUDUR

Bu koşullar altında, Türkiye devrimci hareketinin, ilk adımda, hemen bir

hareket birliğine varması zorunludur. Hiçbir örgüt, hem olanaklardan tek başına kendi gücüyle yararlanamaz, hem de gelen saldırıyı kendi gücüyle durduramaz. Faşizme, şövenizme, şeriatçılığa, emperyalizme ve yerli finans-kapitale karşı, demokrasi, özgürlük ve emekten yana bir düzen için hareket birliği, ortak karar - ortak eylem. Bu devrimci hareket birliğinin sağlanmasında tüm örgütlere görev düşmektedir.

Türkiye'de, komünistlerin birliği sorunu vardır. (Son zamanlarda, bazı bilinen çevrelerin yürüttüğü, TKP olarak, hem de legalde örgütlenmek üzere çalışmalar var. Eski ikiyüzlükleri, oportünistlikleri içinde. Böyle yapılarla, komünistlerin birliği gibi yüce bir davanın yanyana gelme olasılığı yoktur. Öte yanda kendisini komünist olarak tanımlayan illegal örgütler var. Bunların birliği sorunu vardır. Ama bu yazının konusu bu değildir.) Türkiye'de, bir de devrimcilerin birliği sorunu vardır. Bu iki sorunda da, samimi ve ısrarlı olmak zorundayız. Halk da bunu istiyor, gerçekten inandırıcı bir ses istiyor.

Bugün, devrimci birlik alanında iki ciddi adım atılmıştır. Bu iki adımdan biri, DHKP'nin ortaya getirdiği, tartışmaya açtığı, illegal alanda "Devrimci Cephe"dir. Bu cephe henüz oluşmuş değildir. Bir de HADEP'in başını çektiği, yasal alanda, "Emek, Barış, Özgürlük Bloku" vardır.

Bunların biri illegal bir cephe, ötekisi legal bir bloklaşmadır. Dolayısıyla, biz, bu girişimleri birbirine rakip olarak görmüyoruz, tersine, birbirini tamamlar nitelikte görüyoruz. TKP'nin 30 Aralık duyurusunda, "TKP, devrimci hareket birliğinin sağlanmasında katkısı olacak her oluşumun içinde olacaktır" denmiştir. Yararlı, pratik çalışmalar ortaya koyma temelinde, ikisi içinde de olacağız. Bu çerçevede içinde TKP iki oluşuma da başvurusunu yapmış, üstüne düşeni yapmaya hazır

olduğunu anlatmıştır.

Tehlikeleri boşa çıkarmak, olanakları değerlendirebilmek için, devrimci güçlerin irade ve mücadele birliği zorunludur. Bu devrimci birlik, gelmekte olan şeriat-faşizme ve devlete karşı mücadelede varım diyen herkesin yerini bulabileceği bir birlik olmalıdır.

C. DEVİRİMCİ BİRLİK NASIL SAĞLANACAK?

Devrimci birlik nasıl sağlanacak, Devrimci Cephe nasıl fikir planından pratiğe aktarılacaktır? Bunun çeşitli yolları olabilir ve her yol denenmeli, mutlaka sonunda liderliklerin ortak bir protokoluna varılmalıdır. Ancak, bugün bu yolların bile oldukça gerisindeyiz. Bu nedenle, bugün atılması gereken ilk adım, birliği yaşam içinde başlatmaktır. Günlük mücadeleler içinde, yerel örgütler arasında yakın dayanışma ve işbirliği. Ortak yerel çalışma.

Bu dediğimiz, birlik sürecinin yerel çalışmayla başlaması, yalnızca "tabandan birlik" olarak algılanmamalıdır. Geçmiş yıllardaki cephe tartışmalarını hatırlayan yoldaşlar hemen o yönde düşünmesinler. Bu, birlik içinde olmak isteyen örgütlerin tabanlarına, liderlikleri eliyle indirilen bir tutumdur. Örneğin bu yazıda, TKP'nin yerel örgütlerine, "ortak yerel çalışma tüm gündeminizin başına geçmelidir" diyorum. Demek ki bu, yalnızca "tabandan birlik" değildir. Yerel örgütler kendiliklerinden eylem birliğine gitmiyorlar. Hem "tabandan", hem "tepeden" birliktir. Ama atılacak ilk somut adımlar tabanda atılacaktır, yerel örgütler eliyle atılacaktır. Tabandaki yakın çalışma, üst düzeydeki örgütlenmelere yolu döşeyecektir.

Görülen odur ki, günlük mücadelede böyle bir süreç yaşanmalıdır. Bu, uzun yıllardan gelen karşılıklı güvensizlikleri aşmada tek yoldur. Çok farklı yerlerden geliyoruz. Dolayısıyla, bu örgütlerde

birbirine karşı, hem yönetim düzeyinde, asıl olarak tabanda bir güvensizlik vardır. Tabii ki hedef, merkezi ilişkilerin düzenlenmesidir. Ama içinde bulunduğumuz somut koşullarda, üstte yapılacak "protokollar" yoluyla cepheye varma fikri sonuç getirmeyecektir. Tabanda birlikte çalışmadan, bu güvensizlikleri aşabilmek olanaksızdır. Üstlerde alınan kararlar, alt birimler eliyle uygulanır. Altın şekillenmesi nasılsa, öyle yaşama geçer. Yerel çalışmaları yürüten devrimcilere büyük sorumluluk düşmektedir. Mutlaka yerel çalışmayı birlikte planlayıp, birlikte gerçekleştirmeliyiz. Taban çalışmasını ne denli başarıyla yaparsak, üst düzeyde oluşacak birliğin, cepheleşmenin de o denli çabuk ve sağlıklı olmasını sağlayacağız.

D. TKP ÖRGÜTLERİNİN YAPMASI GEREKENLER

Devrimci Cephe, taban çalışmasından gelecektir dediğimizde, TKP'nin yerel örgütlerine düşen görevler nelerdir?

Bir kez, yerel mücadeleler içinde dayanışma, işbirliği ve giderek ortak planlama derken, gözümüzü tabii ki Türkiye'nin bu koşulları içinde gerçekten militan mücadele veren güçlere çevireceğiz. Bunlar da bugün bir elin beş parmağını geçmiyor.

Bu örgütler, TKP'nin teorik anlayışından farklı anlayışlar taşıyor olabilirler. Ama devrimci güçlerin birliği için teorik yaklaşımlarda anlaşmak gibi bir ölçü getiremeyiz. Ancak pratik bir ölçü getirebiliriz: Burjuvaziye karşı mücadele edenlerle güçbirliği yaparız.

Çok önemli bir nokta da şudur: Burjuvaziye karşı mücadele eden devrimci örgütlerin bulundukları bölgelerin çoğunda yerel komiteler var. Eskiden beri var olduğumuz, belli bir güç taşıdığımız ve de pratik içinde yer aldığımız yerlerde zaten bu komitelerin içindeyizdir. Öte yanda, var oldu-

ğumuz ama bugüne dek ortak pratik çalışmaların dışında durduğumuz da çok bölge var. Böyle durumlarda yoldaşlarımız komiteye gidip hemen bir "hak" talep etmemelidirler. Varol-dukları bölgelerde mutlaka komiteyle temasa geçmelidirler ve demelidirler ki, "biz de varız, her türlü eylemde bizi de sayacaksınız ve biz komitenin disipli-nine uyarız."

Birden bire git, "bize de komitede yer verin" de, olmaz. Devrimci hareket bu çeşit çıkarıcılıklardan çok çekmiştir. TKP hiçbir zaman bunları yapmadı, bundan sonra da yapmayacaktır. Biz o bölgede mücadele ediyorsak, o çalış-malar içinde yer alıyorsak, bir süre sonra komiteye de gireriz. Ayrıca, hedef yerel mücadelelerde işbirliğidir, mücadelenin yükseltilmesidir. Yerel komitelerin disiplinine uymak çok önemlidir.

Legal-illegal neler yapılabileceğini taban, bölge tenasları içinde ortak belirlemeliyiz. Burjuvaziye karşı ger-çekten mücadele eden örgütlerle tüm eylemlerde, eylemlerin önceden plan-lanması da içinde olmak üzere, birlikte olacağız.

Ve de bu birlikte, geçmiş dönemin tortularını üzerimizden atmış biçimde var olacağız. İçtenlikle. Bunun altından ne çapanoğlu çıkacak gibi bir psikolo-jiyle değil. İçtenlikle. Bugün Türkiye'-nin gereksinimi böyle bir birliktir. Böyle bir birleşme gerçekleştiği gün, emekçilerde büyük bir hareketlilik ortaya çıkacaktır. Bir çekim merkezi, bir güç odağı yaratıldığı zaman çok şey değişecektir. Yönetici yoldaşlar çünkü psikolojilerini bugünün görevlerine ta-şımamalıdır.

Sonra, bölgeler dışında da ortak çalışma zemini var. DETUAB, öğ-renci gençlik, "haklar ve özgürlükler platformu" gibi, bölgeler dışında, Tür-kiye çapında çalışmalar var. Bunlar da çok önemli ortak çalışma zeminleridir.

E. YENİ DÖNEM, PARTİ İÇİ YENİLENME, GERÇEK BİR ATILIM

Örgüt içi yaşamda da yeni bir döneme giriyoruz. Geçtiğimiz dönemin kendi özel koşulları ve ona göre davranış biçimi vardı. Artık bunları değiştirme zamanıdır. (Bir başka benzer ortamda bile o özel koşullar ve davranış biçimi geri gelmeyecektir.)

Bizi bugüne disiplinimiz getirmiştir. Geçtiğimiz dönem içinde bazı yoldaşlar izlenen çizgiyi doğru bulmadılar. Ama yoldaşlarımızın hepsi de, verimleri değişik olmak kaydıyla, parti hatına uydular. Bizi yeni ortama taşıyan disiplin oldu. Şimdi yeni bir döneme giriyoruz. Bu yeni dönemde de yaslan-mamız gereken en önemli unsur, yine disiplindir.

Tabii, disiplin gökten düşmüyor. Bu disiplinin altında, yıllar içinde edinilen deneylerin getirdiği sonuçlar var, güven var.

Bugün geline nokta izlenen çizgi-nin doğruluğunu gösterdi. Kayıplarımız oldu. Tahribatları da, kişi kişiye hepimiz kendi benliğimizde yaşadık. Ama parti olarak, ilkelerimizle ters düşen davranışlar içine girmedik.

Partinin izlediği çizgi doğru çıkma-saydı, bugün disiplin kalır mıydı?

Kalmazdı. Öyleyse, disiplinin iki yönü çok önemlidir. Bir yönü, öz disiplindir, insanın kendi kendine olan disiplindir. İkincisi de, pratiğin sonuçlarıdır. Ama bu ikisi arasında bir zaman farkı vardır. Öz disiplinin o zamanı tanınması gerekir. İzlenen hattın doğru olup olmadığının ortaya çıkması için zaman vermek gereklidir. Yıllardır birlikte çalışan insanlar olduğumuzdan, en itirazlı yoldaş bile o zamanı verdi. İşin püf noktası buradadır.

Bugün girdiğimiz yeni dönem asıl olarak iradi kararlarla pratiğe müdahale istiyor. Bu dönem, sürekli karar alma dönemidir, sürekli adım atma dönemi-dir. Karar alacağız, yanlış yapmaktan korkmayacağız. Türkiye'nin ortamı hızla ilerliyor. Mutlaka ve mutlaka hızlı çalışma gerekiyor.

Geçmiş dönemde olağanüstü görev görmüş yoldaşların bile bu noktayı doğru kavraması gerekiyor. Hepimizin farklı yapıları var. Ortamın isteklerine bakmadan kendi yapımıza göre tutum alırsak, yanlış yaparız. Çünkü her yeni ortam insandan yeni ve başka özellikler istiyor. İyi komünist, ortama göre tutum alan insandır. Yoksa, her yeni dönemde eski kadrolar gitti, yeni kadrolar geldi, böyle komünist partisi olmaz. Gerçek-ten iyi yetişmiş komünist, dönemin isteklerini yerine getirendir. Parti içi yeni dönem, yenilik, adım atma, atıl-ganlık, sürekli karar istiyor. Hepimiz tutumlarımızı buna uydurmak zorunda-yız. Yeni bir coşku, yeni bir atılım gerekiyor.

Bu atılımın en önemli bir yönü, yeni üye kazanmadır. Türkiye'nin gitgide öne çıkardığı görevleri üstlenebilmek için, büyük sayılarda yeni üye kazan-mak ve ülkenin her yanında örgütlen-mek zorundayız. Hangi alanda, nasıl bir çalışma yaparsak yapalım, bu çalışma

aynı zamanda bize yeni partililer kazandırmalıdır. Sonunda bunu sağla-mayan çalışmayı başarılı kabul etme-meliyiz.

İkincisi, görevlerin yerine getirilme-si için merkezden ya da üstten yardım bekleme alışkanlığını yok etmeliyiz. Partimizin yaşamında bu konu yıllar içinde birkaç kez gündeme geldi. Şimdi yine aynı durum var. Merkezin olanak-ları varsa, atılması gereken adımlarda gereken yardımı yapmak zorundadır. Yapmıştır, yapmaktadır ve yapar da. Ama ya gerçekleştirilmesi zorunlu görevler olanakları aşıyorsa? Görevin zorunluluğu, aciliği ortadan kalkıyor mu? Kalkmıyor ve o zaman görevi üstlenen yoldaşların kendi olanaklarını yaratmaları gerekiyor.

Diyelim bir bölgede gençlik çalış-ması başlayacak. İlk başta onlara bir küçük lokal gerekiyor. Bunu, bölge komitesi sağlayabiliyorsa, tabii sağlaya-cak. Ya da MK sağlayabiliyorsa, tabii sağlayacak. Ama ya sağlayamıyorlarsa? Söz konusu bölgede gençlik çalışması yapma zorunluluğu ortadan kalkıyor mu? Ne yaparlarsa yaparlar, mutlaka parasını bulurlar. Başka yolu yoktur. Bu yaklaşımla adım atmazsak, yapılması gerekenlerin çok azını yaparız, çünkü olanaklarımız daralmıştır. Şunu da iyi bilelim, örgütlerimizin ve parti kurum-larının hiçbirisi, üstten-merkezden gelen yardımlarla kurulmadı. Kişi kişiye koşturmayla kuruldu. Bugün aynı şe-kilde koşturacağız. İş bilenin kılıç kuşanının. Bu zorluğu da aşacağız.

Geçtiğimiz dönemde "partiye tes-limlik" ruhunda hasarlarımız oldu. Yakından tanıdığımız, dolayısıyla eks-iğini-artığını da iyi bildiğimiz yönetici yoldaşlarımızı, "parti" olarak almak, dolayısıyla itiraz ve tartışmayı yararsız yere arttırmak gibi tutumlara rastlandı.

Bu temel bir yanıştır. "Parti" kavra-mını, sekreterle, ya da herhangi bir yöneticiyle özdeşleştirmek doğru değil-dir. "Parti" ne partinin yöneticileridir, ne liderliğinin tümüdür, ne de hatta üyelerinin tümüdür. "Parti" bunlardan oluşur ama bunların matematik bir toplamı değildir. Beş parmak vardır ama beş parmağı biraz sıkıldığınız za-man, değişik bir toplam ortaya çıkar, o bir yumruktur artık. Dolayısıyla parti, üyelerinin toplamından oluşan ama onların matematik toplamının üzerinde birşeydir.

Ve de partiye teslimlik, komünist için tanımlayıcı bir özelliktir. Onsuz komünist olunamaz. Partiye teslimlik, kölece bir vurgu taşımaz. Tam tersine, kendi kendine özgürce verilen bir karardır. Kimse kimseyi teslim almı-yor. Ben kendim teslimsem teslimim. Parti işleyişi içinde bugün bu sekreterle, yarın başka sekreterle çalışırız, ertesi gün biz sekreter oluruz, bunlar başka konular. O düzeylerdeki tartışmaları, partiye teslimiyet duygusunun içine çekmemek, ondan ödün vermemek gerekir.

Yine geçtiğimiz dönemde yoldaşlar arası sevgi ve saygıda yer yer azalma oldu. Bunun nesnel temeli yok muydu? Vardı. Kuşkuculuk (belki daha iyi bir sözcük bulunabilir) haklı olarak yük-seldi. (Partinin güvenliğini sağlama sorundur bu.) Ve kendisinden beklen-diği gibi davranmayan yoldaşlara da kuşku yaygınlaştırıldı. Bu işin nesnel yanısırdır ama şunu iyi bilmeliyiz ki, sevgi ve saygının azaldığı noktada birlikte verimli iş üretmenin olanağı yoktur.

Yoldaşlığı, karşılıklı sevgi ve saygı-yı yükseltmeliyiz. Bunları geliştirmenin asıl yolu, pratik mücadelelere daha hızlı, daha fazla girmektir. Yanındaki

yoldaşınla sıkı durumlardan geçtiğin zaman, yoldaşlık duyguları, dayanışma duyguları artar. Bunun yanında, kişi kişiye de üstümüze düşen görevler var tabii.

Bu yeni ve çok zor dönemin başlangıcında, tek tek komünistler ve parti birimleri olarak her düzeyde ciddi, derin ve kapsamlı bir özeleştirici işleme- liyiz. Özeleştiriyi, zaman zaman rastla- dığımız gibi, yalnızca yanımızdakini ya da alttakini ya da üsttekini eleştiriyiyle sınırlamamalıyız. Kendimizi eleştirme- liyiz.

Çalışmamızı altınızdaki, yanımızda- ki ya da üstümüzdekinin çalışmasına göre ayarlayamayız. Biz kendi vicdanı- mızla hesaplaşıp partiye girmişiz. Ya- nımızdakine bakıp girmemişiz. Biz komünistiz, yerimiz komünist partisind- edir demişiz. Ne sözü vermişiz? Tüm yeteneklerimizi, tüm olanaklarımızı, tüm yaşamımızı partinin devrim dava- sına adanmış söz vermişiz. "Yanımızdaki iyi çalışmıyor, enayimiyim, ben de onun kadar çalışırım!" Bu küçük burjuvalık olur. Yanımızdaki iyi çalışmı- yorsa eleştiririm, ben iyi çalışmamla ona örnek olurum. Örneği alabilecek yapıda değilse, canı sağolsun, tesadüfen giniş yoldaştır, zaman ayıklar derim. Ya da, şimdi sorunları vardır, yarın düzelir derim ama çalışmamı ona göre ayarlamam.

Özeleştiriyi de bu anlamda söylüyo- rum. Yanındakinin eksikliği, vb., kullan- ma şu silahı. Kendini eleştirmek için kullan. Başkaları için komünist değil- sin.

Yeni dönemde parti-içi tüzük-prog- ram eğitimini hızlandırmalı, yaygınlaştı- rmalıyız. Neden TKP? Bu, özel mülkiyet duygularından kaynaklanmı-

yor. Bir parti de bizim olsun! Böyle yaklaşımlardan kaynaklanmıyor. TKP'nin öteki örgütlerden farkı nedir? TKP'yi TKP yapan nedir? Bunları derinden kavramanın yolu, tüzük ve program eğitiminden geçer.

Geçtiğimiz dönemin kendine özgü koşullarına rağmen, partimiz, ilk ayrıl- ma dönemi dışında, üye sayısındaki en büyük artışı sağladı. Bu durum, bizim çalışmalarımız kadar, hatta daha da çok, ülkede kabarmakta olan devrimci dalganın sonucudur. İşte bu olanağın bilinçle üzerine gitmeliyiz ve mutlaka yeni üye kazanımını hızlandırmalıyız. Ve mutlaka yeni üyeleri hızla eğitip kavgaya sümmeliyiz.

F. 9. KONGRE KARARINI TAM OLARAK YAŞAMA GEÇİRMELİYİZ

* Can alıcı soru 1: Bugünün ortamında silah hangi hedeflerde kullanılmalıdır? Komünistleri bu alanda da öteki dev- rimci güçlerden ayıran bir çizgi var mıdır, varsa nereden geçmektedir?

Böyle bir çizgi, böyle bir farklılık vardır. Bu farklılığı özel olarak arayıp, "yaratıp" getirmiyoruz.

İki noktayı hatırladığımız zaman farklılığımız kendiliğinden ortaya çı- kar. Bir kez biz, "devrimi kadrolar yapar" a varan bir anlayış sahibi değil- liz. Devrimi kadrolar, örgütler hatta bir sınıfın tümü değil, yığınlar yapar. Devrimi yığınlar yaparsa, bu alanda da mutlaka ve mutlaka mücadelenin halkçı karakterini dikkate almak zorundayız. Bu halkın mücadelesidir, devrimi halk yapacaktır. Öyleyse, yürümekte olan devrim mücadelesinin halkçı karakteri- ni bir yere yazacağız. İkinci olarak şunu

da yazacağız ki, komünistler olarak halkın fedaisi de değiliz. Bu iki nokta: Devrimi halk yapacaktır ve komünistler halkın fedaisi değildir.

Silahın devrim mücadelesindeki bu- günkü yeri, bize göre, bu iki fikrin birlikte ele alınmasından çıkar. Bugü- nün doğrusu, silahı, çatışma anlarında yığınları savunacak ve ilerletecek, kendi deneylerinden öğrenmelerine (yığınlar kitaplardan değil deneylerin- den öğreniyorlar) zemin hazırlayacak kullanımlara yönelmektir.

Bu temel hedefin yanı sıra, *Ne Yapmalı*'yı hatırlayan yoldaşlar bunu da hatırlarlar, ajanların, provakatörlerin cezalandırılması görevi her zaman sürer. Dönemlere bağlı olmayan bir görevdir bu.

* Can alıcı soru 2: Teknolojiyi ne düzeyde kullanmayı hedefliyeceğiz?

Burada da iki doğrumuz var. Bu iki doğruyu yanyana koyduğumuzda, yine verilmesi gereken yanıt çıkar.

Birincisi, teknoloji fetişizmi yapma- yacağız. Aman en ilerisini kullanalım demeyeceğiz. Neden? Bunun dört temel nedeni vardır.

1. Şunu hiçbir zaman unutmamalıyız ki, asıl olan insandır. Asıl olan, insanın mücadele kararlılığıdır, moralidir, sa- vaşçı ruh halidir. O insanın ve onun parçası olduğu toplumun kültür ve beceri düzeyidir. Burada yalnızca tek- nolojiyi kullanacak insandan değil, o insanın ait olduğu toplumdan söz ediyoruz. Teknolojiyi bundan ayrı düşünürsek, "mücadelenin halkçı ka- rakteri" kavramının üzerini çizmiş oluruz. Öyleyse, Türkiye gibi bir ülkede, bu alandaki çalışmaları çok sade yöntemlerle yürütmeliyiz.

2. Yüksek teknoloji, ona gerçekten

hazır olmayan örgütü polise kaptırır, çökertir. Çünkü teknolojinin birçok yan sonuçları var. O yan sonuçları bilmez- sen, anlamazsan, gidersin. Bir örnek vereyim, bu örneği her alana taşıyabi- lirsiniz. Haberleşmeyi üstün teknolojiye yaptırdığını, yakalanmayacağını düşünüyorsun ama gerçeğinde ne yapı- tığını pek de bilmiyorsun, aslında kullandığın yöntem telefonda da gü- vensiz olabiliyor.

3. Düşmanla arasına tekniği koyan, dolayısıyla düşmanı yakınlarında gör- meyen, yakınlarında görmemeye alışan kadroların korkaklaşma olasılığı yük- sektir. Bir kilometre öteden düşmeye basıp o gün düşman bildiğini yok etme yöntemine çok alışan, o düşmanla göğüs göğüse kavgaya zorunluluğu geldi- ği zaman korkabilir. Çünkü alışmamış- tır.

4. Dördüncüsü ve en az ötekiler kadar önemlisi de, mali gücümüz buna yetmez.

Dolayısıyla, teknoloji fetişizmi yap- mayacağız. Ama bir doğrumuz daha var. Teknikte güçlü olan, taktikte de güçlü olur, düşmanın bir adım önünde gider.

Bu iki doğruyu birleştirmenin, parti- nin bugünkü gerçeğinde, yolu şöyle olmalıdır. Özel birimler ya da tüm parti bünyesi olarak, halkın düzeyini dikkate alan, mücadelenin halkçı ka- rakterini öne çıkaran yöntemler ve araçlarla çalışacağız. Ama dün çok yüksek düzeylere ulaştırdığımız, bu- gün ise oldukça gerilemiş olan (başka- larıyla değil, kendi kendisiyle yapılan bir karşılaştırmada gerilemiş olan) bir yönümüzü de yeniden kalkındıracağız. Uzun yıllarını partiye vermiş yoldaşlar- dan kurulu dar bir kadro, ama teknolo- jinin her yönünden gerçekten haberdar, bilimsel gelişmelere gerçekten egemen bir dar kadro eliyle de yüksek teknoloji kullanımına yöneleceğiz. Tabii bunlar, gerçekleştirilmesi söylenmesi kadar kolay olmayan işlerdir, zaman ve inatçı bir emek ister.

9. Kongre kararında, özel birimlere gereç tedariki merkezin görevidir den- mektedir. Merkez yapabildiğini yapı- yor, ama yapabildiği fazla birşeye yetmiyor. Merkezin görevi ortadan kalkmıyor ama bu kadarını yapabili- yor. Ne olacak peki? Hele bu birimlerde çalışma görevini gönüllü olarak üstlen- miş insanlar için düşünüyorum. "Gereç gelmedi, o zaman yapmıyorum" olur mu? Gidecek, gereçlerini kendisi bula- cak. Başka yolu yok. Her konuya ve bu konuya böyle yaklaşırsak, çok daha hızlı ilerleriz.

Sonunda asıl olan komünistin mora- lidir, ruh halidir. Asıl olan mücadele azmidir.

Şansımızdır, Türkiye ortamındaki de- ğişmelerle partinin yaşadıkları üstüste düştü. 9. Kongre zaten böyle bir üstüste düşünüşün sonucu oldu. Bugün ise yeni bir döneme başlıyoruz. Bu da Türki- ye'deki durumla üstüste düşüyor. "Gün birleşme ve düşmana ortak vurma günüdür. Tarih gecikmeyi affetmeye- cektir! Oysa hareket birliğimiz, tüm emekçi yığınlar için yeni bir yazgının başlangıcı olacaktır!" (TKP Merkez Komitesi Duyurusu, 30 Aralık 1995) ●

Gençlik, işçi sınıfının şanlı yolundan yürüyecek

Koşar adım: Marş, marş...

Bundan birbuçuk ay önce Türkiye'nin en yaşlı komünisti Mehmet Bozışık'la sohbet ediyoruz. Yanımızda 18-20 yaşlarında genç arkadaşlar da var. Hepsi kıpır kıpır, yine ilerici Gençlik Derneğinin bir toplantısı için koşuşturuyorlar. Bozışık yoldaş gençlere sesleniyor. "Bakın şu yüksek binalara, kaldırımlara, yüksek teknolojiye, oturduğunuz sandalyeye, çevrenizde gördüğünüz herşeye bakın. Ve bilin ki onları üreten ve yaratan işçi sınıfıdır. Hiçbir sınıf daha gelmemiştir yürüyüşüne işçi sınıfı kadar üretken ve yaratıcı. Onun için bu sınıf ilerici, onun için bu sınıf öncüdür."

Gençler de çıkardıkları bir bildiriye gösteriyorlardı, Bozışık yoldaşa. Bildirinin başlığı hemen göze çarpıyor, bir çok şeyi bilince çıkartıyordu. "Yolumuz işçi sınıfının devrim yoludur" 96 yaşındaki ihtiyar, ama yüreğindeki kavga ateşi daima genç olan Bozışık yoldaşın gözlerinin içi gülüyordu: "Proletarya iktidara hazırlanıyor, iktidara yürüyor, geliyor ve mutlaka gelecek"

Türkiye'de gençliği böyle algılayan ve ona böyle perspektifler sunan insanların yanında demokrasi ve devrim mücadelesinde gençliğe öncülük misyonu veren anlayışlar da çok çıktı. 1960'larda 1970'lerde ve hatta bugün de bu misyon veriliyor.

Peki gençlik nedir ve hangi kesimlerden oluşmaktadır? Devrim ve demokrasi mücadelesindeki yeri nedir?

Gözümüz ezilen sınıfın gençliğinde

Gençlik bir sınıf veya bir sınıfın katmanı değildir. Gençliğin her sınıftan üyeleri vardır. Yani heterojen bir yapıdadır. Her genç içinde bulunduğu sınıfın özelliklerini taşır ve yansıtır. Burjuva gençlik burjuva özellikler taşır. Küçük burjuvazinin gençliği küçük burjuva özellikler taşır. İşçi gençlik işçi sınıfının özelliklerini taşır ve yansıtır.

Demokrasi ve devrim mücadelesindeki gençlikten bahsederken burjuva gençliği bu kapsamın dışındadır. Bizler gençlikten, başta işçi sınıfı olmak üzere bütün emekçi kesimlerin gençliğini anlarız. Bunları da üç guruba ayırabiliriz. İşçi gençlik, köylü gençlik ve öğrenci gençlik.

İşçi gençlik yarın fabrikaların kalıcı proleterleri olacaktır. Tabii bu işsizlikte eğer iş bulabilirlerse. Bugün çalışan işçi gençlik çok kötü koşullarda ağır ve sağlıksız işyerlerinde, sigortasız ve sendikası bir şekilde çalışmaktadır. Kendi bedenlerinin yapabileceğinin çok ağırları yapmaktadırlar. Çıkarları işçi sınıfının çıkarlarıyla aynıdır. Daha iyi koşullarda bir çalışma yaşamı, sigorta ve sendika işçi gençliğin yasal ve insani hakkıdır. Derhal uygulamaya geçilmelidir.

Köylü gençlik, orta köylülüğün,

küçük köylülüğün, tarım proleterlerinin gençliğidir. Bu kesimlerin yaşadığı sorunları beraberce yaşamaktadır. Köylülüğün ülkemizde hızlı erimesi ve doğudan batıya göç ile bu gençlik ya köyünde kalacak babasının yaptıklarını yarın o da yapacak. Ya da büyük şehirlere gelip kentin çevresini kuşatan gecekonduarda yine sağlıksız ve büyük bir olasılıkla işsiz olarak yaşamını sürdürecektir. Köylülüğün ve onun gençliğinin ürettiği mahsulüne devlet gerçek değerini ödemelidir. Aylar sonra değil, zamanında ödemelidir. Gerek köylerin, gerekse gecekonduların yaşanılabilir sağlıklı bir çevreye kavuşturulması acil bir zorunluluktur.

Öğrenci gençlik, orta okullarda, liselerde, üniversitelerde okuyan gençliktir. Bugün öğrenci gençliğin sorunları artmaktadır. Orta okullarda, liselerde alınan kayıt paraları, zorunlu bağışlar okulda çocuğunu okutan emekçi ailelerini sıkıntıya sokmaktadır. Üniversitelerde gün geçtikçe artan kayıt paraları, üniversite öncesi dersane paraları, artık üniversiteleri zengin çocuklarının okuyacakları kurumlara dönüştürmektedir. Buna karşı üniversite gençliğinin istemi somuttur.

Özerk-demokratik üniversite er geç olacak

Özerkliğin iki yanı vardır. Birincisi mali özerklik ikincisi, idari-yönetimsel özerklik. Üniversitelere gönderilen ödenekleri, üniversite kendi ihtiyaçları, bilimsel eğitimin gereklilikleri doğrultusunda kullanabilmelidir. Kendisi ayrı kaynaklar kurabilmeli ve işletebilmelidir. İkincisi, üniversite kendi yönetimini kendisi seçmeli. YÖK'ün onayına ihtiyaç olmamalı. YÖK kaldırılmalıdır. Üniversite, öğretimi görevlisiyle, öğrencisiyle, çalışanıyla bir bütündür ve üniversite yönetimi, tüm bu kesimlerin temsilcilerinden oluşmalıdır. Bu da yönetimin demokratikliğidir.

Öğrenci gençliğin paralı eğitime hayır, zorunlu bağış toplamaya hayır, daha sağlıklı ve yeterli sayıda yurtlar isteme, bilimsel eğitim, özerk-demokratik üniversite gibi akademik istemleri oldukça gerçekçi ve haklıdır. Öğrenci

gençlik akademik mücadelelerini genel demokrasi mücadelesine bağlamadan istemlerine ulaşamaz, ulaşsa bile kalıplaştıramaz. Akademik mücadele ile demokratik mücadele birlikte ele alınmalıdır. İkisi birbirinden ayrı düşünülemez. Bir bütünün iki ayrı parçasıdır.

İşçi-köylü-öğrenci gençliğin yaşadıkları ekonomik-akademik sorunlarının çözümü başta örgütlenmelerinden geçer. Örgütlenmeden hiçbir şey olmaz. Bilmeliyiz ki, gençliğe bunca sorunları yaşatan burjuvazi örgütlü bir güçtür. Burjuvazinin bu gücünü yok edecek olan da işçi sınıfıdır. İşçi sınıfının yolundan yürümeyen gençlik hareketleri saman alevi olmaktan öteye gidemez. İstemlerini kalıplaştıramaz. Gençliğin yolu işçi sınıfının devrim yolu olmalıdır.

Müttefikler bellidir

İşçi sınıfı da gençliğe sahip çıkmadıkça, kavgasında onu da müttefik olarak yanına almadıkça yalnız kalır. Hedefine ulaşamaz. Hele ki, Türkiye gibi genç nüfusu çok fazla olan bir ülkede bu daha da önemlidir. Türkiye'de nüfus gençtir. Halkımız öyle amansızca sömürülüyor, öyle sağlıksız koşullarda yaşıyor ki, erken yaşlarda insan vücudu bitiyor. Trafik terörü, yargısız infazlar, kirli savaş da bunun cabasıdır. Onun için Türkiye nüfusu çoğunluğuyla gençtir.

Faşist diktatör Franko, hergün gençlik ve işçi eylemlerinin yoğun yaşandığı İspanya'yı diktatörlüğüyle susturmuş ve uzun yıllar yönetmiştir. Faşist Franko'ya "bunu nasıl başardın" diye sormuşlar: "3F formülünü uyguladım. Topluma bunları aşıladım" demiş. Nedir bu 3F? 3F=Fatima, Fiesta, Futbol. Fatima= dinsel inançlar, hurfelerdir. Fiesta= dans, müzik, eğlence-dir. Futbol= ise bildiğimiz futbol.

12 Eylül sonrası ülkemizde de suskun ve her türlü haksızlığa evet diyen bir toplum, en başta da gençlik yaratılmak istenmiştir. Franko'nun 3F formülünü Türkiye burjuvazisi de uygulamıştır. Hala da uyguluyor.

Fatima; ülkemizde şeriatçı-faşist

milli gençlik vakıflarıyla karşımıza çıkıyor. Fiesta; Amerikancı, batıcı emperyalist yoz ve lümpenlik özentisi olarak karşımıza çıkıyor. Futbol; statlarda insan öldürme, küfür ve döner bıçakları olarak karşımıza çıkıyor.

Bizler dinsel inançlara saygılıyız. Ama bunların karşımıza laik demokratik güçlere saldırı ve şeriatçı bir düzen istemi olarak çıkmasını istemiyoruz.

İnsanların en doğal hakkıdır eğlenmek, sevinmek, dans etmek. Ama bu yoz bir biçimde olmamalıdır. Arabeskleştirilmemelidir.

Futbol veya spor insanları barışa dostluğa yönelmeli. Fanatizimden uzak olmalıdır. Tatlı ve güzel rekabetle olur.

Burjuvazi, toplum, kendisinin beceriksizliklerini, adaletsizliğini görmesin, sırtındaki kanını emen keneyi alıp tarihin çöplüğüne atmasın diye, bunları tersinden, olumsuzundan enjekte etmeye çalışıyor. Gerici çözümlerini, gündemi saptırmalarını çaresizce uygulamaya devam ediyor.

Ama bugün Türkiye'de Cumhuriyet döneminin en büyük siyasal bunalımını yaşıyor. Burjuvazinin yönetim-yönetememe krizi derinleşiyor ve bu kriz toplumsal bir krize, bir devrimci duruma yöneleceğinin tüm işaretlerini veriyor.

Emekçi halkımızda yönetenlere karşı büyük bir öfke var. Bunun sonuçlarını her yerde görüyoruz. Artık en reddedilmez kanıtta son günlerde iyice artan öğrenci hareketleridir. Gençlik hele öğrenci gençlik romantizmalı insan gibidir. Yağmurun yağacağını en erken o hisseder. Nerede öğrenci hareketleri hızlanıyorsa orada işler kızışacak demektir.

Türkiye devrimci duruma, bunun sonucunda devrime gebe bir ülkedir. 1970'te, 1980'de devrimci durumlar askeri faşist diktatörlüklerle bastırıldı. Ama burjuvazi boşuna sevinmesin, madalyonun bir de öteki yüzü var. Yarınların gerçek yarınlarının başladığı öteki yüz. Belki güneş yine aynı yerde doğacak, aynı yerde batacak. Ama güneşin altındaki Türkiye'de insanlar düşüncelerinden dolayı suçlanmayacak, işkence görmeyecek. Paranın padişahlığı son bulacak. Şeyh Bedredin'in dediği gibi "emek en yüce değer" olacak.

Özgür beyinler, özgür üniversitelerinde gerçek bilimsel çalışmayı özgürce yapacaklar. Artık yaşlılar, çocuklar kirli savaşlarda ölmeyecek, savaş olmayacak. Barış olacak. Herkes ortak üretip, ortak tüketecek.

Bakın 96 yaşındaki Bozışık yoldaş ne kadar emin! "Proletarya iktidara hazırlanıyor, iktidara yürüyor, geliyor ve mutlaka gelecek" diyor. Biz de biliyoruz ki, gençlik bu kavgada işçi sınıfını yalnız bırakmayacak, onun şanlı yolundan yürüyecektir.

Erkan Kılıç

TIP ÖĞRENCİLERİ ÖRGÜTLENİYOR

Şu anda bu sloganla Türkiye'nin en az 12 (Cerrahpaşa, Çapa, Marmara, 9 Eylül, Ege, Pamukkale, Anadolu, Gazi, Hacettepe, Ankara, 19 Mayıs, Erciyes) fakültesinde hummalı bir çalışma sürmekte. Amaç Tıp öğrencisi olmaktan gelen sorunlarını, tıp öğrencilerinin örgütlü sesi olarak dile getirmek ve çözümde tek bir yumruk olmak.

Bu çalışmalar model olarak, dekanlıkla ilişkili, üniversitenin içinde ve üniversite bazında örgütlenen öğrenci derneklerinden farklı. Türk Tabipler Birliğine bağlı Tıp öğrenci kolu olarak kuruluyor. Yani meslek bazında örgütleniyor.

Her birlik çabası gibi bu çalışması da "ha" deyince olmadı. Çalışmalarımız, 1991'den beri tansiyonu bir düşen bir yükselen eğri çizdi. Başlangıçta bu çalışmanın içinde bulunan DÖB (Demokrat Öğrenciler Birliği), TTB'ye bağlı çalışmanın çalışmayı sınırlandıracağını düşündüğünden, TTB'ye bağlı ama işlerinde özerk olmak gerektiğini savunan DÖB (Demokrat Öğrenciler Birliği) gurubu, bunu kabul ettiremeyince çalışmalardan ayrıldı.

Her çeşit soruna, zaman-mekan, kimi güçlerin engelleme çabalarına karşın çalışmalar hızla ilerlemekte. Bu çalışmaları, çalışmaların içindeki bir genç olarak umut verici bulmaktayım. Dileğim bu tip çalışmaların gençliğin tüm kesimlerine yayılmasıdır.

Gençlik, mücadele için İLERİ

İ.Y.

Hemen şimdi! Birliğe, mücadeleye

Öğrenci hareketi 1984'lerden bu yana büyük bedeller ödemek pahasına birçok eyleme damgasını vurarak bugünlere geldi.

1984-86'larda dernekleşme çabalarının sonucu olarak eksiğiyle-yanlışıyla tüm ülke çapında tek bir dernekler platformu oluşturulmuş, bunun sonucunda ülke gündemini oluşturabilen eylemlere katkılar olmuştur.

1996'da geline süreç, öğrenci hareketinin artık kalıcı örgütlülükler yaratmak ve buna sahip çıkmak zorunda olduğu bir süreçtir. Fakat bugün öğrenci gençliğe, "birlikten kuvvet doğar" anlayışını bilincimize kazımasak, süreç zararımıza işleyecektir. Düşünce ve davranış farklılıklarımız olacaktır. Bu doğaldır. Gün bu farklılıkları yaratılma-

sı gerekli olan birlikteliklerin önüne sürmek değil, tersine tüm bu farklılıklara rağmen birlik günüdür.

Önerimiz öğrenci hareketinin tüm ülke çapında ve tek bir örgütlülük çatısı altında birliğinin sağlanmasıdır. Öğrenci hareketi bu bölünmüşlüğü faturasını geçmişte ve Ankara'da olduğu gibi bugün polis terörüyle ödemiştir, ödemektedir.

Biz İlerici Gençler olarak bu tür birlikteliklerin önünü açacak her tür girişimde üzerimize düşen görevleri üstlenmeye hazırız.

Yaşasın öğrenci hareketinin birliği!
Gücümüz Birliğimizdir!
Gençlik ve Gelecek Bizimledir!

İLERİ GENÇLİK DERNEĞİ

Öğrenciler har(a)çlar dayatmasını kabul etmeyecek.
Kavga sürecek

TİTRE ANKARA GENÇLİK GELİYOR

Her düzeyde öğrenci gençlik kendisine dayatılan haksızlıklara ve kendi sorunlarına sahip çıkarak adeta şahlanmış dönemini yaşıyor. Haksızlıkları kabullenmeyeceğiz ve haklı taleplerimizi sonuna kadar haykıracağız.

Türkiye'de yaşıyoruz. Ve Türkiye'de dünyanın içinde. Son zamanlarda sadece ülkemizde değil, birçok değişik ülkelerde öğrenci gençlikte bir hareketlenme var. Bu da bir eğilimin, bir şeylerin habercisi oluyor. Ülkemizde ise hem çelişkiler keskin, hem de çelişkilerin yarattığı sonuçlar keskin. O halde bu sorunların çözümü de keskin olacaktır.

Bugün üniversitelerimiz, bilim yuvası değil. Bilimsel bilgi düzeyi çok düşük olduğundan, olan egemen sınıfların tekellerine, onların alt örgütlenmelerine. "teknik" -o da tam olarak değil- kadrolar yetiştirmekten öteye gitmemektir. Kaldı ki bu düzeyiyle bile mezun olduktan sonra işe girebilenler için geçerlidir. Çoğu okulu bitirdikten sonra işsizliğe mahkumdur.

Eğitim düzeyinin düşüklüğü, eğitimci yetersizliği yetmiyormuş gibi, "dar gelirli" dedikleri emekçi çocuklarını, gençlerini eğitimin bu kadarından bile yoksun bırakmak için ekonomik yönden saldırıyorlar. "Harçlar, eğitime katkı payları" vs. dayatmaları ile karşılaşılıyor.

Tüm bunlara karşı sesimizi biraz olsun yükselttiğimizde (son eylemlerimizde olduğu gibi) devlet ve egemen sınıflar taleplerimizin ve eylemlerimizin içeriğini boşaltmaya çalışıyorlar. "Harçlar bahane, amaçları siyasal" diye feryat ediyorlar.

Eylemlerimiz elbetteki siyasallık taşıyor, taşıyor ne kelime düpedüz siyasaldır. Diyanete ayrılan bütçenin beşte birinin eğitime, sağlığa ayrılması nasıl siyasal bir tercihse, üniversitelerde bilim yerine polis ve jandarmanın kol gezmesi nasıl siyasal bir olguysa, bu ülkede okumak veya okuyamamak nasıl ki sınıfsal bir olgu ise, bizim bunlara karşı durmamız da tamamen siyasaldır.

Ve hedefimiz de genel eşit eğitim; okullarda özyönetimdir. Bu kavgada güçlü durmalıyız. Gücümüz de birliğimizden gelir. Hızla örgütlenmemizi sağlıyalım. Bu taleplerimiz sadece öğrenci gençliğin değil, öğrenci- işçi gençliğin, işli-işsiz tüm emekçi kesimin talepleridir. İşçi sınıfıyla ve onun kavgasıyla bütünleşmeyen gençlik başarıya ulaşamaz. Ama gençliğin yaratıcılığını ve dinamizmini kendine katamayan işçi sınıfı da başarıya ulaşamaz. O halde haydi! İşçi Sınıfının devrimci yolunda, bütünleşerek vuralım. Yolumuz İşçi Sınıfının Devrimci Yoludur.

-Krediler artırılsın, har(a)çlar kaldırılsın!

-Paralı, gerici eğitime hayır!

-Tutuklanan arkadaşlarımız derhal serbest bırakılsın!

-YÖK gürhü dağıtılsın!

İLERİ GENÇLİK DERNEĞİ

Öğrencilerin haklı taleplerine polis saldırısı

Ankara'daki öğrenci eylemi, gençliğin sesini topluma ve saldıran devlete duyurmada etkili bir eylem olmuştur. Öğrenciler haklı talepleri için kararlı bir mücadele veriyorlar. Bu, işçi sınıfı mücadelesinin devrimci yolundan ilerleyen, hakkını kazanmak isteyen umut dolu filizlerin mücadelesidir.

Çeşitli illerden Ankara'ya gelen öğrenciler 23 Mart'ta gerçekleştirdikleri meşru eylemle seslerini ülkeye duyururken, hak gasbında bulunan düzen güçlerine de ihtarda bulundular. Bu eylem toplum tarafından sempatiyle karşılandı, destek gördü.

Öğrenim harçlarını protesto etmek ve demokratik üniversite istemlerini dile getirmek amacıyla Ankara'da toplanan üniversite öğrencileri Kızılay Meydanı'na yürüyüp, toplandılar. Sorunlarını dile getirdiler. Aynı saatlerde Cumhurbaşkanlığı Köşkü'nde toplanan üniversite rektörleri, öğrencilerin haklı tepkilerine konu olan, öğrencilerin öğrenim haklarının kısıtlanması gençliğin sindirilmesinin planlarını masaya serdiler.

Öğrenciler seslerini daha iyi duyurabilmek, kararlılıklarını sergileyebilmek için Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi'ne yürüdüler ve fakülteyi işgal ettiler. İlk adımda dışarıda kalan öğrenciler, binaya girip işgali güçlendirmek isteyince polisin yoğun saldırısı arttı. Polis orada büyük bir yığınak yapılmıştı. Çok sayıda polis aracı, çevik kuvvet okulun önünü kaplıyordu. Çatışma öncesinden başlayarak, polisin büyük tahrikkar tutumu vardı. Sataşma, gözdağı verme, küfür, cop sallamalar vs. Saldırı şiddetli başladı. Her öğrenciyi bir anda on yirmi polis copluyor, yerlerde sürüyordu. Polis, binayı işgal eden öğrencileri dışarı çıkartmak için tazyikli su, gaz ve gözyaşartıcı bombalar ile operasyonu genişletmeye çalışıyordu. Gazdan etkilenen içerideki öğrenciler ayrı ayrı katlardan, pencereden hava almaya çalışırken, öğrencilerin sloganlarıyla polisi kınamaları ve ellerindeki sopaları onlara geri fırlatmaları halkın sempatik bakışlarıyla karşılık buluyordu. Sıhhiye Köprüsü'nün altını üstünü dolduran iki bine yakın halk, öğrenciyi destekler, kollar, sempatik bir duruş içindeydi. Binanın çatı katına çıkan bir gurup öğrenci isteklerini dile getiriyor, attıkları sloganlarla seslerini duyurmayla çalışıyorlardı. Aşağıda öğrenci ve basın elemanlarına coplar inmeye devam ediyordu. İçerde ayrı ayrı katlarda barikat kuran öğrenciler, üst katta Öğrenci Demekleri flamasını astılar. Binanın üzerinde turlayan helikopter gözdağı vermeye çalışıyordu.

Polis, oraya yığıldığı büyük güçle, azgın saldırısıyla işgali ancak 1.5 saat sonra önleyebildi. Polisin saldırıları sonucu 57 öğrenci yaralandı. Bu, hastaneye kaldırılan yaralı sayısıdır. Saldırılarından bütün öğrenciler nasibini aldı. Hastaneye gitmeyen ya da hastanelerden kaçan birçok yaralı öğrenci de oldu. Kendi saldırıları sonucu gazdan vs. yaralanan 51 polis olduğu söyleniyor.

Kamuoyunun haber alma hakkı ng ilenemez

23 Mart cumartesi günü Ankara Kızılay Meydanı'nda toplanan öğrenciler üniversite har(a)çlarını protesto yürüyüşü yaptı.

Özerk-demokratik ve bilimsel üniversite, har(a)çların kaldırılması, polisin üniversitelerden çıkartılması ve katkı payının yükseltilmesi öğrencilerin temel talepleri.

Bu taleplerini dile getirmek isteyen öğrenciler de işçiler ve memurlar gibi faşizan baskıyla karşı karşıya kalmıştır. Eyleme katılan öğrenciler yine her zaman olduğu gibi polisin "şefkatli" copundan nasibini almıştır. Sonuç: 10'larca yaralı, 150 kişi gözaltında.

Bunun yanında görevini yapmak isteyen basın emekçileri de öğrencilerden geri kalmayan şiddetten ve dayaktan haklarına düşeni almıştır. Bu durum karşısında hükümetin en yetkili ağız, Başbakan, "eğer polisin yanlış yaptığı basın mensupları varsa, onlardan, çıkar hükümet adına özür dileriz" gibi gayri ciddi bir açıklama yapmıştır. Olacak şey değil Herşey gün gibi açık ve ortada olacak, sen kalkıp böyle bir açıklama yapacaksın. Bunun adı olsa olsa düpedüz inkarcılık, körlük ve sağırlıktır. Bunun başka türlü açıklaması olamaz.

Kızılay meydanında öğrencilere ve basın emekçilerine yapılan saldırıyı şiddetle kınıyor, suçluların bir an önce yargı önüne çıkartılmasını istiyoruz.

-Öğrencilerin temel hak ve özgürlükleri kısıtlanamaz!

-Kamuoyunun haber alma hakkı engellenemez!

Gün birlik ve dayanışma günüdür. Tüm kamuoyunu bu konularda duyarlı olmaya çağırıyoruz.

niyor. Kısacası operasyon sonucunda 270 öğrenci gözaltına alındı. Olayı duyan ülke kamuoyu harekete geçti. Sendikalar ve çeşitli kitle örgütleri devletin-polisin tutumunu kınarlarken, öğrencilerin yanında olduklarını açıkladılar. Öğrenci aileleri erken saatte Ankara'ya geldiler. Emniyet binasının önünde yığılarak çocuklarını istediler. Çeşitli kuruluşlar, avukatlar ve gençler, polisteki öğrencilerin serbest bırakılmasını için yoğun çaba sarfettiler.

Bu arada başbakan ve diğer hükümet yetkilileri, yaptıkları açıklamalarla öğrencilerin bu haklı eylemlerini "tahrikçilerin", "kışkırtıcı ajanların", "komünist örgütlerin eylemi" diye gösterip polisi ve devleti temize çıkartmaya çalıştılar. Oysa her toplumsal olayda olduğu gibi bu eylemde de kışkırtıcı-tahrikkar ve saldırgan tutum polisten gelmiştir. Olayı izleyen 2 bin kişi ve TV'den izleyen milyonlarca insan kimin saldırgan ve suçlu olduğunu görmüştür. Bu doğrultuda, saldırıya

uğrayan bir basın mensubunun haklı tepkisi bu ve diğer olaylarda halk güçlerinin de tepkisini ve yaklaşımını anlatmada ilginçtir. Burhan Özbilici adlı gazeteci şöyle diyordu: "Yoksa biz de fotoğraf makinelerimizi, kameralarımızı ve filmlerimizi satıp silah mı alalım?" (Cumhuriyet, 25 Mart 1996)

Gözaltına alınan öğrenciler, 26 Mart Salı günü Ankara Adliyesi'nde Asliye Ceza Mahkemesi'nde sorguya alındılar. Sorgulama sonucu 270 öğrenciden 244'ü serbest bırakılırken, 26'su tutuklandı. Tutuklu bulunan öğrenciler eninde sonunda kısa zamanda serbest bırakılacaklardır. Aksi halde tutuklandıkları andan başlayarak, dışarıdaki öğrenciler bu gençlerin özgürlüklerinin sıkı takipçisi olacaklardır.

Öncekilerde olduğu gibi bu meşru eylemde de öğrencilerin talepleri neydi peki?

"Demokratik Üniversite Reformu İçin Acil Taleplerimiz" başlıklı bildiri- de talep ve öneriler şöyle sıralanıyor:

"Harçlar kaldırılmalı, final ve bütünle- meler dışındaki ana sınavlar iptal edilmeli, özel ve vakıf üniversitelerine verilen destekler kaldırılmalı, naylon üniversitelerin kurulması engellenerek mevcut üniversitelerdeki eğitim ortamı geliştirilmeli. Bilimsel araştırmaların yapılması için özgür çalışma ortamı sağlanmalı. Üniversitede okutulan ders- ler tüm dogmalardan arındırılmalı ve bilimsel bir temele oturtulmalı. Polis ve jandarma üniversitelerden çekilmeli. Özel güvenlik birimleri lağvedilmeli, burslar 10 milyona çıkarılarak her yıl enflasyona göre yeniden belirlenmeli. Anadilde eğitim özgürlüğü sağlanmalı. Öğrencilere istediği dalda öğrenim yapabilme hakkı tanınmalı. ÖSS ve ÖYS sınavları kaldırılmalı. Öğretim üyelerine ve üniversite çalışanlarına grevli-toplu sözleşmeli sendika hakkı verilmeli. Üniversiteler gerici, şöven, milliyetçi faşist kadrolardan arındırıl- malı."

Cumhuriyet döneminin en büyük siyasal bunalımını yaşayan Türkiye hızla devrimci durum ortamına doğru giderken, bu doğrultuda hareketlilik giderek artış eğrisi gösteriyor. Toplumsal güçlere saldırılar artıyor. Anti- demokratik uygulamalar, yükselen do- zuyla birlikte yoğunlaşıyor. Yeni kuru- lan hükümet de ilk günü icraatlarıyla halk düşmanı politika izleyeceğini hemen belli etmiştir.

Toplumun bu olup bitenlere duydu- ğu öfke ve tepki de kabarıyor. Bıçak kemiğe dayanıyor. Toplumsal dinamik- lerin psikolojilerini, gençlik hareketi özellikle öğrenci gençlik hareketi her zaman iyi yansıtır. Son zamanlarda da yine öyle oluyor. Öğrenim hakları ve koşulları üzerinde büyük baskı ve bazı sınırlamalar getirilmeye çalışılırken, buna razı olmayan, boyun eğmeyen öğrenciler ayağa kalktı, hakkını arıyor.

Öğrenci eylemleri son aylarda büyük dinamizm kazandı. İşçi sınıfı başta olmak üzere diğer halk güçlerinin hak için kendi alanlarında ayağa kalkışları, yaklaşan karşı-devrim tehlikesini inine sokmaları, Türkiye ortamının beklenti- sidir.

23 Mart'ta Ankara'daki öğrenci eylemi, gençliğin sesini topluma ve saldıran devlete duyurmada etkili bir eylem olmuştur. Varsın hükümet ve devlet yetkilileri çeşitli demagogilerle bu eylemi ve öğrencileri "düşman" gösterebilirler. Asıl tahrik polis gücünden, asıl terör yine onlardan geliyor. Öğren- ciler haklı talepleri için kararlı bir mücadele veriyorlar. Akademik ve de son derece demokratik bir mücadele örneği sergiliyor öğrenci hareketi. Bu, işçi sınıfı mücadelesinin devrimci yo- lundan ilerleyen, hakkını kazanmak isteyen umut dolu filizlerin mücadelesidir. ●

Pir Sultan Abdal'da Genel Kurul: Görevimiz şimdi daha da arttı

İ.Yıldırım

Pir Sultan Abdal Kültür Derneği 4.Olağan Genel Kurulu Ankara'da yapıldı. 9-10 Mart günleri arasında yapılan genel kurul, genel Alevi demokratik örgütlülüğünün bir görünümü olarak, bazı özellikleri yansıması bakımından önemliydi.

Kongre sürecine gelirken, diğer Alevi derneklerinin içinden geçtiği çalkantıya paralel bir sorunlar yumağı PSA Derneği'nde de yaşanmaktaydı. Burada yaşananlar Alevilikte, içinden geçilen yol ayrımı sürecinin bir parçası ve şancılarıydı. Kısaca, Alevi hakları için mücadele sürecini, Aleviliğin yapısına uygun, devrimci ve demokrat güçlerle dayanışma ve sahiplenme anlayışıyla, liberal burjuva ve devrimci karşıtı, devlete ayak uyduran anlayış, iki ayrı tercih ve yol...

PSA örgütlülüğü, 30'u aşkın şubesiyle giderek güçlenen bir örgüt. Sivas katliamı nedeniyle Alevi toplumunun düzene karşı tepkilerinin kendi demokratik taleplerinin de elde etme sürecinde kanallı olduğu bir örgüt. Alevi emekçisine dayalı, demokrasi güçleri ve örgütleriyle devrimci hareketle birlikte davranma kabiliyetini yakalamış bir Alevi demokratik örgütü. Kısa zamanda büyümesi ve kişilik kazanması da bundan dolayı olmuştur. Ancak, Kurultay sürecinde son 1-1,5 yılda kendi içinde belli çalkantılar da geçirmekteydi. Özellikle son stadyum olayları, bazı

çarpıtmaların ve örgütün götürülmek istenen yanlış zeminlerin vesilesi halini alınca, iç huzursuzluklar başladı. Merkez yönetim ekibi, giderek tabandan kopuk hareket etti. Bu bir genel bakış, anlayış ve tercih sorunu idi. Merkezin gitmek istediği liberal, devlete hoş görünme çizgisi kendine haklılık temeli arıyordu. İstanbul'daki cenazelerin cemevine, merkezin talimatıyla alınmayışı tabanla-tavan arasındaki uçurumu ilerletti. Devrimcilerin, cenaze cemevindeyken slogan atmaları devletten ürken merkez anlayışını, bahneler üretmeye ve giderek devrimci aleyhtarı tutumu tımandırmaya vardırdı. Öyle ki, yönetim giderek her geçen gün politikasını devrimci, sosyalist yapılar aleyhinde temellendirir oldu. Bunun farkına varan çoğu şube ve taban, merkez yönetimine tutum takındı.

Bu arada, yönetim, çeşitli şubeler üzerindeki tasarrufu kötüye kullandı. Yetmedi, şubeler kapatılıp, emniyet müdürlüklerine şubeyi kapatıp-kilit vurulması istekleri faksla iletilti. PSA örgütlülüğüne, Alevi tutum ve terbiyesine yakışmayan bir anlayıştı bu. Örgüte ve Aleviliğe hizmet anlayışıyla bağdaşmaz bu. Ana herşeyin ötesinde, ideolojik bir yaklaşım konusudur. Örgütü sokağa atmanın, tabanını boşaltmanın, kişiliksizleştirmenin çabasıdır Kongreye bu ve benzeri sorunlar, yumağıyla taşındı. Kongre'de iki ayrı liste yarıştı. Biri, mevcut genel

yönetimin İşçi Partisi'yle oluşturduğu Kutsal İttifak. Diğeri, Alevi haklarından, soldan, emekten yana "Pir Sultan Abdal'da Birlik" ekibi.

Alevi soluna, devrimci anlayışa karşı, genel merkez, çareyi 1960'lı yıllardan bu yana genel politikasını devrimcileri ihbar etme, provokasyoncu gösterme ve Alevi toplumuna düşman, Aleviliği çağını doldurmuş olarak ilan eden Osmanlı hilesi parti İP ile ittifakta aradı. Bakın, aynı ittifaktan genel yönetim kurulu üyeliğine seçilen N.Birdoğan, kongredeki tutumları nedeniyle İP'lileri öve öve bitiremezken, İP'lilerden yaptığı aktarmayla bir gerçeği açığa vurmuş oldu: "Murteza Demir, babamızın oğlu değil, İP'li hiç değil. Ama düşüncelerine saygılıyız. Kendisine hiçbir şey dayatmadık. O da bizlere bir söz vermiş değil. Kaldı ki, Doğu Perinçek'e birkaç kez telefonla işbirliği önerdiğini biliyoruz." (Aydınlık-16.3.1996)

Kongre salonu zaman zaman hararetli tartışmalarla ve satışlara sahne oldu. İttifak listelerini desteklemek amacıyla İP üst yöneticileri, Ankara il yöneticileri ve üyeleri salondaydılar. Salonun güvenlik görevlileri de, PSA yönetimi tarafından, daha çok İP'lilerden seçilen personelden oluşturulmuştu. Çoğu konuşmacıların eleştirileri de, hain siyasetleri nedeniyle bu partiye yöneldikçe, İP'liler hop oturup-hop kalkıyorlardı.

Kongre sonucunda seçimi M.Demir-

İP kutsal ittifakı kazandı. Bunda, mevcut yönetimin, genel merkez olanaklarını kullanmaları, belli bir politik deneyime sahip olmaları ve kongreye tüm delegelerini getirmiş olmalarının etkisi büyüktü. "PSA'da Birlik" listesi ise, savunduğu doğruları örgüt tabanına yeterince ulaştıramamış olması, iyi organize olmaması, eksik çalışması, kendi delegelerinin önemli bir kısmını Ankara'ya, kongre salonuna taşıyaması nedenleriyle seçimleri kazanamadı denilebilir.

Seçilen yönetimin çizgisi, ideolojik hattı bellidir. Hiç de Alevi haklarından yana olmayan, gerçek sola iyi bakmayan ve de kimliği belli İP'le bir yönetim ortaklığı.. PSA örgütlülüğünde bundan böyle bu yönetim işbaşındadır. Bunun, görevini ne kadar götüreceği, demerin önündeki görevlere yaklaşım tarzında, politikasında, pratikte görülecektir. Bazı sancılarının yaşanacağı belli. Alevi haklarına, demokrasi güçleriyle işbirliğine ve sorunlara yaklaşım tarzı işin ipliğini pazara tez çıkaracaktır.

İnanmış, kararlı-militan ve tutarlı örgüt tabanının, önünde, bu örgütü hakettiği yere taşıması görevi duruyor. Görev devam ediyor. Demokrasi mücadelesine bakış tarzı, örgütü kurda-kuşa yem etmeme görevini kararlılıkla yürütmek, eli yanlış yapanın yakasında olmak kararlılığını göstermek devam ediyor. ●

DERVİŞ BABA'DAN

Derviş Baba Alevi-Bektaşî kültüründen fıkralar biçiminde demetler sunmaya devam ediyor:

BALÇIKTAN İNSAN YARATIYORUM

Yaptı bir sürü geçti annaca
"Tapın gayrı bana dedi, tanrıca"

Böyle söylenirken hocadır geldi
Selamsız sabahsız "Neylersin?" dedi

"Bir yandan şarap zıkkımlanırsın
Bir yandan da çamur-balçık oynarsın"

"Öğle oldu gelip namaz kılmazsın
Tanrının iyi bir kulu olmazsın"

Baba kalktı yapıştı yakasına
Dedi "Ben allahım bana baksana"

"Balçıktan insan yaratıyorum
Yapıp yapıp dünyaya salıyorum"

"Kendin' allah mı görüyorsun kafir"
Dedi Hoca "Senin yaptığın küfür"

"Bağışlanmaz üç ayları tutsan da
Beşe beş katıp namaz kılsan da"

"Hoca yaratmak kolay rızık vermeden
Ona tapmam artık mezem gelmeden"

"Yaratmışsa beni versin rızıkımı
Rahatça içeyim ben şu zıkkımı"

"Söyle allahına görsün beni bak
Yalnız ben mi dünya dolmuş aç-çıplak"

Hoca birdenbire kumazca güldü
Dedi "rızıkımı benimle gönderdi"

Düşündü ki hep böyle bağırırsa
Gelip cemaatin aklın bozarsa

Aç-yoksul da başlar rızık istemeye
Gelmeyince camiyi terketmeye

Sonuç gelip kendisine dayanır
Cami cem'at biter kendi aç kalır

"Biri on mecdiye vermişti bana
İşte bu tanrıdan gelen rızık sana"

"Madem rızıkımı verdin tanrım sensin
Taparım sana kim ne derse desin"

Deyip Baba sarıldı eteğine
Aldı on mecdiye'yi koydu cebine

Etağfirullah diyerek Hoca kaçtı
Kaçmadı sanki kuş olup uçtu

Erenler Hoca'nın ardından baktı
Gülerek bakkalın yolunu tuttu

Derviş Baba Erenler ne ders verdi?
Allah rızık mızık vermez güvenme dedi

Varlıklılar "Allah verdi" diyerek
Gözboyarlar insanı sömürerek ●

Erenler bir derenin kıyısında
Şarabı var meze yok sofrasında

Suyun sesi kulakları mesteyler
Baba mezesiz şarabı neyler

Yok cebinde para karnı da apaç
Şarapsa açlığa olmuyor ilaç

Bir yudum alınca midesi yandı
Üç-dört yuduma ancak dayandı

Sofradan kalktı şarabı bırakıp
Serinledi biraz yüzüne su çarpıp

Göge baktı rızık gönder dercesine
Belki sözünde dururdu ercesine

Demez miydi "Ben veririm rızıkını
Kulluk et daima zikret tanrını"

"Allah" deyip yüz kere yineledi
Ne rızık ne para ve ne meze geldi

Umut kesti oturdu çimen üstüne
Ve aldı bir avuç balçık eline

Biçim verip kadın erkek eyledi
Baktığında küçük birer heykeldi

Emek kimliğimizle Ayağa dikiliyoruz

Aleviler yüzyıllar boyu ezildiler, sömürüldüler, yurtlarından sürüldüler. Zindanlara atılıp işkenceye uğratıldılar, katledildiler. Kısacası zulmün en ağırına muhatap oldular, yok edilmeye çalışıldılar.

Aleviler tüm bu olup bitenlere karşı, kendileri gibi ezilen, köylü ve esnaf sınıflarıyla birlikte sayısız başkaldırıyla cevap vermiştir. Bu anlamıyla tüm ezilen halkın ideolojisi olmuştur. Aleviler dinsel- siyasal egemen güçlere karşı girişilen bu şanlı mücadele tarihinde insanlığa asla silinmeyecek değerler bırakmıştır. Hallacı Mansur'lar, Baba İshak'lar, Hacı Bektaşî Veli'ler, Pir Sultan Abdal'lar, bu mücadeleler içinde çıkmış, insanlığın en ulu katında yerlerini almışlardır.

Aleviler devrimci demokrat çizgilerini bu mücadeleler zinciri içinde daha geliştirip güçlendirmiş, tüm yasaklara rağmen günümüze taşımayı başarmıştır. Günümüzde ise, bu felsefeyi, inancı yok etmeye çalışan devlet ve gerici güçlere karşı örgütlenme sürecine girmişlerdir. Bu süreç oldukça sancılı bir durumdadır. Yıllarca örgütsüz olan bir toplumun, girdiği böylesi bir derlenme sürecinde bir takım sorunlarla uğraşmak zorunda kalacağı açıktır. Bugün bu sorunlar diyalektik gelişmenin bir sonucudur.

Bugün genel olarak Alevi örgütleri içinde, özel olarak da Paak-Bir'de bir hesaplaşma dönemi yaşanmaktadır. Bu hesaplaşma, Aleviliğin yok edilmeye çalışılan devrimci-demokrat özünü koruma, onu geliştirip çağdaş değerlerle, kültürlerle buluşturma mücadelesi ile; Aleviliği gericiğin pençesine hapsedmeyi, yani TC'nin resmi ideolojisi olan Türk-İslam sentezi ile buluşturmayı amaçlayan anlayış arasında yaşanmaktadır.

Devlet dün olduğu gibi bugün de, özellikle Alevilerin örgütlenmeye başladığı bu süreçte, Alevi toplumu üzerinde çok yanlış oyunlar oynamaktadır. Bunu da, geçmişten beri kendisiyle siyasi, ekonomik çıkar içinde bulunan bir takım Alevi zenginlerini öne sürerek veya kendi resmi ideolojisi olan Türk-İslam sentezine yakın duran veya savunan Hızır Paşalara destek vererek yeniden başlayan toplumsal uyanışın önünü kesmek, aynı zamanda devletin yedek gücü haline dönüştürmeyi hedeflemektedir. Böylece Aleviliğin asıl özü olan, ezilenden yana olan, kavgacı, isyancı geleneğinin içini boşaltmak, kendisi gibi ezilen sınıf ve tabakalarla bağını koparma, devrimci demokrat kesimle karşı karşıya getirme çabası içindedir.

Aleviler, özellikle Alevi emekçiler böylesi bir tuzağa düşmeyecek kadar tarihi zenginliğe ve birikime sahiptir. Bugün Alevi örgütleri içinde yaşanan

Bugün Alevi örgütleri içinde yaşanan hesaplaşmalar kesinlikle gerekli ve kaçınılmazdır. Ya bütün bunların sorumlusu devletin yanında yer alacağız, ya da tüm ezilenlerle birlikte demokrasi mücadelesine katılacağız!

Elbette seçimimiz ezilenlerle birlikte demokrasi mücadelesi için örgütlenme olmalıdır.

Yani emek kimlikli örgütlerimizle ayağa dikilmek zorundayız.

hesaplaşmalar bunun açık kanıtıdır. Kurulmaya çalışılan ne idüğü belirsiz "Alevi Partisi"ne karşı gereken tepkiyi göstererek, geçmişine asla ihanet etmeyeceğini dosta düşmana göstermiştir.

Aleviler kime karşı, niçin örgütlenediklerini çok iyi bilmek zorundadırlar. Bugün ülkemizde her zamankinden daha fazla siyasi, ekonomik kriz derinleşmekte ve her zaman olduğu gibi bunun faturası geniş emekçi kitlelerine yıkılmaya çalışılmaktadır. Ülkemizde yargısız infazların, kayıpların çığ gibi büyüdüğü, cezaevlerinde savunmasız siyasi mahkumların alçakça katledildiği, Kürt halkına karşı soykırımın yaşandığı bir ortamda seçimimizi yap-

mak zorundayız. Ya bütün bunların sorumlusu devletin yanında yer alacağız, ya da tüm ezilenlerle birlikte demokrasi mücadelesine katılacağız! Elbette seçimimiz ezilenlerle birlikte demokrasi mücadelesi için örgütlenme olmalıdır. Yani emek kimlikli örgütlerimizle ayağa dikilmek zorundayız.

Bugün Alevi örgütleri içinde yaşanan hesaplaşmalar kesinlikle gerekli ve kaçınılmazdır. Bu hesaplaşma yapılmadan Alevi toplumu gerçek kimliği ile ayakları üzerinde dikilemez! Bu hesaplaşma yapılmadan Aleviler, Alevi emekçileri kendisi gibi ezilen diğer sınıf ve toplumsal tabakalarla, devrimci demokrat kesimle işçi sınıfının

mücadelesiyle buluşma fırsatı elde edemeyecektir. Bu hesaplaşma yapılmadan Pir Sultan'ın dediği gibi zalime kılıç çalamayacaktır.

ALEVİ CANLARI, İLERİCİLER, DEMOKRATLAR, PAAK-BİR ÜYELERİ!

Bu olup bitenlere karşı sessiz kalmak bizi hiç bir yere götürmeyecektir, bize hiç bir şey kazandırmayacaktır. Aksine çok şey kaybedeceğiz. Ve yaşanacak tüm olumsuzluklarda bizim de sorumluluğumuz olacaktır. Bugün Aleviler üzerinde oynanmak istenen oyunları boşa çıkarmak için kesinlikle tercihimizi yapmak zorundayız. Bizi geleneğimizden, felsefemizden, inancımızdan koparıp kişisiz bir toplum haline dönüştürmeye çalışıyorlar. Bunu özellikle içimizdeki Hızır Paşalarla sinsi sinsi, etap etap gerçekleştirmeye özen gösteriyorlar. Bütün bu olup bitenlere karşı sessiz kalmayalım. PİR SULTAN'cı geleneğimizi öne çıkaralım!

Paak-Bir'in kurulduğu andan günümüze kadar geldiği süreçte izlenmiş olduğu politika, tamamen kendiliğindenci, Alevi toplumunun hiç bir ihtiyacına cevap vermeyen, sosyal örgütlenmeyi değil, inanç örgütlenmesini öne çıkaran (aslında bunu dahi vermeyen) bir politikaydı. Bunun sonucudur ki, 1 Mayıs bayramına katılmamıştır. Sivas olaylarının ikinci yıl dönümünde bir bildiri çıkarıp, kamuoyuna bu katliamın sorumlusunu teşhir etmemiştir. Dersim'de köyler yakılıp yıkılırken tek bir ses çıkarmamıştır. Fransa'da işçi sınıfının 1 ay süren grevlerini değil desteklemek, üyelerine bu konu hakkında açıklayıcı bir bilgi dahi sunmamıştır.

Böylesi bir anlayışın varacağı nokta ortadadır. İnsan böylesi bir anlayışın içinde olamaz. Bu anlayış bugün, devletin Alevilere tavsiye ettiği anlayıştır.

Biz bu anlayışı kökünden reddediyoruz. Ve bu anlayışla birlikte bir çatı altında bir arada olamayacağımızı ilan ediyoruz. Buna karşı gerçek Alevi geleneğini öne çıkarıyoruz. Bu gelenek Pir Sultan geleneğidir. Çünkü Pir Sultan geleneği ezilenin yanında, ezene karşı durmaktır. Pir Sultan geleneği, inancından ödün vermeme, davaya bağlılık ve emek zemininde örgütlenmektir. Pir Sultan çizgisi, özlemini duyduğumuz sömürsüz, zulümsüz bir dünya mücadelesinde sebat etmektir. Pir Sultan'cı çizgi ezilenlerin arasında düşmanlığın değil, kardeşliğin, birlikte demokrasi mücadelesine katılmanın garantisidir.

Yaşasın Pir Sultan'cı gelenek!

**PARİS
Pir Sultan Abdal
Kültür Derneği**

Bizim mücadelemiz kapı kuluna değil, kapının kendisinedir. Bizler, “*gelin canlar bir olalım, mazlumun hakkını alalım*” diyenlerin mücadelesini seçtik. Ya siz nereye?

PAAK-BİR NEREYE?

Paak-Bir, Nisan 1994’de kurulan uzun açılımı Paris Anadolu Alevi Kültür Birliği olan bir demektir. Bugünlerde önemli bir ayrışma yaşıyor.

1,5 yıl gibi bir zaman içinde zengin, fakir, Alevi demokrasi, politik görüşlülüğü, görüşlülüğü bir çok canı bağrında taşıyan Paak-Bir, ilk kuruluşunda Paris’teki Alevi demokrat emekçi kesimin heyecanlı ve özverili desteğini alarak 26 Kasım 1995’te lokalini açtı. Gazi olaylarında 2000-2500 Alevi canı toparlayarak protesto yürüyüşlerine geçen Paak-Bir, 500’e kadar üye yaparak Paris’teki en büyük kitlesi olan örgüt oldu.

Ancak daha Nisan 1995’de derneğin birinci kongresine gelmeden soyutlanma başladı. Kongreye derneğin toplam üye sayısının yarısı bile zor gelmişti. Kongrede tüzük, toplumun gözünün içine bakılarak çiğnendi. Yönetim kurulu listesi dağıtılarak şuna oy verin, buna oy vermeyin denildi. Adayların divan başkanlığı yaptığı kongrede, toplum ile dernek arasına ayrılığın tohumları yeşertildi.

1 Mayıs’ta, “biz politik örgüt değiliz, bu nedenle 1 Mayıs yürüyüşüne katılmıyoruz” diyerek, emekten yana olmayan yüzlerini sergilediler. Fransız faşistlerinin, Sen nehrine öldü-

rerek attıkları yabancı gencin cenaze törenine bir delegasyon (o da binbir zahmetle) göndermekle yetindiler. Ve böylece sürekli Aleviliğin ezilenden yana, zulme karşı olma ilkesini çiğnediler.

Ama bizler, “biz politik örgüt değiliz” diyerek 1 Mayıs yürüyüşüne katılmayan Paak-Bir yöneticilerini, Türkiye’de kurulması için harekete geçilen Alevi partisi girişimine koşar adımlarla gittiğini gördük. Kuyruklarını dikerek gittiler, bacaklarının arasına alarak geri geldiler. Neymiş? “Bilmeden yapmışlar, Hızıröğlu’nun ihanetine uğramışlar.” İnsanın şunu diyesi geliyor: Sizler Alevi toplumuna ihanet ediyorsunuz da, Hızıröğlu size ihanet etmiş çok mu? Davula göre çomak denir. Ayağa göre çarık denir.

Peki bütün bu çabaların altında ne yatıyor, sorunu anlamak için Rıza Yürükoğlu’nun *Okunacak En Büyük Kitap İnsandır* adlı yapıtının önsözüne bir göz atalım:

“...Öte yandan Alevilikteki büyük canlanma ve devletteki tutum değişikliği Alevi düşüncesindeki sınıfsal ayrışmayı hızlandırıyor. Alevi toplumunda sınıf farkları dün de vardı. Ama konunun açıkça tartışılmadığı bir ortamda bu farkların

Alevi düşüncesindeki izdüşümü kolayca saçılmıyordu. Oysa bugün devletle, bakanlarla, siyasi parti liderleriyle görüşmelere pazarlıklara giren kesimle, emekten yana olan kesimin Alevi felsefesine yaklaşımlarındaki fark hem daha rahat görülüyor, hem de daha da derinleşiyor.

“Bu nedenle önümüzde asıl olarak Aleviliği ve onun felsefesinin anlayış biçimlerinin tartışılacağı bir dönem olarak görünüyor. Alevilik nedir? Aleviliğin temel inanç ve amaçları nelerdir? Bu inanç ve amaçlar günümüz dünyasında nasıl gerçekleşecek?”

Bu alıntıdan Paak-Bir’i şu an yönetenlere bir pay çıkarmak gerekirse, bu yönetim Aleviliğin felsefesinin günümüze uyarlanması konularında çok rahatsız oluyorlar. Ama Alevi toplumunun ANAP, Doğru Yol gibi azgın gericiyle oy vermeleri onları rahatsız etmiyor. 1 Mayıs’a katılmak onları rahatsız ediyor ama Ankara’ya Alevi partisi kurmaya gitmek onları rahatsız etmiyor. Dernek içinde sol düşmanlığı yapmak, Fransa’yı sarsan işçi grevleri konusunda bilgi alışverişini bile çok görmek. “Biz Aleviler şimdiye değin demokrasi kurbanı olduk, artık olmak istemiyoruz” gibi demokrasi mücade-

lesinden kaçmanın kılıflarını geliştirmek. Örnekler daha çoğaltılabilir.

Bu durum, Paak-Bir’in başını tutan, sıkışınca “biz de icabında Marksistiz” diyebilecek kadar yüzsüz “eski solcuların” eseri oldu. Tabii kendisine uygun bir ortam ve yapı da buldu.

Uzun bir dönem, dernek içinde Alevi toplumunun göreceli geri kesimini emekten, demokrasiden yana olan kesimle düşman etme mücadelesi verildi. Ve bundan da kısmen de olsa başarı sağlandı. Amaçları dernek içerisinde solcuları temizlemek, üyelikten atmak veya Alevi insanıyla arasına düşmanlık sokarak nasıl olacaksa dikensiz gül bahçesi yaratmaktı. Bu tüm Paris’teki Alevi toplumuna zarar verdi.

Sonunda Paak-Bir bölündü. Paris’te emekten yana Alevilerle emek karşıtı Alevilerin yolları ayrıldı.

Bizim mücadelemiz kapı kuluna değil, kapının kendisinedir. Bizler, “gelin canlar bir olalım, mazlumun hakkını alalım” diyenlerin mücadelesini seçtik. Ya siz nereye?

Hızır Paşaların 21.yy daki torunları, güle güle! Hayatında dernek yüzü görmeden dernek başkanı olanlar güle güle! Artık üzerimizden düşüyorsunuz. Sizler tarihin çöplüğüne giden yolu seçtiniz, uğurlar olsun!

Ali Selvi, Paris

TURABI'NİN ÖFKESİ

Hollanda'da yaşayan Turabi Can'ın başından geçen bir olayı İsmail Kaygusuz öyküleştirdi: 'Her dersin ilk onbeş dakikasında bu dünyada adım atışın bile günah olduğu, gözün baktığının, kulağın işittiğinin yalan, düzen ve tanrı inkârcılığı, kâfirlik olduğu üzerine söylev çekiyordu.'

Turabi'nin bazan neredeyse "öğretmenim, madem ki bu dünya öylesine kötü ve iğrenç; peki siz neden ölüp, öbür gerçek dünyaya gitmiyor sunuz? Ölüm çok kolay İstanbul'da, atın kendinizi belediye otobüsünün önüne" diyesi geliyordu.

Esenler Ortaokulu'nun ikinci sınıfındaydı Turabi. Çalışkandı. Derslerini hiç aksatmayan, düzenli bir öğrenciydi. Okullar açılalı henüz iki ay olmuştu ama sınıfında hemen sivrilmiş ve öğretmenlerinin dikkatini çekmeye başlamıştı. Derslerde parmağı havadan inmiyordu.

Günlerden cuma idi. İlahiyat Fakültesi mezunu Emin hocanın "Din ve Ahlak Dersi" vardı son iki saatte. Onu hiç mi hiç sevmemişti Turabi. Bu dünyanın yalancılığı üzerine öyle şeyler anlatıyordu ki, hiç aklına yatmıyordu. Adamın çizdiği tabloya bakılırsa, bu dünyada yaşamın bir anlamı yoktu. Öbür dünyadaki cennette ise yok yoktu! Her dersin ilk onbeş dakikasında bu dünyada adım atışın bile günah olduğu, gözün baktığının, kulağın işittiğinin yalan, düzen ve tanrı inkârcılığı, kâfirlik olduğu üzerine söylev çekiyordu.

Turabi'nin bazan neredeyse "öğretmenim, madem ki bu dünya öylesi-

ne kötü ve iğrenç; peki siz neden ölüp, öbür gerçek dünyaya gitmiyor sunuz? Ölüm çok kolay İstanbul'da, atın kendinizi belediye otobüsünün önüne" diyesi geliyordu.

Emin hoca, o gün yine uzun bir fasıl geçti öte dünyadan. Bu kez cehennemden konuştu. Elinde demir topuzlar bulunan zebanilerden, derin kuyularda fokurdayan katran kazanlarından sözettiler. Bunların üzerindeki, geçmek zorunda kalacakları kıldan ince kılıçtan keskin köprüyü anlatarak korkudan yüreklerini ağızlarına getirip getirip bıraktı yeniyetme ortaokullu gençlerin. Sonra birden konuşmayı kesip, cebinden not defterini çıkardı. Birinci sıranın önünden itibaren öğrencilerin adlarını ve gelmiş oldukları kentleri sormaya başladı.

Arka sıralardaki Turabi onu izliyordu. Emin hoca, anababaları Malatya, Sivas, Erzincan, Tunceli, Çorum vb. kentlerden gelmiş öğrencilere dinsel sorular soruyordu:

- İslamın şartı kaçtır?
- Annen baban ramazan tutuyor mu?
- Deden beş vakit namaz kılıyor mu?
- Hangi namaz surelerini biliyorsun?
- Bir fatiha suresi oku da dinleyelim!
- Hangi dindensin? Peygamberin kim? Bir kelime-i şehadet getir baka-

lım!...

Hoca, soruları yanıtlamayanları defterinde işaretleyip biraraya oturtuyordu. Çocuklar bu tür sorular karşısında birden şaşkınlığa düşüyorlarsa da, doğal olarak mutlaka yanıt verilmesi gerektiğini düşünerek birşeyler söylüyorlardı. Yanıtlar çok ilginç oluyordu. Çünkü soruların karşılığı olmadığı gibi, beklenenler hiç değildi. Sınıftaki diğer öğrenciler bazan kahkahayla gülüyor, bazan da aralarında homurdanıyorlardı.

- İslamın şartı üçtür, onikidir, yedidir...

- Anam babam ramazanda üç gün oruç tutarlar, zaten otuz gün tutanlar o üç günü arıyorlarmış! Benim dedem günde beş kere namaz kılmaz. Kışın bizim köye sakallı Dede'ler gelir saz çalar görgü yaparlardı biz köydeyken. Dedeni, anam, babam ve amcam günde üç öğün o Dede'nin karşısında sıraya dizilir dua alır, önünde kelle keserlerdi. Yani camidekilerin yaptığı gibi yere kapanırlardı...

- Kelime-i şehadet mi öğretmenim? Allah Muhammed Ali! Dinim Muhammed'dir imanım Ali... Dinim de Muhammed Ali'nin dini, yolum da Muhammed Ali'nin. Biz onlardan başkasını ne bilir, ne tanırız!

Emin hoca bu yanıtlar karşısında

lahavleler çekiyorsa da sesini çıkarmıyordu, bu çocukları biraraya getirmeyi sürdürüyordu. Turabi anlamıştı ki, hoca Alevi çocuklarını tanımak için bu türden sorular soruyordu. Onları neden biraraya topladığı da ortadaydı. Alevi ve gayrimüslim çocukları ayırıp, onlara İslamın koşullarını, dinin ilkelerini, kitabı ve peygamberi, yani ön bilgileri vererek öbürlerine yaklaştıracak, sonra da din ve ahlak derslerine başlayacaktı.

Arkadaşlarından bir kısmı, sanki kasıtlı olarak bu tür karşılıklar veriyordu. Örneğin Çorumlu Nuri'ye hoca, "İslamın şartı kaçtır?" diye sorduğunda, Nuri kızgınca "bir!" deyip oturdu. Sınıfın yaşça en büyük öğrencisiydi Nuri. Sakal traş olmaya başlamıştı. Hoca'nın bu kasıtlı ayırımına kızıyordu. Oysa önünde oturan iki Ermeni ve bir Yahudi arkadaşını soru sormadan kaldırıp diğerlerinin yanına koymuştu. Demek ki Hoca'nın sorunu Alevilerle idi.

Bu kısacık yanıt üzerine öbür çocuklar gibi gülen Emin hoca, "peki nedir, açıkla bakalım neymiş İslamın o tek şartı?" diye yineledi sorusunu. Nuri sakince ayağa kalktı:

- Namazla oruç senin. Hac zekât zengin. Lailahe illallah Muhamme-

dün Resulullah da benim.

Hocanın gülüşü dudaklarında donup kaldı. Onun yüzü asılınca sınıf da gülmedi. Bir tek Turabi, istemeyerek bir kahkaha attı. "Kırpkıbyık" dediği hocaya Nuri'nin verdiği yanıtı çok beğenmişti. Çok güzel bir Bektaşî fıkrasıydı bu. Birazcık değiştirip söylemişti Nuri. Bilinçli yaptığı kesindi.

Turabi okumayı yazmayı çok seviyordu. Anasının babasının sık sık, "aman oğlum çok oku, herşeyi iyi öğren, dinin imanının şartlarını, namazı ve orucu iyi öğren, öğren de at kafanın arkasına, yapma. İleri ürdürme kendine, dalaştırma kendine onları, çalıyı dolaş" demeleri yüzünden, çokça dinsel kitaplar okumuştı. Hatta *Mısraklı İlmihal* ve *Tam ve Hakiki Namaz Hocası* kitaplarını bile ezberlemiş, yutmuştu. 32 farzı hiç soluk almadan sayabiliyordu. Kısacası, itle dalaşmadan çalıyı dolaşacak denli silahlanmıştı.

Yine babasının, "üren itte mi kabahat? Yoksa itleri ürdürme mi?" sözünü sıkça yinlemesi yüzünden, bu yaşta şeriat zırhına bürünmüştü Turabi. Alevi olduklarının, çoğunluk olan Sünnilerden farklı bulunduklarının, tapınmalarının onlardan ayrı olduğunun bilincindeydi. Zakir olan babasının sazının tellerinden Görgü Cemleri'nde dökülen yanık cem ezgileri onu çok etkiliyordu. Düvazımların çoğunu ezbere biliyordu.

Turabi'nin sınıfta tekbaşına, hem de kahkahayla gülmesine Emin hoca çok kızdı. "Anlaşılan," dedi öfkeyle, "Kızılbaş dölünün söyledikleri çok hoşuna gitti. Nasıl da yüce dinimizle alay ediyor? Sen de geç bakalım öbürlerinin yanına. Bunların önce Müslüman olması lazım. Yahudi ve Ermeni çocuklarına sözümüz yok, onların havaları ve kiliseleri var, Aleviler gibi dinsiz imansız değiller!" Sonra gayrimüslim çocuklara dönerek:

- Sizler de iki hafta görevlisiniz, kendi dininizden bildiklerinizi bu Kızılbaşlara öğreteceksiniz. Bunları dersime alabilmem için, Musa'nın ve İsa'nın dinlerinden birazcık da olsa kapmaları gerekir. Onları havraya, kiliseye sokacaksınız. En az bir kere hepsinin buralara girmesi gerek! Sınıfta konuşulanlar da kapıda dışarıya kesinlikle çıkmayacak. Yoksa toptan sınıfta bırakırım hepinizi.

Turabi'yi de ters ters süzüp:

- Sana gelince! (dedi, tıslayarak) Hiç gülünmeyecek yerde kahkaha attın... Sivas'ın Suşehri'ndenmişsin. Orada fazla bulunmaz ama, göreceğiz yine de. Söyle bakalım, dinin ne, peygamberin kim?

Turabi. Kırpkıbyık'ın sözlerine fena kızdı. Kabartılmış yeniyetme öfkesi onu, sırtındaki şeriat zırhını delmeye zorluyordu. Ayağa kalktı.

- Dinim İslam, kitabım Kuran ve peygamberim Muhammed Mustafa Sal-lallahül Aleyhüsselamı Vesselam. İslamın şartı beş, imanının altı. Beş vakit namazın rekâtlarını ve 32 farzı da sayayım isterseniz... Şimdi benim size bir sorum var, bilemezseniz ben de sizin Müslümanlığınızdan şüphe ederim: Bir nedir, iki olmaz? Üç nedir dört olmaz? Beş nedir altı olmaz? Bunlardan ötede yol olmaz, bunları bilmeyen de Müslüman olmaz!

Kırpkıbyık Hoca fena şaşmıştı.

İçinden "bir tanrıdır, iki olamaz. Tamam, ama üçler beşler de kim oluyor? Hocasını sıgaya çeken şu küstaha görünmek gerekiyor" dedi. Sonra bağırdı:

- Burada hoca talebeye soru sorar. Ne cesaretle sen bana soru sorabiliyorsun? Otur yerine!.. İyi bir Müslüman aile çocuğuna benziyorsun, ama yaptığın küstahlık yüzünden iki numaranı kırdım. Sekiz aldın!.. Otur artık yerine...

Turabi dimdik ayakta dikeldi, oturmadı. Öfkesi, üzerine giydirilmiş şeriat zırhını delip parçalamıştı. Hayır, babasının dediği aklına geldi ama, it kendiliğinden havlar ve saldıırken, gizlenerek çalılığı dolaşamazdı. Hocanın kendisine ve diğer Alevi arkadaşlarına yaptıklarını ve söylediklerini içine sindiremezdi.

- Ama hocam, siz de Müslüman olamazsınız, çünkü sorduğum soruyu bilemediniz. Ne İslam peygamberini ve ne de onun ev halkını tanıyorsunuz. Alevi, hiç olamazsınız!.. Ben Aleviyim ve de ayırdığınız Alevi arkadaşlarımın yanına gitmek istiyorum...

Bunu söyler söylemez çantasını topladığı gibi, ayrılmış olan sekiz-on çocuğun yanına gitti. Sınıf öyle bir şaşkınlık içinde idiki Emin Hoca Turabi'ye karşılık veremedi bile... Tam o sırada zil çaldı. Öğrencilere, sınıfta konuşulanların kapıdan dışarı çıkmamasını tehdit havası içinde öğütleyerek dersi bitirmek zorunda kaldı. Önündeki kağıtları topladığında sınıf boşalmıştı.

O kuldan çıktıklarında Alevi öğrenciler öfkeyle karışık sevinç içindeydiler. Rahatlamışlardı ama korku da sarmıştı hepsini. Çünkü din dersi hocası bu olayın acısını çıkartmak isteyecekti. İçgüdüsel olarak toplu halde yürüyor, ama tek sözcük etmiyorlardı. İtinayla saklanmış büyük bir sırrın ortaya çıkmasından ürkmüş gibiydiler. Birbirlerinin yüzüne bakmaktan bile çekiniyorlardı. Yanlarından geçen sınıf arkadaşlarından bazıları, "Kızılbaşlara bakın, Kızılbaşlara! Dinsizler!" diye laf attığında, anlaşmışçasına hiçbir karşılık vermedi.

Okuldan epeyce uzaklaşmışlardı. Bir arsada durdular. Yolsuz, elektriksiz, susuz, kısacası altyapısız bir semtte gecekonduda oturuyorlardı. Biraz sonra hepsi, çamurla kaplı yollardan taş toprak yığınları arasındaki evlerine dağılacaklardı.

İçlerinde yaşca en büyük ve de en uzun boylu olan Çorumlu Nuri Turabi'ye sevecenlikle yaklaştı, kuvvetle elini sıktı.

- Can, ben senin Alevi olduğuna bilmiyordum. O öğretmenini yaptığını bir türlü içime sindiremiyorum. Okul çantamı neredeyse kafasına fırlatıyordum. Bizleri arkadaşlarımızın yanında küçük düşürdü. Sen benden yürekliymişsin, kutlarım. Ne zaman ihtiyaç duyarsan çekinmeden bana anlat, ben sana yardım ederim, yardım edecek birini bulurum. Senin gibi bir arkadaşım olduğu için iftihar ediyorum.

Nuri sözlerini bitirir bitirmez cebinden çıkardığı iki kuru cevizi Turabi'nin eline tutuşturdu. Öbür beş-altı çocuk, bunu bekliyormuşçasına "ben de, ben de..." diye çığırıştılar, Turabi'ye sarıl-

dılar, omuzunu yokladılar... Korkunun yerini coşku ve sevinç almıştı. Birbirlerine el ederek hepsi evlerine doğru koşarak dağıldı.

Nuri, içinde tarifi imkansız bir coşku ile bayırı çıkmaya başladı. Eve yaklaşıırken, sanki boyu uzamış, sanki dünyaya kuşbakışı bakıyor gibiydi. Canların dayanışması, bu dünyada güçsüz ve yalnız olmadığını bilmek sanki onu erkenden olgunlaştırmıştı.

T ekbaşına ve dalgın dalgın yürüyordu. İncecik yüzü gerilmişti. Evde olayı nasıl anlatacak? Kendisine kızacak, paylayacaklardı.

- Ne diye Alevi olduğumu söyledin? Ne diye hocana karşı geldin? Ne diye çalıyı dolaşmadın? Sana itle dalaşmadan çalıyı dolaş demedim mi? Şimdi ne olacak?

Bunları düşünce düşünce sokağın başına geldi. Tam o sırada bir tavukla onu kovalayan bir kadın sokağa fırladılar. Batmakta olan günün son ışıkları altında pırıl pırıl parlayan ak tavuk Turabi'ye doğru geliyordu. Kadın seslendi:

- Evladım, tavuğu yakala hele. Haydi yavrum, bir koşuver! Ben bittim.

Çantasını bir yana fırlatarak koştu. Gıdıklayarak kaçan ak tavuğun peşinden seyirtti. Hayvan uçmaya çalışıyor, uçamıyor ve delidivane koşuyordu. Turabi tam kadının evinin duvarının dibinde kısırtıp, yakaladı onu. Ardından kadın nefes nefese yetişti.

- Sağolasın çocuğum, allah senden razı olsun.

Kadın ter içinde, soluk soluğa idi.

- Sağolasın! Akşam yemeğine bir tavuk pişireyim dedim, evimizin külfetine. Keser misin bu tavuğu? Ben kan görmekten korkarım yavrum. Bak bıçak da hazır burada. Sen helal süt emmiş birine benziyorsun. Bir iyilik ettin, tamamlama bari. Senin için dua da ederim. Anaların duası hep kabul olur. Derslerinde hep pekiyi alırsın, büyük adam olursun inn-şallı-lah!

Turabi hiç tavuk kesmemişti, ama tavuk kesenleri, kurban edenleri çok seyretmişti. Kesirim de kesemem de demedi. Başını salladı yalnızca. Tavuğu yere yatırdı. İki kanadına ayağıyla bastı. Sol eliyle hayvanın kafasını çekip boynunu gerdi. Kadının uzattığı bıçağı alarak, "bismillahirrahmanirrahim" ve üç kez de "allahu ekber" deyip, hayvanın boğazını hızlıca üç sürüşte kesiverdi. Kafasını koparıp attıktan sonra, bir süre bekledi ayağını kaldırmadan. Turabi bir kez babasını tavuk keserken izlemişti; Unutup da ayağını kaldırsaydı, henüz canı çıkmamış olan tavuğun çırpınmasıyla hem kendisinin hem de kadının üstünü başını kan içinde bırakabileceğini önceki gördüklerinden iyi anımsıyordu.

Tavuk bir-iki kez çırpındı, katılıp kaldı. Turabi, bıçağı sildi ve doğruldu.

- Allah senden bin kere razı olsun yavrum, evladım. Elini attığın altın olsun. Tam da usulüne uygun kestir. Hoca oğlu musun sen nesin?

Kadın dualar ede dursun, Turabi, bir iş başarmış olmanın sevinci içinde, kadına hoşçakal deyip çantasını yükledi. Tam eve doğru yollanırken, kendi komşularından bir kadının kenarda durup onları seyrettiğini farketti. Turabi ona bakıp güldü. Hiç orali bile

olmayan kadın, "Ayşe hanımım, bak ne diyecem" diye, tavuğu kestiren kadına seslendi.

Komşu kadın Ayşe hanımla fısıldaşırken Turabi arkasını dönüp yürüdü. On-oniki adım gitmemişti ki, Ayşe hanımın öfkeyle ardından bağırdığını duydu:

"Gel hele buraya çocuk, gel çabuk!" Turabi, kadının bağırisına anlam veremedi ama "yine yardım istiyordur" diye koştu. Varınca Ayşe hanım, başsız, kanlı tavuğu uzattı:

- Allah cezanı versin. Tavuğumu murdar ettin... Al bu tavuğu, götür de kendin ye! Uzaklaştır evimin önünden. Çabuk! Yoksa bir ton dayak çekerim sana.

Kadının öfkeden ağzı köpüklenmiş, iki dişinin arasında tuttuğu başörtüsünün dışına taşmıştı.

Turabi önce şaşkın şaşkın eline zorla sıkıştırılan tavuğa baktı, sonra öfkeli kadına, bir de memnun memnun gülümseyen komşu kadına baktı. Ne birşey anlayabildi, ne de tahmin yürütebildi. Tavuğa da itiraz etmedi doğrusu. Bir elinde okul çantası öbüründe kesik tavukla eve koştu.

Eve vardı. Durumu annesine anlattı. Annesi kızmıştı. Bağıra çağıra konuştu oğluya:

- Biliyorum o kadının neden tavuğu sana geri verdiğini. Komşu kadın bizim Alevi olduğumuzu bilir. Gitti senin için "Kızılbaş" dedi öbürüne. Onlar, biz Alevilerin kestiği hayvanın murdar olduğuna inanırlar, acılarından ölür de kestiğimizi yemezler. Yezitler! Onun için kestiğin tavuğu eline tutuşturdu o yezit kaltağı... Gözüm görmesin şu tavuğu, çöpe at da gel! Komşumuz olacak o orospu, kurban bayramında gönderdiğimiz kurban etini bile yememiş. Çöpe dökerken bacın görmüş... Bunlar böyledir oğlum...

Turabi şaşkındı. Kıpırdamaksızın annesini dinlerken, okulda başından geçenler film şeridi gibi gözünün önünden geçmekteydi. Öfke içindeydi. Her geçen dakika artan öfkesi kabardı kabardı ve patlayıverdi. Birdenbire kendini yere attı ve çılgıncasına ağlamaya başladı. Yüksek sesle haykırıyordu bir yandan da:

- Ben o okula bir daha gitmeyeceğim!.. Hiçbir okula gitmeyeceğim...

Kadıncağız hiçbirşey anlamamıştı. Ama oğlunun hıçkırık hıçkırık ağlamasına dayanamadı yüreği, o da ağlamaya başladı. Ana-oğul başlarını birbirlerinin göğsüne bastırıp ağladılar, ağladılar...

T urabi bunları bana Rotterdam'da, Hollanda'nın şu yüzüsoğuk kentinde bir kahvede anlattı. 12 yıl önce okulu işte bu nedenle terketmişti.

Olayı sanki o günü yaşıyormuş gibi anlatırken üçüncü kez öfkelenmeden edemedi. Elinde hınçla sıktığı yarı dolu bira bardağı kırılıverdi. Kanı biraya karıştı. Çevresinde oturan bizlerin telaşını birkaç saniye şaşkıncı izledi, farkında olmadan. Sonra anladı, birden gülmeye başladı:

- Bırakın aksın kanım. Ben de o zavallı ak tavuğun kanını akıtmıştım; onunki kadar aksın da, geç de olsa ödeşelim. ●

İrkçılığa karşı verilen savaşım anti-emperyalist savaşımla bütündür

Sabri Yücel

20 Mart'ta, bütün dünya "İrkçilik ve ırk ayrımcılığıyla savaşım günü"nü kutlandı!

İrkçilik ve ırk ayrımcılığı (apartheid) insanlığın temel sorunlarından biri olarak varlığını sürdürmüş, içinde yaşadığımız yüzyılda faşist- totaliter rejimler tarafından "sistemleştirilerek" uygulamaya sokulmuştur. Avrupa'dan Amerika'ya, Asya'dan Afrika'ya tüm dünya ülkelerini meşgul etmiş önemli bir sosyo-politik sorundur.

İnsanlığı, doğal ve toplumsal yaşamımızı böylesine derinden etkileyen ırkçılık ve ırk ayrımcılığı nedir, nereden çıkmıştır? Bu baş belası sorunu yaratan belli başlı temel etmenler nelerdir? İrkçilik, "bir ırka, başka ırklar üzerinde üstünlük tanıyan sistem. Kendi ırkını saf ve üstün sayarak, başka ırklarla karıştırmaktan çekinme ve milleti meydana getiren unsurlar içerisinde daha çok ırk unsuruna önem verme görüşü ve sistemi." diyor sözlükler. (Larousse, c.9, s.298)

Ve bir başka tanımlama: "İnsanların değişik ırklardan geldiği olgusuna dayanarak sosyal eşitsizliği, sömürüyü ve savaşları haklı göstermeye çalışan bir teori. İrkçiliğin içine düştüğü çıkmaz, insanın sosyal tabiatını biyolojik yapısı ve ırkı özelliklerine indirgemesinden, ırkları yüksek ırklar aşağı ırklar olmak üzere ikiye ayırmasından ileri gelir. (Materyalist Felsefe Sözlüğü, Çev. A.Çalışlar, Sosyal Yay. s.239)

İrkçilik ve ırk ayrımcılığı, toplumsal eşitsizlikleri, sömürü ve savaşları haklı gören insanlık düşmanı, çağdışı, gerici bir ideolojiye dayanmaktadır. Bu saptama bizim için büyük önem arz ediyor.

Yeryüzünde toplumsal eşitsizlikler, sömürü ve savaşlar, insanlığın sınıfsal-toplumsal-ekonomik düzenlere geçişi ile ortaya çıkan nesnel olgulardır. Egemen sınıflar erk ve egemenliklerini korumak, soygun ve sömürlerini sürdürmek için her çağda türlü türlü yol ve yöntemlere başvurmuşlardır. Ezilen, soyulup sömürülen sınıfları-zümreleri bu yol ve yöntemlerle birbirine düşürerek iç ve dış çatışmalar yaratmışlardır. Bu strateji ve taktikle dünya saltanatlarını pekiştirmişlerdir. Köleci, feodal, kapitalist düzenlerin egemenlerinin, egemenliklerini sürdürme yöntemleri biçim bakımından çok çeşitli olmakla birlikte bunları deyimisel bir söylemle, "ayır-buyur, böl-yönet, böl-parçala-yut" olarak adlandırılmaktadır.

Yöntemlerinin içinde neler yok ki?

Dil ayrımcılığı, din-mezhep-tarikat ayrımcılığı, renk-cins ayrımcılığı, bölge ayrımcılığı, etnik köken-ulus ayrımcılığı, ırk- soy ayrımcılığı, ast-üst ayrımcılığı, sağlam-sakat ayrımcılığı, aydın-halk ayrımcılığı, İşçi-memur ayrımcılığı, giyim-kuşam ayrımcılığı... Türlü türlü...Saymakla bitecek gibi değil!

Hangi türden olursa olsun, tüm ayrımcılıkların temelinde emperyalist ideolojiler yatmaktadır. Ayrılıkları, ayrımcılıkları yaratan da, besleyen de, uygulamaya koyan da emperyalizmin ta kendisidir. İrkçılığa ve ırk ayrımcılığına karşı yürütülen savaşım, emperyalizme karşı yürütülen savaşımından ayrı düşünülemez. Emekçi sınıfları, halkları, ulusları, tüm insanlığı birbirine düşman kılan yegane güç emperyalizmdir.

Sonuçta egemen sınıfların mülküne mülk, servetine servet eklenmekte.

Dün efendiler, feodaller; bugün emperyalist-kapitalist ilahlar her türden ayrımcılığı körükleyip durdular, duruyorlar. Emekçileri, işçileri, köylüleri, memurları, halkları, ulusları, etnik ve dinsel toplulukları birbirine düşman ederek; savaşlar, içsavaşlar çıkararak soygun ve sömürlerini hayasızca sürdürüyorlar.

Peki her şeye karşı ırkçılığa ve ırk ayrımcılığına (ve tabii diğer ayrımcılıklara da) karşı çözüm bulunamaz mı?

Bu insanlık düşmanı kanlı ideolojinin yığınsal soykırımları yaparak iğrenç boyutlara ulaşması karşısında insan oğlunun akıl ve vicdanı harekete geçmiş, insanlık tarihinin bu yüz karası sorununa çözüm aramaya başlamıştır. Geçmişte veliler, düşünürler, yazarlar, ozanlar, halk önderleri sorunun çözümü için çeşitli savaşımalar vermişler, düşünce ve eylemleriyle çağımıza öncülük etmişlerdir. Tarih, ayrımcılığın baş mimarları olan egemen sınıflara karşı yürütülen onurlu ve yiğit kavgalarla, direnişlerle doludur. Bunları tek tek saymaya kalksak sayfalarımız el vermez.

Tarihimizde ırkçılığa ve her türlü ayrımcılığa karşı saziyle, sözüyle savaş açan ozanlarımızı, aşklarımızı da unutmamak gerekir. Başta Yunus'unuz olmak üzere birçok ozanımız ırkçılığa şiddetle karşı çıkmış, ırk ayrımcılığını ve diğer ayrımcılıkları daima yermişlerdir. Bu ozanlarımız şiirlerinde birliği, dirliği dostluk ve kardeşliği savunarak insanlığa örnek olmuşlardır. Yunus'un Birleşmiş Milletler salonlarına da asılan şu dörtlüğüne kulak verelim:

Gelin tanış olalım
İşi kolay kılalım
Sevelim, sevelelim
Dünya kimseye kalmaz

Ali İlhâmi Dede'nin şu dörtlüğüne ne dersiniz:

Kendi noksanını bilip arif ol
Kimsenin aybını gözetme gönül
Yetmiş üç millete bir nazarla bak
Hak sevmiş yaratmış söz etme gönül

Aşık Mihneti de bir dörtlüğünde kul hakkı yiyenleri, milleti ayıranları bakın nasıl uyarıyor:

Yeme kul hakkını ateştir nardır
Ayrılma milleti hepisi birdir
Kötünün yanında iyi de vardır
Enine boyuna ölçüp biçersen

Sivas'ta yobazlar tarafından yakılan otuz yedi candan biri olan Nesimi Çimen ise ırkçılığın haklı gördüğü savaşların sözlüklerden silinmesini, insanların barış türkülerini söylemesini istiyor. Böyle düşünen insanların devletin güvenlik güçlerinin gözleri önünde cayır cayır yakılması, düzenin egemenlerinin gösterici yobaz güruhunu halk addedip, "halkla güvenlik güçlerini karşı karşıya getirmedik" demesi, yalanlarını ve namussuzluklarını nasıl ele veriyor?

Nesimi'yi dinleyelim:

Uluslar anlaşsın savaş olmasın
İnsanlar yürekten yara almasın
Sözlükte savaştan eser kalmasın
Türküler söylensin barıştan yana

Ve Hasreti'nin şu dörtlüğüne göz atıp düşünelim:

Senlik benlik güden ey insan oğlu
Bir tek Adem bunun kökü değil mi
Siyah beyaz erkek dişi ne varsa
Bunlar birbirinin eki değil mi?

Ya dünyayı, insanlığı salt gönül gözüyle gören, ayrımcılığın her türlü-

sünü ince bir duygunlukla sorgulayan, Sivas'ın Sivrialan

Zileli Aşık Emîni de ırk ve mezhep ayrımının kaldırılmasını istiyor:

Kaldırsak ırk ayrımını
Hele mezhepçi kavmini
Bulsak insanlık ilmini
Çalışsak kötü mü olur?

Sarızlı Aşık Temeli'nin, ırkçılığa karşı tavır alan, insanların barış ve ekmek istediğini vurgulayan şu dörtlüğüne katılmamak mümkün değil:

Dünyamızda neden çeşit yüzleriz
Şüphe ile birbirimiz izleriz
Dünya hepimizin sahip bizleriz
Tümü insanlar barış ekmek istiyor

Örneklerimizi Mahzuni'nin bir dörtlüğü ile bağlamak istiyoruz:

Tabuttaki ölü gibi ölemem
Derdim vardır onun için gülemem
Ben insanın değerini bölemem
Doğu batı gavur müslim bir bana

Dünya ve insanlık 21.yy.a girme hazırlıklarında. Yaşadığımız yüzyıl, özülerek belirtelim ki dinsel, mezhepsel, ırksal, etnik, ulusal savaşların doruğa çıktığı bir yüzyıl olmuştur.

Paris Şartı, Helsinki Sonuç Belgesi gibi bazı uluslararası antlaşma belgelerinde ırkçılık ve ırk ayrımcılığı mahkum edilmiş, bu gerici ideolojiye karşı bazı yaptırımlara başvurulmuştur. Ama hala dünyamızın birçok köşesinde insanlar, ırk ayrımcılığı ve başka ayrımcılıklar yüzünden birbirlerini hunharca boğazlıyorlar. Neden?

Çünkü ırkçılığa, ırk ayrımcılığına, ve öteki ayrımcılıklara karşı yürütülen savaşım yanlış bir temele oturtulmuştur. Sorun emperyalizm sorunundan ayrı bir sorunmuş gibi algılanmaktadır. Oysa söz konusu sorun, emperyalizmi sorunu ile iç içedir. Hangi türden olursa olsun, tüm ayrımcılıkların temelinde emperyalist ideolojiler yatmaktadır. Yani ayrılıkları, ayrımcılıkları yaratan da, besleyen de, uygulamaya koyan da emperyalizmin ta kendisidir. İrkçılığa ve ırk ayrımcılığına karşı yürütülen savaşım, emperyalizme karşı yürütülen savaşımından ayrı düşünülemez. Emekçi sınıfları, halkları, ulusları, tüm insanlığı birbirine düşman kılan yegane güç emperyalizmdir. Emperyalist-kapitalist sistem yeryüzünden tümünden yok edilmedikçe insanlar arasında ayrımcılıklar bitmeyecek, çatışma, kavga ve savaşlar durmayacak; insanlık âlemi hiç bir zaman barış, kardeşlik, birlik ve dirlik yüzü göremeyecektir.

Çözüm bellidir. İrkçılığa karşı verilen savaşım, anti-emperyalist ve anti-kapitalist savaşımla bütünleştirilmelidir.

Emekçilerin, halkların ulusların 20.yy.da dalgalandırdıkları bu savaşım bayrağı 21.yy.da daha bir inançla dalgalandırılmalıdır. ●

Tarihi kişiler, kahramanlar değil, halk toplulukları, toplumlar yaratır ve yaşar. "Doğruluk dost kapısıdır" diyor Ulu Pir Hacı Bektaş Veli. Tarihsel olayları doğru değerlendirdikçe dostlar kapısı açılır, dostluklar büyür. Alevilik alanında az bilinen ya da resmi tarihte çarpıtılarak verilmiş olayları araştıran, bazı Alevi ulularını ele alan bu kitabı mutlaka okuyun.

"Alevilik bir yaşam biçimidir, kültürdür, toplumsal kavgadır, dinsel değil" diyen İpek Bayrak, böyle bir toplumun kavgasını Türkiye işçi sınıfıyla birlikte vermek gerektiğini vurguluyor. Sanatçının şiirlerinden oluşan bu kitabın ikinci baskısı çıktı.

YELİZ ÇİÇEKEVİ

Kemal Aydın

Çağlayan Vatan Cad., 108/25 (Efes Çarşısı Orta Kat)
Şişli-İSTANBUL
TEL:0212-230 56 21 FAX:0212-224 23 02

SARIKAYA EMLAK

Nihat SARIKAYA

EMLAK ALIM SATIM VE BEYANNAME DİLEKÇE TAPU MUAMELESİ VERASAT VE İNTİKAL İŞLERİ YAPILIR
Bahçelievler Belediyesi karşısı, Erenler İş Hanı, No:15
Bakırköy-İSTANBUL
TEL:0212-575 98 84-506 52 37

GÜVENAL PERDE

İbrahim MERAL

Taç Güpür, Fransız Güpür, Tül ve Perde çeşitleri, itinalı dikişleriyle hizmetinizdedir.

Rızapaşa Yokuşu, Bizim Han
No:61/26 Sultanhamam - IST.
TEL: 0212-511 13 55 - 512 84 16

ER-KA

BÜRO MOBİLYALARI
ESKİ MOBİLYA YENİSİ İLE DĞİŞTİRİLİR
Tüm aydın, demokrat dostlarıma duyurulur

Ergun KAYA
Cennet mah. Ziya Gökalp Cad. No: 8 Küçükçekmece/ İSTANBUL
TEL: 0212-579 74 56

ALEV YAYINLARI

KÜLTÜR DİZİNİ

OKUNACAK EN BÜYÜK KİTAP İNSANDIR - R.Yürükoğlu	400.000 TL.
ALEVİLİK İNANÇ, KÜLTÜR, SİYASET TARİHİ ve ULULARI - İsmail Kaygusuz.....	350.000 TL.
ALEVİLİKTE DAR - İsmail Kaygusuz.....	250.000 TL.
NAZİM'İN ÇİLESİ - Radi Fığ.....	350.000 TL.
SİVAS KATLIAMI VE ŞERİAT - Lütfi Kaleli.....	300.000 TL.
ALEVİ-BEKTAŞI FIKRALARI - Battal Pehlivan	180.000 TL.
ALEVİLERDE HALK MAHKEMELERİ (Cilt 1) - İsmail Metin.....	180.000 TL.
ALEVİLERDE HALK MAHKEMELERİ (Cilt 2) - İsmail Metin.....	250.000 TL.
ALEVİ-SÜNNİ İNANCINDA MEVLANA YUNUS VE HACI BEKTAŞ GERÇEĞİ - Lütfi Kaleli.....	250.000 TL.
ANADOLU'DA ALEVİLİK - Battal Pehlivan.....	180.000 TL.
PİR SULTAN ABDAL (RESİMLİ 1.Hamur) - Battal Pehlivan.....	600.000 TL.

EDEBİYAT DİZİNİ

İSTANBUL HEMŞERİLERİ (Roman) - İsmail Bilen	100.000 TL.
UMUT ÇİÇEĞİ - Hasan Kıyafet	100.000 TL.

SİYASAL DİZİN

MARKSİZMDE İŞÇİ SINIFININ KAPSAMI VE TÜRKİYE - Emine Engin.....	150.000 TL.
METAL İŞKOLUNDA SENDİKAL BİRLİK SORUNU VE TÜRK METAL'DE BİRLİK - Ali Babaishak - Mercan Köklü	50.000 TL.
ROMANYA'DA KARŞI DEVRİM - Mercan Köklü.....	100.000 TL.
FAŞİZM VE BURJUVA DEMOKRASİSİ - R.Yürükoğlu	250.000 TL.
TKP 8. KONGRE BELGELERİ.....	50.000 TL.
TKP PROGRAM.....	30.000 TL.
DR.BEDİR AYDEMİR YAŞAMI VE GÖRÜŞLERİ.....	250.000 TL.
SOSYALİZMİN ÇÖZÜLÜŞÜ ÜZERİNE ÜÇ MAKALE - R.Yürükoğlu.....	100.000 TL.
ŞİİR DİZİNİ	
ŞAH DAMARI (şîir)- Derviş Kemal.....	250.000 TL.
BİR DOST BİR POST YETER BANA (Şîir)- İpek bayrak.....	100.000TL.
KIVILCIM YAĞMURU (Şîir) - Abidin Aydın	60.000 TL.
ÇORUMLU HALK OZANLARI (Antoloji) - Hüseyin Çırakman	200.000 TL.

"KAVGANIN ANAHTARI DOĞRU BİLİNÇTİR"

Yayinevimiz işsiz ve öğrencilere %40 indirim uygulamaktadır.
Adres: Piyerloti Cad. No:17/4 Çemberlitaş-İST. TEL/FAX:0212-516 84 64

Şahsi düşünceme göre, Benim Tanrım sensin dostum Binden indirmedim bir'e Benim tanrım sensin dostum.

Yanlış yola gidermiyim, Tanrı için "yol" der miyim, Seni inkar edermiyim, Benim Tanrım sensin dostum.

DİYEN DERVİŞ KEMAL-İN BU KİTABINDA ALEVİ-BEKTAŞI VE EZİLEN KESİMLERİN SORUNLARINI DİLE GETİREN BİRÇOK ŞİİRİ İÇERMEKTEDİR.

ALEV YAYINLARI'NIN BU KİTABINI TÜM KİTAPÇILARDA TEMİN EDEBİLİRSİNİZ.

BUGÜN TAKSİM YARIN ANADOLU

İşte şanlı 1 Mayıs geliyor. İşçinin, emekçinin mücadelesini bayraklaştırdığı gün geliyor. Türkiye kıpır kıpır bu şanlı güne hazırlanıyor.

Türkiye gibi sınıf savaşımının keskin yaşandığı ülkemizde her 1 Mayıs, o anda yaşadığımız dönem itibarıyla önemli bir dönemece tespit etmiştir.

1 Mayıs'ı günün somut koşulları içerisinde doğru değerlendirmek, döneme uygun bir şekilde kutlamak sınıfa bağlılığımızın da ifadesi olmaktadır. Her 1 Mayıs'ta, ülkenin içinde bulunduğu ekonomik-siyasal-psikolojik durum değerlendirilir, siyasal taktik ve eylem çizilir.

İçinde bulunduğumuz durum, açık ve nettir. Evet, bugün devrimci durum yok. Fakat devrimci durum köşede göz kırıyor. Ülke hızla devrimci duruma doğru gidiyor. Ekonomik durum kötü, burjuvazinin yönetememe sorunları tırmanıyor. Yer yer eylemler kendiliğinden patlamayla başlıyor. Ve bu gelen dalga bir öncekinde daha yüksek geliyor.

Kürdistan'daki kirli savaş bütün çirkinliği ile sürüyor. Emperyalistleşme amacıyla yanan burjuvazi, Kürt sorununu burjuva temellerde çözücü yaklaşım bile getiremiyor. Kürt halkının Newroz bayramını kutlamalarını engellemek için, sahte Türk Newroz bayramları ilan ettiler. Bir de "biz, sizden daha iyi kutlarız" gibi iğrenç bir tavıra girdiler. Öte yandan, Newroz bayramının asıl sahiplerinin üzerilerine var güçleriyle bindiler.

Azınlıkların sorunları büyüyor. Azınlıklar da (Çerkezler-Abazlar- Lazlar) demokratik haklarını istiyor. Tekelci sermayenin, Türkçü, milliyetçi kışkırtmaları azınlıkların demokratik istemlerini gölgeleyemiyor. Aleviler dövüşe dövüşe haklarını alıyorlar. Bir yandan da aralarındaki liberal sınıf düşmanlarını temizleyerek, Alevilerin tarihlerine uygun yeri almasının kavgasını veriyorlar. Bu kavgayla, Aleviler, Aleviliğin sosyalizmin dünü, işçi sınıfının atası olduğunun güzel örneklerini veriyorlar.

Ülkemizdeki emekçi kesimler ayakta. İşçi sınıfımız en büyük sendikal örgütüyle, militan eylemleriyle Kızılay'ı kızıl meydan yaptı. Birliğin gücünü içten bilen işçi sınıfı, tek örgütünü harekete geçirdi, sendikacıların gelişen olaylar karşısında tıkanmışlığını açmanın yolunu gösterdi. İşçi, haklarını almak için örgütüyle beraber militan eylem istiyor. Bu hızlı akan süreç, sendikalarda bu döneme uygun yöneticilere yerini bırakıyor, bırakıyor.

1 Mayıs, 1 Mayıs ilk dileğimiz

Seni yaşatacak tunç bileğimiz!

Ölüm olsa sonumuz demokrasi yolumuz!

Yaşasın savaşan güçlerin birliği!

Laik-demokratik Türkiye!

Kürt halkı üzerindeki baskılara son!

İşli-işsiz birleşsin, kavganın yükünü patron çeksin!

Tek sınıf tek sendika tek parti!

İşçiler-Aleviler devrimlerde birdirler!

Yaşasın işçilerin birliği, halkların kardeşliği!

Haklarımızı koruyalım, şeriata/faşizme/düzene vuralım!

Kadın-erkek elele, özgür günlere!

Tensikat değil, 35 saat!

İşçiler birleşsin, iktidara yerleşsin!

Gün ortak vurma günüdür!

Yükselt işçinin sesini, patron ödesin bedelini!

İşçi sınıfı, devrimci, kavgacı komünist partisiyle kucaklaşmamanın sancılarını çektiğini hissediyor. Komünist partisiyle bütünleşmiş sendikal hareketin yaşama geçmesi için uğraşıyor.

Öğrenciler en güzel eylemleri veriyor. Tekelci burjuvazinin korkulu rüyası oluyor. İstemlerin yalvarmadan değil, militanca kavgadan geçtiğinin bilinciyle davranıyor. Taksim'e korkusuzca çıkıyor, Kızılay'da militanca direniyor. Polisin copuna karşı kararlı tutum alıyor. Aynı şekilde öğretmenlerimizin eylemleri ile yine alanlar kızıla boyandı. Öğrencilerin eylemi, ülkenin içinde bulunduğu durumu en açık gösteren eylemlerdir. Bugün eylemlerimiz, gaspedilmiş haklarımızı almaya ve onları ilerletmeye yönelik olmak durumunda.

İşte bu koşullarda 1 Mayıs geliyor.

1 Mayıs, gelenekselleşmiş olan, hakkımız olan 1 Mayıs alanında kutlanmalıdır. Bu 1 Mayıs'ta tüm ezilen kesim buluşmalıdır, gücünü birleştirmelidir, haykırmalıdır.

İşçiler, sendikaları Türk-İş'i sırtlayıp gelmelidirler. 1 Mayıs'ta işçi sınıfı, demokrasiyi kendisinin getireceğini haykırmalıdır. İşçinin militan birliğinin, hangi dinden-ırktan olursa olsun sınıf kardeşliğinin en güzeli sergilenmelidir. 8 saatlik işgünü kavgasında doğan 1 Mayıs'ta, yaşadığımız dünya koşullarında işgünü istemimiz 7 saat, iş haftası 35 saattir. Bu kavganın takipçisi olduğumuz haykırılmalıdır. İşçi-işsiz tüm işçi kardeşlerimiz alanlarda olmalıdır.

Aynı sömürü altında yaşadığımız Kürt emekçiler gelmelidirler. Demokratik haklarını söke söke alan Aleviler kızıl bantlarını takıp gelmelidirler. Çerkezler, Lazlar bütün ulusal azınlık statüsünde olan sınıf kardeşlerimiz emeğin gücünü simgeleyen orak-çekiçli şapkalarını giyip gelmelidir. Gençlerimiz, kadınlarımız, öğretmenlerimiz, köylülerimiz, hepimizin yeri o gündür.

Bu 1 Mayıs, sınıf savaşımının grafiğinde yine önemli çizgiler çezecektir.

Bu 1 Mayıs, gelen dalganın denemesi olacaktır. Bu önemli dönemde savaşan güçlerin birliğinin, ortak vurma için yapacağı çalışmaların son derece önemi vardır.

Bu yumruk, kavganın eğrisinde önemli olacaktır.

Biliyoruz ki, bu 1 Mayıs'ta Taksim'de gürül gürül akmak demek, yarın Anadolu'da gürül gürül akmak demektir.

Haydi Taksim alanına!

KERVAN